Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (1881) 1986 KOVAS-MARCH 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Karas dar nepasibaigė?

Antras didysis pasaulio karas, kuriame dalyvavo daug valstybių bei tautų, baigėsi hitlerinės Vokietijos sutriuškinimu prieš 40 metų. Taip buvo skelbiama, sakoma, rašoma. Taip sakoma ir dabar. Juk žygiuojančių armijų nematyti, riedančių tankų negirdėti, aviacinių bombardavimų nėra ... Ir vis dėlto neišnyksta įspūdis, kad tasai karas nėra baigtas. Taikos sutartis, kaip buvo įprasta tarptautiniame gyvenime, nepasirašyta. Tarptautinis Niurnbergo teismas nubaudė hitlerinius karo kaltininkus, kurių vienas (Hess) ir dabar tebesėdi sąjunginių kalėjime Berlyne. Taip, hitlerinė armija, prieš kurią drebėjo Europa, sunaikinta, bet taikos nėra. Tebesiaučia karo šmėklos visame pasaulyje. Jos plasnoja nacių baimės sparnais, jieškodamos dar užsilikusių nacių, kurių beliko tik šešėliai, dvelkiantys gilia, bejėge senatve ir mirtimi. Medžiojami dar gyvi, nors ir paliegę seneliai. Tose medžioklėse dalyvauja didžiulės valstybinės pajėgos, ypač JAV-se ir Kanadoje. Spaudoje ir televizijoje pasirodo sensacingos žinios, kai tiem milžinam medžiotojam pavyksta surasti kad ir mažiausią hitlerinės Vokietijos okupacijos pareigūną, priverstą kadaise nusilenkti okupacinei valdžiai. Prieš jį išeina visas valstybės aparatas, o kaltinamasis lieka vienas — bejėgis apsiginti prieš valstybinį milžiną.

TOKS klaikus įspūdis susidaro stebint JAV-se keliamas bylas tariamiems nacių karo nusikaltėliams. Dalis jų buvo išteisinta, kita dalis nubausta pilietybės atėmimu ir deportuota į sovietinius kraštus, kuriuose vyrauja diktatūrinė kompartijų jėga, o ne teisingumas. Pastaruoju metu visuomenę sujaudino kroato Andriejaus Artukovičiaus prievartinė deportacija Jugoslavijon. Senelis, 86 metų amžiaus ligonis, neštuvais buvo atgabentas į Jugoslavijos lėktuvą ir išduotas diktatūriniam kraštui, kur jo laukia galima mirties bausmė. Sakoma — jis esąs karo nusikaltėlis, vokietmečio laikais buvęs naujai paskelbtos nepriklausomos Kroatijos vidaus reikalų ministeriu. Kitaip liudija kroatų išeivija, kuri ypač gausi Kanadoje. Ji sako, kad anas kaltinamasis nėra joks karo nusikaltėlis, o kovotojas už Kroatijos nepriklausomybę. Toronte buvo surengta demonstracija, kurioje dalyvavo apie 2000 kroatų. Jie protestavo prie JAV konsulato. Vienas tos demonstracijos dalyvių net ryžosi susideginti. Tuo būdu protestas susilaukė labai plataus dėmesio, smerkiančio JAV-bių elgesį. Susidaro tiesiog tragiška situacija, kai demokratijos bei laisvės kraštas savo piliečius išduoda svetimų kraštų diktatoriams. Juk jeigu Amerikos pilietis nusikalsta, turi iš esmės teisti bei bausti Amerikos teismas, kurio galioje yra krašto kalėjimai.

NEBAIGTO karo šmėklos siaučia ir toliau ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje. Jieškojimas nacių karo nusikaltėlių tęsiamas toliau. Jis pasidarė toks vienašališkas, nukreiptas į tam tikras tautines grupes, kad įtempimas tarp tautinių bendruomenių didėja ir vieną dieną gali sprogti. Įkaitinta grupė gali pereiti prie veiksmų, drumsčiančių viso krašto gyvenimą. Tarpgrupinio įtempimo išvengtų, jeigu būtų siekiama apvalyti kraštą nuo visų karo nusikaltėlių — nacių, sovietų, amerikiečių ir kitų. Ribojimasis viena tiktai nacių kategorija reiškia labai ryškų šališkumą. Be to, skyrimas tiek daug dėmesio ir lėšų nacių nusikaltėlių medžioklei yra kova su karo šmėklomis, neleidžianti nurimti seniai praėjusio karo nuotaikom. Hitlerio galybė seniai sunaikinta. Dabar gresia Stalino galybė, perduodama vis naujiem diktatoriam. Ji ne tik nesunaikinta, bet ir nuolat stiprėjanti karinėje srityje. Tai nėra iliuzinė šmėkla, o tikrovė. Revoliuciniais keliais ji veržiasi į daugelį kraštų. Dėl to kovoti reikia ne su nacių šmėklom, o su tikra dabarties grėsme. Dabartinė JAV politika tai daro tik viena ranka — kita savo ranka ji bendradarbiauja su tikrosios grėsmės atstovais, dalyvaudama nacinių šmėklų medžioklėje ir silpnindama savo poziciją kaip laisvojo pasaulio kapitono.

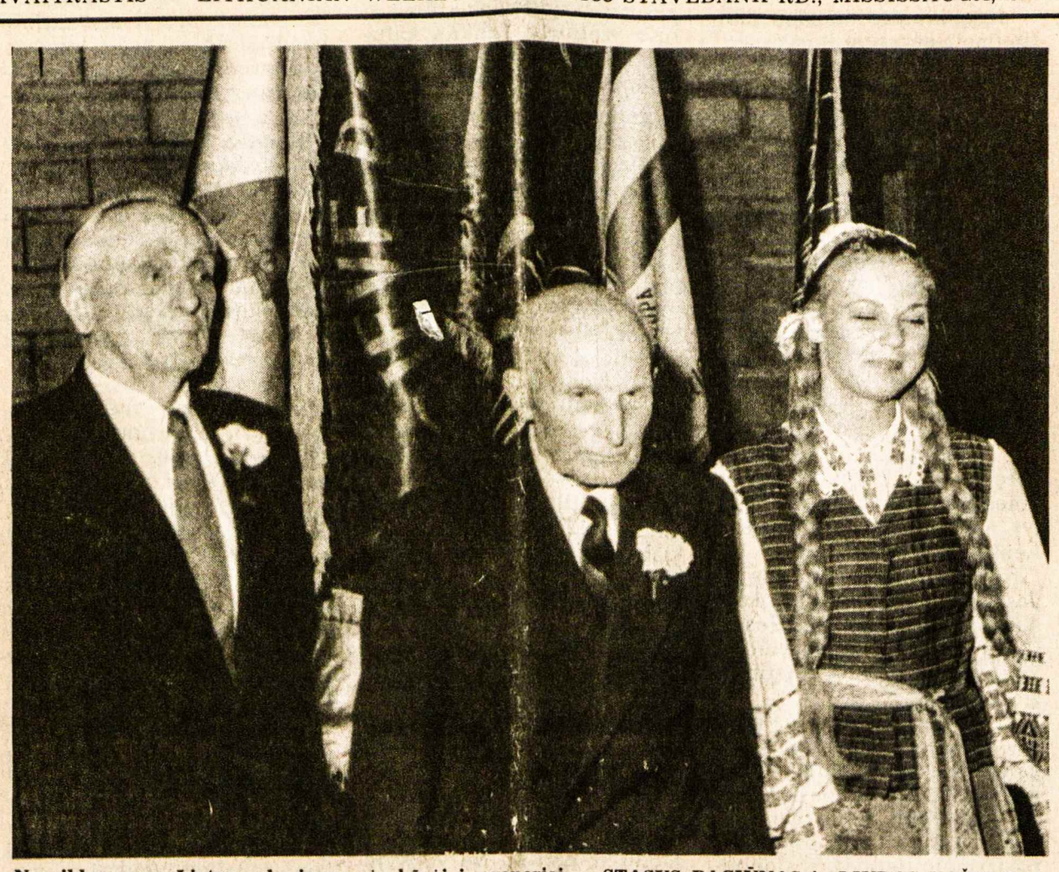

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kūrėjai-savanoriai — STASYS PACIŪNAS ir LIUDAS VAŠTOKAS, Vasario 16 iškilmėje Toronte-Mississaugoje pagerbti gėlėmis, kurias prisegė jaunos lietuvaitės Ntr. St. Dabkaus

Apsišaudė žodžiais Vilniaus autobuse

Olandų korespondento pranešimas, išspausdintas dienraštyje "Telegraaf" (gautoje iškarpoje data nepažymėta)

Viena ranka laikydama krepšį, pilną pirkinių, o antra keturkampę dėžutę su užrašu "Tort", apie 50 metų amžiaus rusė įlipa į miesto autobusą Vilniuje, sovietų respublikos Lietuvos sostinėje. "Ar turi kas atliekamą bilietą?" paklausia ji keleivius. Daugelyje sovietų miestų galima autobuso bilietą pirkti kioske, bet dažnai galima įsigyti atliekamą pas kokį nors keleivį. Šį kartą niekas neatsako. Moteris pakartoja savo klausimą, bet visi tyli. Ji rengiasi atsisėsti, kai staiga iš užpakalio atsiliepia moters balsas: "Rusiškom kiaulėm aš neturiu bilietų". Rusė atsisuko, ramiai atidarė dėžutę ir tarė: "Lietuviškom kiaulėm aš turiu tortą nemokamai" ir meta tortą į ją įžeidusios moters veidą.

Lietuvių sostinės Vilniaus centras spalio mėnesį šeštadienio popietę sudaro taikų reginį. Senamiesčio gatvėmis, kurios grįstos gelsvomis ir rusvomis plytelėmis, vaikščioja žmonės, kurie kalba tarp savęs lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai. Nuotaika atrodo jauki, ir niekas nerodo, kad galėtų įvykti tokios scenos, kaip autobuse.

Kas atvažiuoja iš Maskvos, stebisi gražiomis gatvėmis ir namais Vilniuje. O jos išgrįstos plytelėmis kaip Olandijoje (klumpės yra Lietuvoj tradicinis apavas).

Senamiestyje prie namų įėjimų yra darželiai. Kai kurie atnaujinti ir tarp gražių fasadų dažnai kieme stovi modernus abstraktus skulptūros kūrinys. Kai kurie darželiai apleisti, nuo sienų krinta tinkas ir matyti plyšiai.

Vilniuje yra nesuskaitoma daugybė kavinių. Maskva tokių įrengimų nežino, ir maskvietis Vilniuje jaučiasi kaip Vakaruose, nes ir vidaus įrengimai yra skoningi, jaukūs, o patarnavimas greitas. Atrodo, kad kavinė priklauso rūpestingam savininkui, o ne abejingai valstybei.

Daugelis barų atidaryti iki išnakčių. Prie naktinių kavinių dažnai stovi nejudanti eilė: vieno baro televizijoje matyti amerikiečių "pop" dainininkė Pat Benatar, kuri sako publikai: "Meilė yra mūšio laukas".

Jaunimas sėdi visą vakarą už baro ir neina šokti. Tai labai apgailestauja rusė Svetlana, kuri su ilgesiu mena šokių vakarėlius studijų laikais Maskvoje. Svetlana ir jos vyras Andriejus, abu rusai, baigę studijas buvo pasiųsti į Vilnių. Dar po 10 metų Svetlana nesijaučia Lietuvoje kaip namie. Kai kuriais atžvilgiais gyvenimas Vilniuje yra geresnis negu Maskvoje. Valstybinėse Lietuvos krautuvėse yra daugiau ir geresnių maisto gaminių. Bet norint nusipirkti gerus vaikiškus batelius, reikia Vilniuje kasdien po darbo apvaikščioti visas krautuves ir, batukams atsiradus, atsistoti į begalinę eilę.

"Lietuviams, — pasakoja Svetlana, — yra dar kita problema. Jie ne tik kartu stovi su rusais tose ilgose eilėse, bet ir dalis jų mano, kad tokios eilės priklauso sistemai, kuri jiems primesta, kurios jie nepasirinko."

Svetlana: "Jie svajoja apie nepriklausomybę, laisvę. Tai svajonės, kurios neturi nieko bendro su netolima Lietuvos praeitimi, nes Lietuva mūsų amžiuje buvo tik 21 metus nepriklausoma. Vilnius tik keletą mėnesių. Tuo tarpu jie lieja pagiežą ant tokių rusų, kaip aš. Bet ką mes galime daryti rusinimo atveju? Mūsų niekas neklausė, ar mes norime čia vykti. Aš pati neturiu nieko prieš nepriklausomybę nesvarbu kieno. Aš noriu gyventi normaliai, kaip ir jie."

Su tortais Vilniuje mėtomasi retai, bet nesutarimai tarp įvairių gyventojų grupių pasirodo dažniau, kaip pvz. lietuvė padavėja atsisakė kalbėti rusiškai su maskviečiu.

Vertė **Z. Hellemans**

Lietuvos sukaktis Kanados parlamente

Senatorius Rheal Belisle 1986 m. vasario 18 d. Kanados Senate Otavoje padarė specialų pareiškimą Vasario 16 proga.

Senatorius trumpai paminėjo, kad iškili Lietuvos valstybė, pradėta Mindaugo ir išsiplėtusi į imperiją, 1795 m. pateko į caristinės Rusijos okupaciją. Lietuvos žmonių valia 1918 m. vasario 16 d. buvo atstatyta nepriklausoma demokratinė respublika.

Vakarų valstybės, tarp jų ir Kanada, tuoj pat pripažino "de jure" tris Baltijos valstybes joms atgavus nepriklausomybę, ir niekada nepripažino jų okupacijos ir įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Šešiasdešimts aštuonių metų sukakties proga reiškiama pagarba lietuvių kilmės Kanados piliečiams, kurių įnašas Kanadai yra didelis. Jie, puoselėdami savo tautinį paveldą, praturtina Kanados daugiakultūrį lobyną. Bet svarbiausia, pabrėžė senatorius Belisle, yra jų gilus prisirišimas prie laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių principų. Tai pavyzdys, kuris ragina kanadiečius daug daugiau paremti tuos svarbius humaniškumo principus.

Sen. Belisle yra Baltiečių federacijos Kanadoje garbės narys ir yra daug prisidėjęs organizuojant baltiečių vakarus parlamento rūmuose, rengiant konferencijas žmogaus teisių klausimais bei kitose srityse. Šiuo metu jis yra vienas iš senato pirmininko pavaduotojų. Šį pareiškimą jis padarė, kreipiantis KLB tarybos nariui Otavoje J. V. Daniui. Panašūs pareiškimai Vasario 16 proga senate bei atstovų rūmuose ar abiejuose jau padaryti ketveri metai iš eilės.

Panašų pareiškimą atstovų rūmuose šiais metais padarė A. Witer iš Toronto. Pagal taisykles, tokiais atvejais leidžiama kalbėti pusantros minutės. A. Witer per tą laiką suglaustai išdėstė pagrindinius faktus apie Lietuvą ir pabrėžė lietuvių ateivių įnašą Kanadai, reikšdamas viltį Lietuvos išlaisvinimu. Tą savo pareiškimą A. Witer perskaitė ir Vasario 16 minėjime Toronte-Mississaugoje. **JVD**

KANADOS ĮVYKIAI

Naujas biudžetas – nauji mokesčiai

Kanados finansų ministeris M. Wilsonas pasiekė praėjusių metų biudžete numatytą $38 bilijonų deficito sumažinimą iki $33,8 bilijono. Iš tikrųjų finansinius 1985 m. iki š. m. kovo 31 d. tikimasi baigti su $33,4 bilijono deficitu. Savo naujajame biudžete dabartinius finansinius metus jis įsipareigojo užbaigti su $29,5 bilijono deficitu. 1989 m. numatomas deficito nukritimas iki $22 bilijonų. Deja, ir ta suma yra per didelė. Spaudoje dažnai minimas rekordinis Amerikos deficitas, su kuriuo kovoja prez. R. Reaganas. Proporciniu požiūriu Kanados deficitas yra gerokai didesnis, nes Amerika turi dešimteropai daugiau gyventojų, dešimt kartų didesnę valstybės ūkio apyvartą. Jeigu reikėtų padengti deficitų atneštas Kanados valdžios skolas, kiekvienai šeimai tektų po $22.000. Chroniški deficitai išaugo ir pradėjo artėti prie $40 bilijonų ilgais liberalų valdymo metais. Jų mažinimą jau antru savo biudžetu bando konservatoriai su finansų ministeriu M. Wilsonu.

Deficito sumažinimas negali būti įvykdytas be aukų. Nuo š. m. liepos 1 d. visiems pridedamas pajamų mokesčio 3% papildas, paliečiantis patį pajamų mokestį, o ne visą uždirbtą sumą. Daugiau uždirbantiems jau pernai buvo įvestas toks 5-10% pajamų mokesčio papildas, kuris pasibaigs 1986 m. pabaigoje. Didžiosios bendrovės jau turėjo specialų 5% mokesčio papildą, pasibaigsiantį š. m. gruodžio 31 d. Tada visoms bendrovėms bus įvestas 3% pajamų mokesčio papildas 1987 ir sekantiems metams. Šeimoms ir pavieniams asmenims, kurių uždarbis tesiekia $15.000, šiais metais bus duodamas $50 kreditas suaugusiam asmeniui, $25 — vaikui. Pensininkai, kurių metinės pajamos siekia apie $8.500, įskaitant ir $3.345 sentavės pensiją, šiemet susilauks pajamų mokesčio sumažinimo $48. Federacinis mokestis rūkalams, paskelbus biudžetą, buvo padidintas 6%, alkoholiniams gėrimams — 4%. Nuo š. m. balandžio 1 d. fede-

(Nukelta į 8 psl.)

Pasaulio įvykiai

FILIPINAI SUSILAUKĖ NAUJOS PREZIDENTĖS CORAZON AQUINO demokratinės vyriausybės. Buvęs prez. F. Marcos iš JAV karo aviacijos bazės prie Manilos su didele 89 asmenų palyda, įskaitant šeimos narius, išskrido į Havajus. Laimėjimą prezidentei C. Aquino atnešė karinis sukilimas, vadovautas gen. ltn. F. Ramos ir krašto apsaugos ministerio P. Enrilio. Pirmą kartą Filipinų istorijoje sukilusius karius rėmė minios civilių gyventojų. Premjeru naujon vyriausybėn buvo įjungtas viceprez. S. Laurel, krašto apsaugos ministeriu liko P. Enrilis, kariuomenės vadovybę perėmė gen. ltn. F. Ramos. Prezidentė C. Aquino pradėjo paleisti politinius kalinius, kurių yra apie 600. Ji taipgi žadėjo išleisti ir keturis kompartijos vadus, bet tą pažadą atšaukė, matyt, susilaukusi gen. ltn. F. Ramos protesto. Nuo 1977 m. kalinami keturi kompartijos veikėjai, kurių eilėse yra komunistų vadas J. M. Sisonas ir liaudies armijai vadovaujantis B. Buscayanas. Ta jo armija turi apie 15.000 kaimo vietovėse veikiančių komunistų partizanų, kuriem sutramdyti reikės keleto metų. Didžiausią problemą dabar sudaro ekonominiai krašto reikalai: Filipinai yra skolingi užsieniui $26 bilijonų, valstybės iždė tėra $560 milijonų. Respublika turi 54 milijonus gyventojų, kurių 40% negali gauti darbo, o didžioji dirbančių dalis gyvena nuolatiniame skurde. Prez. C. Aquino sudarė specialų komitetą, kuris stengsis atgauti bent dalį buvusio prez. F. Marcos užsienin išsiųsto kapitalo. Spėjama, kad su juo užsienin iškeliavo apie 3-5 bilijonus dolerių, nors oficiali metinė prezidento alga tebuvo verta $5.000.

Atidavė Izraeliui

JAV vyriausybė Izraelio teismui atidavė Klivlande gyvenusį ukrainietį J. Demjaniuką, kuris buvo kaltinamas 900.000 žydų nužudymu 1942-43 metais Lenkijoje, koncentracinėje Treblinkos stovykloje. Esą jis ten dirbo sargybiniu ir įjungdavo dujas salėje prie krematoriumo, buvo vadinams Ivanu Žiauriuoju. Iš J. Demjaniuko OSI pastangų dėka buvo atimta Amerikos pilietybė. Jam grėsė atidavimas Sovietų Sąjungai, bet netikėtai laimėjo Izraelis, J. Demjaniuko savo teismui pareikalavęs 1983 m. Aukščiausiasis JAV teismas atsisakė sustabdyti J. Demjaniuko išsiuntimą Izraelin, nors jis neprisipažino kaltės, teigė, kad sovietų KGB institucija parūpino suklastotą medžiagą. Išdavimas sunkiai besuprantamas, nes 1942-43 m. dar nebuvo Izraelio, žuvusieji Treblinkoje negali būti laikomi jo piliečiais. Treblinka buvo ir tebėra Lenkijoje, ne Izraelyje.

Tragedija Švedijoje

Švediją sukrėtė netikėtas iš kino teatro Stockholme išėjusio premjero O. Palmės nužudymas šūviais į nugarą. Jo žmona buvo tik lengvai sužeista ją palietusios kulkos. Premjeras O. Palmė, laikydamasis švedų politikams įprastos tradicijos, neturėjo jokios apsaugos. Atentato priežastis tebėra nežinoma. Žudikas pabėgo ir pasislėpė. O. Palmė socialdemokratų vyriausybei vadovavo 1969-76 m., kol pralaimėjo parlamento rinkimus. Valdžion jis vėl grįžo 1982 m. ir pernai susilaukė antros pergalės trejų metų laikotarpiui. Velionis buvo kietas kairiosios linijos atstovas, 1968 m. prieš JAV nukreiptose demonstracijose dalyvavęs kartu su komunistinio Š. Vietnamo ambasadoriumi. O. Palmė laikomas pasižymėjusiu taikos gynėju, nors iš tikrųjų jo pastangos buvo labai vienašališkos, palankios sovietiniam imperializmui. Jis griežtai smerkė Amerikos įsijungimą į Vietnamo karą, priėmė ir globojo amerikiečius dezertyrus, bet nepajudėjo prieš Sovietų Sąjungą, kai jos kariuomenė okupavo Afganistaną ir paskelbė kovą laisvės siekiantiems partizanams.

Partijos kongresas

M. Gorbačiovas, atidarydamas XXVII-jį kompartijos kongresą, pažėrė aštrių priekaištų L. Brežnevo laikotarpiui, kai Sovietų Sąjunga atsiliko nuo laiko ir gyvenimo reikalavimų. Esą tada problemos kilo greičiau, negu jos būdavo išsprendžiamos. Komunistinei santvarkai daug žalos padarė valdžioje įsigalėjęs nejautrumas piliečių reikalams, biurokratinis sustabarėjimas. Kritikos susilaukė ir prez. R. Reagano atsiliepimas į M. Gorbačiovo pasiūlymą iki 2000 metų pašalinti branduolinius ginklus. Prez. R. Reaganas teisingai pastebėjo spragą pačioje to pasiūlymo pradžioje. Kalbama apie vidutinio nuotolio branduolinių raketų ir JAV skriejančių bombų pašalinimą iš Europos, bet visiškai nutylima apie 170 trigalvių raketų sibirinėje Sovietų Sąjungos dalyje, kur jos yra nukreiptos į taikinius komunistinėje Kinijoje ir Japonijoje bei kitose Azijos šalyse. M. Gorbačiovui ypač užkliuvo prez. R. Reagano įsipareigojimas neatsisakyti pradėtų bandymų puolamosioms branduolinėms raketoms sustabdyti.

Šiame numeryje:

Karas dar nepasibaigė?
Ir po 40 metų tebesiaučia pasaulinio karo šmėklos

Apsišaudė žodžiais Vilniaus autobuse
Olandų žurnalisto įspūdžiai iš okupuotos Lietuvos

Lietuvių ir lenkų santykiai dabarties politikoje
Svarstant praeitį ir dairantis į ateities galimybes

Kam reikalingos politinės partijos?
Lietuviškoji mūsų išeivija ir politinė jos veikla

Lietuvos krikšto sukaktis ir Vilnius
Esamoji Vilniaus arkivyskupijos būklė ir noras ją pakeisti

Lietuvos krikščionybės sukaktis
Vienos šaulių rinktinės suvažiavimo pareiškimas

Lietuvos diena Britanijoje
Vasario 16 iškilmės šventovėje ir koncertinėje salėje

Amerikiečio knygoje apie Lietuvą
Charles Moser leidinys "Combat on Communist Territory"

Reikia surinkti antkapių įrašus
Vertinga istorijai medžiaga randama ir lietuvių kapinėse

Lietuvos proistorės istorija
Istorikas J. Jakštas apie Z. Raulinaičio "Kunigaikščių sąjungą"

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

"Kronika" – desperatiškas šauksmas

Čikagos kardinolas apie Lietuvos pogrindžio leidinį įvadiniame žodyje šeštajam "LKB kronikos" tomui

Lietuviai, būdami paskutinieji priėmę krikščionybę europiečiai, atkakliai gynė katalikiškas Vakarų apeigų tradicijas, nežiūrint ilgaamžių persekiojimų. Per devynioliktąjį šimtmetį jie buvo carų politikos aukos, nes carai siekė padaryti juos paklusniais Rusijos valdiniais, sunaikindami lietuvių kalbą ir religines tradicijas.

Ar ne ironija — dabartinė sovietų politika yra visiškai panaši. Jie religiją laiko betiksle, vartoja prievartą bei grasinimus, verčia tikinčiuosius atsisakyti savo religijos.

"Lietuvos katalikų Bažnyčios kronika" pateikia nuostabiai detalizuotą šios sovietinės politikos įgyvendinimo vaizdą Lietuvoje, kuri yra vienintelė katalikų daugumą sudaranti "respublika" Sovietų Rusijoje. ("Kronika" su atsargumu tvirtina, kad du trečdaliai iš 3.5 milijonų Lietuvos gyventojų dar ir šiandien yra praktikuojantys katalikai).

"Kronika" yra leidžiama pogrindyje puikiai organizuoto drąsių korespondentų ir redaktorių tinklo valstybėje, kurioje net ir primityvios spausdintam žodžiui skleisti priemonės yra visiškoje valdžios kontrolėje, visai neprieinamos K. Bendrijai. Nepaisant net ir tokių didelių kliūčių, "Kronika" išeidavo penkis kart per metus nuo pat jos pasirodymo 1972 m. kovo 19 — šv. Juozapo šventės dieną. Kai kas tvirtina, kad tai esąs ilgiausiai išsilaikęs periodinis savilaidos leidinys Sovietų Rusijoje.

Nenuginčijamai ji yra vienintelis pogrindžio leidinys, skirtas dokumentuoti beveik keturių milijonų katalikų priespaudai Sovietų Rusijoje.

Norėdama apsaugoti leidėjų ir korespondentų slaptumą, kad jie nepatektų į darbo stovyklas, vis dėlto "Kronika" tvirtina, jog korespondentų pateikti vardai, vietų pavadinimai ir įvykių datos yra visiškai patikimos. Todėl visos pastangos "Kroniką" diskredituoti nuėjo niekais.

Su pasišventimu perrašoma nelegaliomis rašomosiomis mašinėlėmis, nors ir gresiant kalėjimo bausmei, padauginant per kalkinį popierių arba perfotografuojant, "Kronika" slaptai keliauja nuo vieno skaitytojo iki kito, kol pagaliau jų kopijos slaptais keliais išsiunčiamos iš Lietuvos. Tuomet gautosios žinios perduodamos atgal į Lietuvą per Vatikano, "Amerikos balso" ir "Laisvosios Europos" radijo stotis.

"Lietuvos katalikų Bažnyčios kronika" nėra sausas statistikos duomenų, gražių pamokymų ar piktų šmeižtų kartojimas. Tai jaudinantis pasakojimas, kaip ir pati tiesa tokia tegali būti, apie realius asmenis: vyrus, moteris, vaikus, jaunus ir senus, dvasiškius ir pasauliečius. Per beveik pusę šimtmečio jie herojiškai liudijo Kristų ir gynė K. Bendriją nelygioje kovoje, beveik vienų vieni pavergtoje savo Tėvynėje.

Todėl suprantama, kodėl Lietuva buvo pavadinta katalikybės avanpostu. "Kronika" yra desperatiškas šauksmas, siekiantis atkreipti pasaulio dėmesį į sovietinių komunistų pastangas užgniaužti Katalikų Bendrijos gyvybę, t o s Bendrijos, kuri tiek daug davė Lietuvos kultūrai ir jos istorijai.

Norėčiau pasveikinti nežinomus "Kronikos" korespondentus ir leidėjus bei kartu išreikšti padėką jos vertėjams. Aš įvertinu Lietuvos Kronikos Sąjungą, Religinę Lietuvių Katalikų Šalpą ir apskritai lietuvių visuomenę, spausdinančius įvairius "Kronikos" vertimus.

Pagaliau aš rekomenduoju "Lietuvos katalikų Bažnyčios kroniką" tiems, kurie studijuoja šių laikų katalikybę, kuriems rūpi žmogaus teisės, taip pat ir tiems, kurie nemoka įvertinti religinės ir politinės laisvės.

Kardinolas
Joseph Bernardin,
Čikagos arkivyskupas

Prašo paramos "Kronikai"

Lietuvos "Kronikos" sąjunga baigia paruošti spausdinimui "LKB kronikos" anglų ir ispanų kalbomis šeštąjį tomą, kuris netrukus bus spausdinamas. Po to eis prancūzų kalba I tomas ir VI tomas, o dar rudenį – lietuvių kalba VIII tomas. Vėliau eis anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis septintasis tomas.

Finansinė Sąjungos padėtis yra labai sunki. Mums reikia nemažų sumų, kurių dar neturime, kad galėtume išleisti "Kronikos" knygas ir jas išsiųsti į 138 valstybes – universitetų ir kolegijų bibliotekoms, vyskupams, vienuolynams, spaudai, radijo ir televizijos stotims, žinių agentūroms, politikams, didžiosioms tarptautinėms organizacijoms.

Aukas siųsti: *The Society of the Chronicle of Lithuania, Inc., 6825 South Talman Avenue, Chicago, IL 60629, USA.*

Aukotojai gaus pakvitavimus, galiojančius mokestinėm atskaitom JAV-se.

Pirm. ***kun. K. Kuzminskas,***
sekr. A. P. Bagdonas

PADĖKA

Mano brangiam vyrui

A†A

ALBERTUI GERUČIUI

mirus, dėkoju Jo Ekscelencijai vyskupui dr. A. Deksniui ir kun. dr. J. Juraičiui už dalyvavimą laidotuvėse ir atsisveikinimo žodžius.

Negalėdama šiuo metu asmeniškai ar laiškais padėkoti, prašau visus draugus, pažįstamus ir organizacijas priimti giliausią mano padėką už atsiųstus vainikus, gėles ir jautrius paguodos žodžius.

Gili mano padėka spaudai, prisiminusiai ir pagerbusiai mano mylimo vyro atminimą.

Elena Gerutienė

Bernas, Šveicarija

Lietuvių ir lenkų santykiai dabarties politikoje

Ar atėjo laikas lietuvių-lenkų dialogui išeivijoje?

STEPAS VARANKA

Pilsudskio atsišaukimas

Lenkų kariuomenei užėmus Vilnių pirmą Velykų dieną 1919. IV. 19 ir Lenkijos valstybės viršininkui bei vyriausiam kariuomenės vadui J. Pilsudskiui atvykus į Vilnių parado priimti, buvo paskelbtas jo atsišaukimas į Vilniaus krašto gyventojus "Do mieszkancow bylego Wielkiego Księstwa Litewskiego" — Buvusios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos gyventojams. Čia suglaustai pateikiu to atsišaukimo turinį.

"Jūsų kraštas daugiau kaip šimtmetį neturėjo laisvės. Jus slėgė prievarta, smurtas ir vergija. Jus persekiojo rusai, vokiečiai ir bolševikai. Jie neatsiklausė gyventojų valios. Jie primetė jums svetimą valdymo sistemą, dažnai atimant net gyvybę. Toji nuolatinės prievartos padėtis man yra gerai žinoma, nes aš pats esu tame krašte gimęs. Pagaliau toji nepakenčiama padėtis turi būti panaikinta. Turi užviešpatauti laisvė, teisė ir teisingumas. Teisė laisvo, nevaržomo pasisakymo dėl siekiamų valdymosi formų bei sistemos. Noriu duoti jums galimybę išspręsti savo tautines ir religines problemas, kaip jūs patys norėsite, be prievartos ir Lenkijos spaudimo.

Nors dar vyksta kruvinos kovos toje žemėje, neįvedu karo stovio ir karinės valdžios, o tik civilinę. Į civilinę valdžią kviesiu ir skirsiu vietinius žmones . . ."

Atsišaukime buvo žadama gyventojams visokeriopa pagalba. Civilinės valdžios komisaru Pilsudskis paskyrė savo patikėtinį, lietuviams nepalankų Jerzy Osmolowskį. Jis pasižymėjo lietuvybės slopinimu. Tą rytų žemių civilinę valdžia Pilsudskis jau buvo sudaręs dar prieš Vilniaus užėmimą. Atsišaukimas skelbė viena, o veiksmai rodė visai ką kita.

Pažadai ir veiksmai

Lenkijos politikai ir diplomatai nuolat įrodinėjo Vakarų valstybėm, kad Lenkija, jeigu jai bus suteikta reikalinga pagalba ir jos rankose bus Vilnius su Lvovu, ten įves reikalingą tvarką.

Kai 1919. II. 5 Balstogėje buvo pasirašyta Lenkijos-Vokietijos taikos sutartis, kuria Lenkijai buvo paliktas Gardinas ir kitos vietos, lenkai tuo nepasitenkino. Pilsudskis Varšuvoje įtikinėjo Anglijos atstovą sąjungininkų delegacijoje Esme Howardą, kad Anglija neprieštarautų Lenkijos veiklai Lietuvoje.

Vilniaus užėmimą Pilsudskis siejo su galimybe atkurti Lietuvos valstybę buvusios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės ribose ir sudaryti jo trokštamą uniją su Lietuva.

Tuo tikslu Pilsudskis buvo sudaręs net Lietuvos vyriausybę, kurios galva buvo parinktas Mykolas Roemeris, jaunystėje artimas Pilsudskio draugas. Roemeris vėliau apsisprendė dirbti Lietuvos labui. Buvo universiteto profesorium Kaune, vėliau rektorium. Jis, kaip Lenkijos atstovas, buvo nuvykęs į Kauną ir ten tarėsi su Steponu Kairiu ir Jonu Vileišiu unijos reikalu. Roemeriui Kaune buvo atsakyta: jeigu Lenkija nenori pripažinti Lietuvos valstybės ir dar rengiasi užimti Vilnių, Lietuva su ja nekalbės.

Po to Lenkijos kariuomenė užėmė Vilnių. 1919. IV. 22 Pilsudskis paskelbė anksčiau minėtą atsišaukimą, kuriame žadėjo lenkų kariuomenės okupuotų kraštų gyventojams apsisprendimo laisvę, sąlygas patiems tvarkyti savo krašto likimą. Pilsudskis Roemeriui išvykstant į Kauną pareiškė: jei lietuviai nesutiksią sudaryti bendros vyriausybės Vilniuje, tai Vilnių atplėš nuo Lietuvos. Lenkai žinojo, kad Vakarų valstybių atstovai neprieštaravo Lenkijos karinio pobūdžio įvykusių faktų politikai.

Rimta padėtis susidarė 1919 m. pabaigoje ir 1920 m. pradžioje. Lenkų žvalgyba įtarė, kad Lietuvos kariuomenė ruošiasi atsiimti Vilnių. Lenkijos vyriausybėje brendo mintis suduoti Lietuvai tokį smūgį, kuris baigtųsi Kaune. Taip skelbia lenkų II skyriaus savaitinis pranešimas 1920. I. 8 (R. Žepkaitė. Diplomatija imperializmo tarnyboje).

Lietuvos-Lenkijos santykiams pagerinti 1919 m. rudenį Anglijos karinės misijos viršininkas Lietuvoje H. Raven-Robinson lankėsi pas Pilsudskį Belvedere ir prašė sulaikyti karinį puolimą.

Lenkijos vadovai ne tik kariniais savo veiksmais trukdė Lietuvai atsistatyti, bet ir ėmėsi kitų priemonių. Lenkijos užsienio reikalų ministerijos žurnalas "Przegląd Politiczny" 1920. I. 12 ragino lenkus veikti ryžtingiau, siūlė Lietuvą izoliuoti. Lenkija kalbino Baltijos valstybes sudaryti sąjungą be Lietuvos.

Lietuvos vyriausybė per visą nepriklausomybės laikotarpį jieškojo būdų, kaip išeiti iš tos sunkios politinės padėties ir surasti tinkamą kelią lietuvių-lenkų santykiams išlyginti. Įvyko įvairūs oficialūs ir neoficialūs pasikalbėjimai, derybos tarp politinių, karinių ir visuomeninių grupių. Deja, visi keliai ir takeliai buvo nesėkmingi. Lietuviai reikalavo grąžinti Lietuvai jos seną sostinę Vilnių. Lenkai apie tai nė kalbėti nenorėjo. Jie užsispyrusiai teigė, kad Vilnius yra Lenkijos miestas. Lietuvių-lenkų santykiai buvo ir dabar yra užnuodyti Lenkijos imperializmu. Emigracinės Lenkijos vyriausybės politika tuo klausimu nepasikeitė. Toji lenkų vyriausybė Londone yra teisėtas buvusios prieškarinės vyriausybės tęsinys.

Keičiasi pažiūros?

Dabartinėje Maskvos valdomoje Lenkijoje veikia pogrindyje nemažai politinių organizacijų ir partijų. Ne visos jų turi ryškesnes politines programas ateičiai.

Svarbesnės jų yra: KPN — Konfederacija Polski Niepodleglej — Nepriklausomos Lenkijos konfederacija, "Wolnosc-Sprawiedliwosc - Niepodleglosc" — Laisvė-teisingumas-nepriklausomybė, "Solidarnosc Walcząca" — Kovojantis solidarumas, "Niepodleglosc" — Nepriklausomybė, "Wyzwolenie" — Išsilaisvinimas ir kitos.

Kelios minimų organizacijų 1984. XII. 16 Varšuvoje paskelbė bendrą pareiškimą: "Do braci Ukraincow, Bialorusinow i Litwinow" — Į brolius ukrainiečius, gudus ir lietuvius.

Šis pareiškimas pasirodė ir lenkų išeivijos spaudoje. Paryžiuje leidžiamas žurnalas "Kontakt" paskelbė jį 1985. XI. 12 nr. 40. Atsišaukimo turinį paskelbė ir kiti lenkų laikraščiai.

Lietuvių-lenkų santykių klausimas, yra neišspręsta iki šių dienų skaudi problema, kuri paaštrėjo nuo 1920. X. 9 su klastingu Lietuvos sostinės Vilniaus užgrobimu ir jos prijungimu prie Lenkijos valstybės. Tas užgrobimas tapo nuodais.

Po prieškarinės Lenkijos žlugimo, pasikeitus Rytų-Vidurio Europoje politinei padėčiai komunistinės Rusijos naudai, dabar Vilnius yra okupuotos Lietuvos sostinė. Žinoma, tai ne Lenkijos dėka . . . Lenkų išeivija dažnai savo spaudoje išlieja savo prieškarines pažiūras į Vilnių ir Vilniaus kraštą, reikšdami ilgesį ir viltį vėl tą "mylimą" Pilsudskio Vilnių atsiimti. Lenkijoje gyventojai priversti Vilniaus klausimo nekelti. Kai 1939. X. 10 pagal Lietuvos — Sov. Sąjungos sutartį Vilnius buvo perduotas Lietuvai, Lenkija pareiškė protestą. Lenkijos pasiuntinys Lietuvoje Franciszek Charwat 1939. X. 13 įteikė Lietuvos vyriausybei notą, kurioje Vilniaus priėmimą laikė tarptautinės teisės pažeidimu.

Lietuvos vyriausybė spalio 14 d. įteikė Lenkijos pasiuntiniui Charwatui atsakymą, pareikšdama, kad Lietuva, priimdama Vilnių, jokių tarptautinių įsipareigojimų nesulaužė, nes Lietuva niekada nepripažino Vilniaus Lenkijai. Lietuva priėmė tik tai, kas jai teisėtai priklausė.

II D. karui pasibaigus, 1945. VIII. 16 Sov. Sąjunga ir Lenkija pasirašė sutartį, kuria Lenkija pripažino Vilnių ir Vilniaus kraštą Tarybų Lietuvai. Savaime suprantama, tai buvo padaryta pagal Maskvos numatytą planą.

Lenkijos pogrindžio politinių organizacijų ir partijų paskelbtas pareiškimas yra įdomus tuo, kad jame, nors ir neaiškiai, blikšteli požiūris į Vilnių ir Lietuvos sienas. Iš tikrųjų tas pareiškimas yra labai paviršutiniškas, tačiau pradžia viliojanti. Jo autoriai siūlo užimti bendrą liniją dėl Lenkijos-Ukrainos-Gudijos ir Lietuvos sienų.

Pareiškimo turinys

"Vykstant pasikalbėjimams ir atsirandant tarptautinio bendradarbiavimo galimybei, susidaro sąlygos galutinai išsiaiškinti klausimą dėl Lenkijos sienų su Ukraina, Gudija ir Lietuva. Kadangi sienų klausimai reikalauja abipusio sutarimo, siūloma suinteresuotų tautų politiniam ir visuomeniniam veiksniam pasirašyti su pareiškimo skelbėjais žemiau pateikiamą dokumentą. Pareiškimas įgys reikalingą svorį ir sutarties teisę, jeigu jį pasirašys visų minėtų tautų atstovai".

"Teritoriniai nesusipratimai dažnai pastūmėdavo ukrainiečius, gudus ir lietuvius į beprasmiškus, nereikalingus ginčus, silpninančius mūsų tautas. Vienas būdų išvengti tokių nesusipratimų yra dabartinių sienų išlaikymas. Geopolitiniai mūsų pavergtų, kovojančių tautų už laisvę siekiai to reikalauja. Mes sieksime, kad šis principas būtų patvirtintas minėtų tautų atstovybių.

Tiems, kurie norėtų ir bandytų mums prikaišioti, kad sutinkame su prievarta, smurtu, su Jaltos susitarimų rezultatais ir Helsinkio 1975 metų konferencijos rezultatais mūsų Europos dalyje, atsakome: smerkiame ir nepripažįstame galiojančiais visus užgrobimus, padalinimus, okupacijas, įtakos sferas, ypač Stalino nusikaltimus ir jo susitarimus, kurie liečia mūsų tautų reikalus. Niekas neturi teisės spręsti mūsų reikalų, išskyrus mus pačius. Manome, kad negalima siekti teisingumo naujų skriaudų sąskaiton. Šiandieną daugelyje miestų ir kaimų tradicijos pasikeitė. Norint jas grąžinti, reikėtų sunaikinti dabar esančias. Tuo įneštume naujų skausmų ir nepasitenkinimo.

Nors smerkiame prie to privedusį blogį, tačiau manome, kad tai, kas įvyko, turi pasilikti. Dabartinės sienos turi pasilikti, nes taip mes suprantame mūsų tautų gėrį, ir tokia yra mūsų bendra valia.

Laikomės nuomonės, kad sienų pertvarkymas tarp mūsų tautų prieštarautų valstybinėm ir draugystės sąlygom. Jokie sprendimai sienų klausimu nepatenkins mūsų tautų. Visada atsiras nuskriaustasis.

Suprantama, tautų sienos turi būti atviros. Turi būti leidžiama apsigyventi kur kas nori, pagal veikiančius įstatymus. Tenegrįžta niekad baisūs praeities kraujo, ašarų ir neapykantos laikai. Visos tautinės mažumos turi turėti teisę naudotis galimybe joms išlaikyti bei plėsti savo tautinį charakterį, papročius, kultūrą ir visas praeities tradicijas. Tautos praeities palikimas turi būti saugojamas.

Praeitis lieka atmintyje, tačiau turime realiai žiūrėti į ateitį. Mūsų tautoms reikia ne tik oro ir šviesos. Joms reikia viena kitai pagarbos, supratimo, sutarimo ir taikos, kad jos pajėgtų vykdyti kilnius Europos siekius . . ."

Pareiškimo pabaigoje autoriai kviečia suinteresuotų tautų sutikimo-atsakymo, skirtingų pasiūlymų, polemikos ir dialogo.

Pareiškime sakoma: "Tik susitarimo keliu, o ne vienšališku deklaracijų skelbimu galima ir privaloma siekti bei eiti prie trokštamos sandaros". Pareiškimą pasirašė: "Wolnosc-Sprawiedliwosc-Niepodleglosc" ir keletas kitų anksčiau išvardintų grupių.

Pagrindinė tų organizacijų, partijų ir grupių mintis yra ta, kad visų Rytų-Vidurio Europos tautų sukilimas sugriautų komunistinę Sovietų Sąjungos imperijos santvarką ir suskaldytų sulipdytą dirbtinį milžiną. (Bus daugiau)

Buvusiam lietuviškos mokyklos mokytojui

a. a. PETRUI BALČIŪNUI

mirus,

gilią užuojautą reiškia žmonai NINAI BALČIŪNIENEI –

Toronto Maironio mokykla

A†A

PETRUI BALČIŪNUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

jo mylimą žmoną NINĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

KLKMD Lietuvos kankinių parapijos skyrius

Begalinė upė Dievo laiko —
Be pradžios, be galo, be krantų.
Jo ranka jos amžių srovę laiko,
Ir Jo rankoj esam — aš ir tu.
B. BRAZDŽIONIS

Galingasis Viešpats pasišaukė į savo buveinę buvusį mokytoją ir jaunosios kartos auklėtoją

A†A

PETRĄ BALČIŪNĄ.

Skaudaus liūdesio ir skausmo prislėgtą jo mylimą žmoną NINĄ, gimines, artimuosius giliai bei nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi –

R. V. Augaičiai
G. V. Balčiūnai
E. Jaškevičienė
S. A. Kalūzos
D. J. Kaunaitės
V. Kecorienė
L. V. Morkūnai
M. Norkienė
V. K. Ottai
O. J. Ražauskai
T. A. Sekoniai
V. E. Smilgiai
E. P. Spilčiakai
B. Stalioraitienė
G. B. Trinkos
F. V. Urbonai
K. B. Žutautai
A. P. Augaičiai

Mylimam broliui

A†A

STASIUI MILICKUI

mirus Lietuvoje,

MARYTĘ JAKUBAITIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje –

Andrius Borkertas
Teresė ir Viktoras Gražuliai
Teklė Benotienė
Albertas ir Nijolė Benotai
Zuzana ir Petras Jonikai
Vytautas ir Aldona Stočkai
Monika Vaškevičienė

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Mohawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Ontario provincijos premjeras DAVID PETERSON Vasario 16 minėjime Toronto-Mississaugos Anapilio salėje skaito vyriausybės raštą, skelbiantį vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės diena Nuotr. St. Dabkaus

Kam reikalingos politinės partijos?

Iš pokalbio su VLIKo pirmininku dr. K. Bobeliu

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

1985 m. Kalėdų švenčių metu Klivlande viešėjo VLIKo pirmininkas dr. Kazys Bobelis su ponia ir ta proga apsilankė mano namuose. Kalbai pakrypus į VLIKo veiklą, prasidėjo pokalbis politine tema.

Mūsų tarpe dažnai kyla klausimas dėl lietuvių politinių partijų reikalingumo. Tokį klausimą savo svečiui pateikiau ir aš, kartodama mūsuose populiarią mintį, kad politinės partijos neturinčios savo reikšmės, jeigu jos neveikia savo nepriklausomoje valstybėje. Atrodo, dr. Bobelis prie tokio klausimo yra pripratęs. "Valstybes atstato emigrantinės visuomenės. Pirmoji Lietuvos taryba taip pat buvo sudaryta iš politinių partijų, kai tautininkų vadas Antanas Smetona buvo išrinktas jos pirmininku" — atsakė dr. Bobelis. Jis turėjęs progą pasikalbėti su buvusiu Vakarų Berlyno burmistru, socialdemokratų partijos vadu ir kancleriu Willy Brandt. Esą pastarasis, gyvenęs Norvegijoje kaip emigrantas arti 20 metų, buvo vienas iš V. Vokietijos atstatytojų.

Dabartinis Europos parlamentas esąs sudarytas iš daugelio politinių partijų. Kiekviena Europos valstybė išrenka savo parlamente atstovus. Nors parlamentas iki šiol dar neturi įstatymų leidimo teisių, bet jo patariamasis balsas esąs labai reikšmingas. Neoficiali nuomonė yra ta, kad su laiku Europos parlamentas turės sprendžiamą galią.

Lietuviai krikščionys demokratai ir socialdemokratai yra pilnateisiai tų partijų pasaulinių unijų nariai. Jų centro komitetai gauna kvietimus siųsti savo atstovus į tarptautines konferencijas. Mūsų valstiečiai-liaudininkai turi sau analoginę partiją socialdemokratų bloke. Pasaulinės socialdemokratų partijos konferencijos metu Airijoje lietuviai padarė didelę įtaką, kad 1983 m. sausio 13 d. Europos parlamento posėdyje Bonnoje būtų priimta rezoliucija, reikalaujanti sovietinės kariuomenės atitraukimo iš Baltijos kraštų. Socialdemokratų blokui priklauso Anglijos, Prancūzijos, Danijos ir Švedijos atstovai, kurie buvo sutarę tokios rezoliucijos nepraleisti.

Nors Anglijoje krikščionių demokratų partijos nėra, bet analogiškai tam blokui priklauso konservatoriai (tories), tuo tarpu jų darbiečių partija (labor) siejasi su socialdemokratais. Krikščionių demokratų partijas sudaro ne vien katalikai. Į KD bloką įstojo Danija, remdamasi evangelikų-liuteronų atstovais. Parlamente Baltijos valstybių klausimą iškėlė Danijos ir Vokietijos KD partijos. Prie jų prisidėjo Italijos liberalų atstovas Gavronskis. Liberalų grupei priklauso 12 valstybių, jų tarpe ir JAV.

Europos parlamente yra daug analoginių grupių, kurias jungia bendra ar panaši politinė filosofija. Pastaruoju metu atsirado nauja politinė grupė, kurios politinė filosofija yra pagrįsta technikinės pažangos pagrindais. Tokios analoginės grupės mes neturime.

Tęsdamas savo įdomų pasakojimą, dr. Bobelis pastebėjo, kad Tautinė lietuvių sąjunga, iki šiol neturėjusi analoginės grupės tarptautinės politikos plotmėje, turėtų išnaudoti Europoje paplitusį stiprų nacionalinį judėjimą, kuris taip pat organizuoja savo bloką. Tautinė lietuvių sąjunga turėtų ieškoti ryšių su Prancūzijos ir V. Vokietijos tautinėmis sąjungomis.

Politinės partijos atliko didelį vaidmenį Lietuvos valstybės atstatyme. Dalyvavimas tarptautinėse partijų unijose pilnateisiais nariais yra stiprus ginklas kovoje už mūsų tautos teises ir puikus metodas rasti pritarėjų bei draugų Lietuvos bylai. Turime atsiminti, kad Lietuva yra Europoje, ir jos ateitis priklausys nuo didžiųjų Europos valstybių bei kaimynų. Todėl yra svarbu mūsų politinėm partijom sudaryti jauno prieauglio branduolį, kad, laikui atėjus, turėtume savo atstovus tarptautinėse partijų unijose, kurie galėtų kalbėti Lietuvos partijų vardu — dėstė dr. K. Bobelis.

Toliau pokalbis pakrypo į naujus veiklos planus. Š. m. lapkričio 7 d. Vienoje vyks tarptautinė Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija, kuri peržiūrės 1975 m. Helsinkio akto vykdymą. VLIKas yra pasiryžęs organizuoti plačią akciją, kad numatytoje demonstracijoje dalyvautų kiek galint didesnis skaičius lietuvių iš JAV ir Kanados ir pralenktų Taikos bei laisvės žygio pasisekimą, kuriame dalyvavo tik maža saujelė užjūrio lietuvių. Reikia tikėtis, kad norinčių vykti skaičius bus didelis. Ypač svarbu įtraukti jaunimą. Tai kelionei pradiniai pasiruošimai jau yra daromi. Smulkesnė informacija bus paskelbta vėliau. Kelione ir viešbučiais rūpinsis specialiai angažuoti kelionių biurai, kad viskas vyktų sklandžiai ir tvarkingai.

Po konferencijos bus keliaujama į Londoną, kur vyks VLIKo seimas. Dr. K. Bobelis perėmė sekančiai dvejų metų kadencijai Pasaulinės baltiečių santarvės (Baltic World Conference) pirmininkavimą. Tiek visų baltiečių, tiek kitų pavergtų tautų bendradarbiavimas numatytų demonstracijų metu būsiąs užtikrintas, bet svarbu, kad lietuviai neatsiliktų, kaip tai įvyko Taikos bei laisvės žygio ir Kopenhagos tribunolo dienomis.

Mūsų mielam ilgamečiam choristui ir valdybos nariui

A†A

PETRUI BALČIŪNUI

mirus,

jo žmoną NINĄ ir gimines Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Lietuvos kankinių parapijos choras ir muzikas J. Govėdas

Lietuvos krikšto sukaktis ir Vilnius

PREL. L. TULABA

Pradedame rengtis Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimui Lietuvoje ir išeivijoje. Lietuvoje numatoma tą sukaktį švęsti Kaune. Organizuoja Lietuvos vyskupų konferencija, vadovaujant arkiv. L. Poviloniui.

Išeivijoje pagrindinis minėjimas numatomas Romoje 1987 m. birželio mėnesį. Bus rengiami taipgi vietiniai minėjimai atskiruose kraštuose. Vyriausia iškilmių rengimo vadovybė yra vysk. P. Baltakio žinioje. Romoje sudarytas atskiras komitetas, kuriam vadovauja prel. A. Bartkus, dabartinis Šv. Kazimiero kolegijos rektorius. Tikimės, kad Romoje minėjimo centre bus Jo Šventenybė popiežius Jonas-Paulius II, kuris Lietuvai ir lietuviams rodo tiek daug tėviško palankumo. Tai liudija šv. Kazimiero sukakties minėjimas, kuris įvyko Romoje prieš dvejus metus.

Yra pagrindo manyti, kad Šv. Tėvas mielai aplankytų Lietuvą jos krikšto sukakties proga, jei tam atsirastų galimybė. Šv. Kazimiero sukakties proga Šv. Tėvo noras aplankyti Lietuvą arba bent pasiųsti į iškilmes savo atstovą sutiko pasipriešinimą Maskvoje.

Nors Šv. Tėvas rodo daug palankumo lietuviams ir Lietuvai vis atsiranda neigiamų balsų. Atsimename "Akiračių" Čikagoje vestą propagandą boikotuoti šv. Kazimiero minėjimą Romoje, teigiant, kad būsianti lenkų, o ne lietuvių pasirodymo šventė. Rengiantis Lietuvos krikšto sukakties minėjimui, atsiranda kiti, kurie siūlo boikotuoti minėjimą, jei Šv. Sostas nesiteiktų iki to laiko sutvarkyti Vilniaus arkivyskupijos oficialaus priskyrimo bažnytinei Lietuvos provincijai.

Malonu, kad vysk. P. Baltakis paskelbė paaiškinimą, primindamas, jog keliant Vilniaus arkivyskupijos klausimą, visų pirma reikia giliai pažinti esamą padėtį ir Vatikano nusistatymą, kad nebūtų šaukiama prieš vėją, rizikuojant pakenkti lietuviškam reikalui, pasitarnaujant vien Maskvai, nors ir nesąmoningai.

Vilniaus arkivyskupijos klausimą kelia ir Maskva, bet ne dėl to, kad jai rūpėtų Lietuvos reikalai. Jos siekis — kelti kivirčus tarp lenkų ir lietuvių, silpninti ir vienus, ir kitus. Vilniaus arkivyskupijos dalis, kuri yra Lietuvos teritorijoje, Vatikano yra pripažinta de facto kaip Lietuvos bažnytinės provincijos dalis. De jure kokio nors pripažinimo Vatikanas nedaro, kol nėra klausimas galutinai išspręstas tarptautine sutartimi. De jure Vilniaus klausimo išsprendimas dabar reikštų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą. Vatikanas to nedaro ir nedarys, nes pripažįsta nepriklausomą, o ne sovietinę Lietuvą. Taigi atsakingi žmonės turėtų labai gerai apsižiūrėti, pateikdami Vatikanui reikalavimus, kad negautų atsakymo: "Nežinote, ko prašote".

Rengiantis švęsti Lietuvos krikšto sukaktį, reikėtų pateikti reikalavimus ne Vatikanui, kuris visa širdimi yra su mumis, o Maskvai, kad grąžintų į Vilnių vysk. J. Steponavičių; kad grąžintų kultui Vilniaus katedrą ir į ją vėl perkeltų šv. Kazimiero relikvijas; kad leistų visiems Lietuvos vyskupams laisvai palaikyti santykius su Šv. Sostu; kad leistų Šv. Tėvui sukakties proga aplankyti Lietuvą.

Lietuvos krikščionybės sukaktis

LŠST Vytauto didžiojo rinktinės suvažiavimo pareiškimas

Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje Vytauto Didžiojo rinktinės suvažiavimas, 1986 m. vasario 2 d. įvykęs Šaulių namuose Čikagoje, rinkiminiu keliu persitvarkydamas trejų metų veiklai, atkreipė dėmesį ir į pasirengimus Lietuvos krikščionybės sukakčiai. Šauliai tiki, kad šios reikšmingos sukakties minėjimas sukels visoje lietuvių tautoje krikščionišką atsinaujinimą ir jos dvasinių jėgų sustiprinimą už tautinį, valstybinį ir religinį išsilaisvinimą.

Šauliai tačiau susirūpinę spaudoje ir visuomenėje pasireiškiančiomis užuominomis, susijusiomis su šio minėjimo pasiruošimais. Suvažiavimas tvirtai tiki, kad Lietuvos krikščionybės sukakties minėjimas privalo išplaukti iš lietuvių tautos dvasinės buities idealistinių rūpesčių:

1. Vytauto ir Jogailos 1387 m. Vilniuje vykdytą Lietuvos krikštą privalome švęsti kaip Lietuvos karaliaus Mindaugo pirmykščio Lietuvos krikšto atnaujinimą.

2. Krikščionybės istorijoje negirdėta, kad tauta, švęsdama savo krikščioniško gyvenimo ilgų šimtmečių sukaktį, neturėtų bažnytinės vyresnybės savoje sostinėje, o priklausytų svetimos valstybės pasienio arkivyskupijai. Šių skaudžių faktų akivaizdoje Lietuvos krikšto atnaujinimo 600 metų sukaktį švenčiant, laisvojo pasaulio tautos dalis — dvasiškija, politiniai ir visuomeniniai veiksniai bei plačioji visuomenė individualiai privalo nukreipti visas pastangas, kad Lietuvos sostinė Vilnius būtų prijungta prie Lietuvos bažnytinės provincijos ir kad Lietuvai būtų paskirtas kardinolas, palaikąs tiesioginius ryšius su Vatikanu.

3. Privalome įtaigoti ok. Lietuvos dvasinę vyresnybę atmesti kažkieno jai daromus siūlymus šią svarbią mūsų tautai sukaktį švęsti ne Lietuvos krikščionybės lopšyje Vilniuje, bet kur kitur. Šitokiomis pridengtomis užmačiomis sostinė Vilnius būtų pasaulio akyse išplėšta iš Lietuvos apimties legalistinių ribų ir vėl taptų gobšių kaimynų grobio objektu. Jeigu dėl neaiškių priežasčių šis sukaktuvinis minėjimas negalėtų būti švenčiamas Vytauto ir Jogailos sostinėje Vilniuje, tai jokio centrinio minėjimo iškilmių neturėtų būti kitoje vietovėje.

Lietuvos šauliai aukojosi visose Lietuvos nepriklausomybės kovose todėl ir tremtyje. Gyvybiniai tautos reikalai siejasi su jų organizacinės veiklos pagrindais. Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties minėjimas reikalauja platesnio visuomeninio įsijungimo ir išsamių diskusijų dar prieš priimant minėjimo planus. Ligšioliniai Lietuvos krikščionybės minėjimo pasiruošimai neapjungia tautos daugumos ir neatitinka jos lūkesčių. Ši šventė turi mus visus jungti ir rišti su tautos stiprybės versmėmis, pašvęstomis per krikščionybę prieš 600 metų. Šioje jungtyje niekas neturi teisės leistis į kompromisus, paaukojant tautos interesus arba kokiu nors būdu silpninant per Lietuvos krikštą Vilniuje sutvirtintus tautos ir valstybės pagrindus.

Algis A. Regis,
suvažiavimo pirmininkas
Liudas Krolis,
sekretorius
ir 170 parašų

Chicago, IL
1986 m. vasario 2 d.

VLIKo veikla praeityje ir ateityje

Inž. Liūto Griniaus paskaita Toronte

VLIKo vicepirm. inž. Liūtas Grinius vasario 15 d. Toronto Lietuvių namuose kalbėjo tema: "Politinė VLIKo veikla praeityje ir artimoje ateityje". Lėktuvui iš Vašingtono pavėlavus, paskaita buvo atidėta net dviem valandom. Kad ir pavėluotai pradėjus paskaitą, klausytojų buvo per 250.

Svečias trumpai apžvelgė VLIKo praeities veiklą, plačiau sustodamas prie 1985 m. įvykusio Taikos ir laisvės žygio Skandinavijoje. Pagrindiniai šio žygio organizatoriai buvo Pasaulio latvių federacija ir VLIKas. Vėliau įsijungė estai.

Kopenhagoje surengtas Sovietų Sąjungos teismas sutraukė per 150 pasaulio spaudos, radijo ir televizijos žurnalistų. Vien periodinėje spaudoje pasirodė per 1000 straipsnių.

Neabejotina, kad šis žygis buvo pats reikšmingiausias baltiečių darbas 1985 m. Žvelgdami į netolimą praeitį, vargu ar rastume kitą reiškinį, kuris būtų atkreipęs nekantraujančių pasaulio žurnalistų dėmesį tokiam ilgam laikotarpiui. Apie tą žygį buvo plačiai pranešama "Amerikos balso" ir "Laisvosios Europos" radio programose.

Paskaitininkas apgailestavo, kad mūsų tautiečiai nors ir rėmė šį žygį aukomis, tačiau nedalyvavo kelionėje taip gausiai, kaip buvo tikėtasi. Daugumą kelionės dalyvių sudarė jaunimas. Kelionėje dalyvavo 50 kitataučių korespondentų. Iš lietuviškos spaudos atstovų buvo tik vienas "Tėviškės žiburių" korespondentas. Prie šios politiškai svarbios akcijos neprisidėjo kiti veiksniai, nors ir buvo kviečiami.

Paskaita buvo pajvairinta skaidrėmis ir laikraščių straipsnių iškarpų paroda.

Kalbėdamas apie VLIKo veiklą ateityje, L. Grinius pareiškė, kad VLIKas yra pasiryžęs siekti bendros ir vieningos akcijos mūsų krašto laisvinimo reikaluose, dirbti su visomis lietuviškomis organizacijomis ir Bendruomene, ramiu keliu, santūriai ir su kantrybe jieškoti susitarimo su PLB; naudoti Lietuvos kančioms iškelti teisingumo ir tarptautinės teisės motyvus; dažnai priminti Vakarų pasaulio valstybių nepripažinimą sovietinės Baltijos valstybių okupacijos; skelbti visame laisvame pasaulyje ir spaudoje mūsų disidentų pavardes, iškeliant jų kančias sovietiniuose kalėjimuose; remti juos visomis išgalėmis. **Kor.**

Inž. LIŪTAS GRINIUS, VLIKo vicepirmininkas iš Vašingtono, kalba Vasario 16 iškilmėje Toronte-Mississaugoje Nuotr. St. Dabkaus

Vasario 16 proga surengtame priėmime kitataučiams Toronte lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais: LAIMA MAČIONIENĖ ir INDRĖ ČUPLINSKAITĖ — "Vilniaus" paviljono karalaitė Nuotr. St. Dabkaus

Lietuvos diena Britanijoje

Pamaldos, Lietuvos atstovo kalba, iškilus koncertas

S. KASPARAS

68-toji Lietuvos nepriklausomybės šventė prasidėjo vasario 16 d. pamaldomis Šv. Kazimiero šventovėje Londone. Mišias atnašavo klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC ir pasakė jautrų pamokslą apie lietuvos laisvės kovas anuomet atgimstančioje Lietuvoje.

Pamaldose organizuotai dalyvavo Londono skautai, vadovaujami Vincento O'Brien. Taigi po daugelio metų buvo malonu matyti gražų būrelį skautiško jaunimo Lietuvos nepriklausomybės šventėje.

Po pietų, 5 val., Bishopsgate instituto salėje buvo surengta iškilmė, kurios meninę programą atliko muzikai iš V. Vokietijos: pianistė prof. Raminta Lampsatytė-Kollars, smuikininkas Michael Kollars ir solistė Vilija Mozūraitytė.

Lietuvos atstovo kalba

Prieš koncertą nepriklausomos Lietuvos atstovas Britanijai Vincas Balickas pasakė anglų ir lietuvių kalbomis turiningą kalbą, kurioje sugretino du Lietuvos vaizdus — senovės ir dabarties. Senovė — didinga, dabartis — liūdna: "Buvome laisvi ir laimingi žmonės, o staiga virtome klajūnais be laisvės ir namų . . ." Vis dėlto būklė nesanti beviltiška — ir praeityje buvo nelaisvės laikų, bet visi tie galingi prispaudėjai išnyko. Toliau V. Balickas pareiškė:

"Bet laisvės šauksmas nesiliauja veržtis iš kiekvieno tauraus lietuvio krūtinės. Visi žinokime ir niekados nepamirškime, kad laisvės dvasia yra amžina, nenugalima ir nepavergiama. Iš savo istorijos mes žinome, kad buvo žiaurūs kryžeiviai, buvo galingi carai, o šiandien jų jau nėra . . . Tiktai mes turime nepamiršti, kad kovoje už laisvę mūsų geriausias ginklas yra **vienybė**, o po to ištvermė, kantrumas, mokėjimas laukti ir niekada nenusiminti.

Šiandien, minėdami Lietuvos nepriklausomybės šventę, savo mintimis jungiamės su rusų priespaudą kenčiančia Lietuva, kur vyksta nuolatinė kova už žmogaus teises. Visi žinome, kad būklė yra sunki ir liūdna, tačiau prisiminkime, kad istorijos tėkmėje tokių sunkių laikotarpių mūsų tautai teko pergyventi ne kartą, o ji vis tik nežuvo. Nežuvo todėl, kad lietuviai buvo pakankamai atkaklūs kovoti, nors ir beviltiškiausioje padėtyje. Tikėkimės, kad tas kietas lietuvio atkaklumas atlaikys ir dabartinius sunkius mėginimus. Ir lygiai taip, kaip 1918 metais Lietuva, nutraukusi vergijos pančius, vėl kelsis nepriklausomam gyvenimui.

Pasaulyje dar tebevyksta labai komplikuotos varžybos. Tų varžybų išdavos nuspręs ne tik Lietuvos, bet ir visos žmonijos likimą. Jeigu teisingumo principas laimės, laimėsime ir mes.

Tai žinodami ir turėdami aiškų tikslą, už kurį verta dirbti ir kovoti, drąsiai ženkime savo tėvų ir protėvių pramintu keliu. O tas didis tautos tikslas tebevadovauja mūsų mintims ir mūsų darbams.

Tad drąsiai ženkime pirmyn, ženkime visi drauge.

Tokiais žodžiais aš sveikinu Jus visus Vasario 16-tos dienos proga".

Koncertas

Pirmoje koncerto dalyje sol. V. Mozūraitytė, akompanuojama R. Lampsatytės, atliko įvairių operų ištraukas, o antroje dalyje — lietuvių kompozitorių kūrinius. Smuikininkas Michael Kollars su pianiste R. Lampsatyte-Kollars atliko didžiųjų kompozitorių kūrinių. Daugiausia dėmesio susilaukė Juliaus Juzeliūno sonata, sukurta 1972 m., juoba, kad koncertas supuolė su autoriaus gimtadieniu. Antorius esąs kompoz. J. Gruodžio mokinys.

Koncerto pabaigoje sol. V. Mozūraitytė dar padainavo keletą pasaulinio masto kompozitorių kūrinių, pridėdama ir dabartinių lietuvių muzikų kompozicijų.

Po koncerto visi trys meninkai buvo apdovanoti gyvomis gėlėmis ir griausmingais plojimais bei lietuvišku valio.

Koncertas užtruko arti dviejų valandų, bet dėl savo įvairumo atrodė labai trumpas. Tokio puikaus koncerto iš jaunų menininkų Londono lietuviai nėra turėję nuo 1949 m., kai Britanijos lietuvius lankė Ip. Nauragio ir S. Baro vadovaujami muzikai iš Vokietijos stovyklų.

Koncerte dalyvavo apie 300 žmonių, be lietuvių gan daug buvo latvių, estų, lenkų ir ukrainiečių, bet nesimatė nei vieno anglų politiko ar kitų visuomenininkų.

Pats minėjimo-koncerto rengimas nebuvo gerai suplanuotas. Tie, kurie buvo pamaldose, nesuspėjo nuvykti į koncertą, o kurie norėjo dalyvauti koncerte, nevyko į pamaldas. O vis dėlto to puikaus koncerto negirdėjusiems yra savotiškas dvasinis nuostolis.

Padėka šauniems muzikams iš V. Vokietijos už puikų koncertą. Nebūtų suklysta, jeigu pasakyčiau, kad jiems dėkingi ir nelietuviai, buvę koncerte, nes daugelis jų patys menininkams dėkojo.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠILTESNĖ ŽIEMA

Lietuvos hidrometeorologijos centro grupės vedėja J. Pečiūrienė džiaugiasi gerokai šiltesne žiema. Pernai vidutinė sausio mėnesio temperatūra siekė 11-13, o vasario — 11-15 laipsnių šalčio. Tada rytiniuose Lietuvos rajonuose kai kuriomis naktimis buvo 30-33 laipsnių speigai, mažai atodrėkių. Ši žiema gerokai švelnesnė. Šiltesni nei įprasta buvo gruodžio ir sausio mėnesiai. Smarkesnių šalčių nepasitaikė, tik keliuose rajonuose vieną naktį temperatūra buvo nukritusi iki 20-22 laipsnių šalčio. 1985 m. lapkričio 11-12 d.d. iš vakarų einantis ciklonas atnešė smarkų lietų vakariniam Lietuvos rajonam, šlapdribą — Žemaitijoje: "Laukuvos meteorologijos stotyje nustatyta, jog per dvi dienas iškrito 61 milimetras sniego. Laukus apdengė 21 centimetro storio apklotas. Šlapias sniegas lipo prie laidų, medžių šakų, apdrabo skersmuo ant laidų pasiekė 63 milimetrus, o Kelmės rajone — 30-80 milimetrų. Šiaulių rajone elektros ir ryšių linijų laidai buvo po 30-130 milimetrų storio sniego šarvu. Papūtus gana stipriam vėjui, laidai nuo per didelio papildomo svorio trūkinėjo, kai kur išgriuvo ir atramos. Sunkios sniego naštos neišlaikė ir medžiai. Toks stiprus šlapio sniego apdrabas Lietuvoje užregistruotas pirmą kartą". 1986 m. sausio 25 d. pietiniai ciklonai vėl atnešė šilumos ir drėgmės su smarkiu sniegu į pietinius Lietuvos rajonus: "Temperatūra buvo apie pusę laipsnio šilumos. Varėnoje šlapias sniegas apdengė medžius, laidus, namus 51 milimetro storio sluoksniu. Nuo didžiulio svorio medžių viršūnės ir šakos lūžo, trūkinėjo laidai. Pirmą kartą dėl apdrabos buvo išlaužyti pietrytinių respublikos rajonų miškai ir parkai . . ."

GAUDO NUSIKALTĖLIUS

Utenos vidaus reikalų skyrius turi šunų dresiravimo kursus Rostove prie Dono baigusį kinologą Ričardą Vygantą su kale Vija. "Tiesos" korespondentas V. Guiga vasario 5 d. laidoje skaitytojus supažindina su R. Vyganto ir Vijos pasiektais laimėjimais nusikaltėlių gaudyme, paklydusių vaikų gelbėjime. Labanoro girioje slapstėsi pora nepavykusių sulaikyti nusikaltėlių. Vieną dieną buvo gautas pranešimas iš Palsuodės, kad negyvenamoje sodyboje pastebėti du įtartini vyriškiai. Paieškas pradėjo R. Vygantas su Vija ir Palsuodėje laukusiais draugovininkais: "Treniruotas šuo pėdsekys nuvedė operatyvinę grupę pelkės link. Čia Ričardas Vygantas įtempė pavadėlį, bet jo keturkojis pagalbininkas veržėsi į klampynę. Nejaugi klysta? Tačiau draugovininkai išskleidė abejones: pelkėje yra sausų vietų, aukštumėlių. Ant vienos aukštumėlės styrojo eglaitė. Čia šuo ėmė suktis vietoje. Vygantas truktelėjo eglaitę už kamieno, ir atsivėrė anga į slapyvietę. Nesitikėdami, kad juos čia kas gali rasti, du vyrai dorojo vištą . . ." Kitą kartą Ignalinos miškuose paklydo nuo grybaujančios mamos atsiskyręs keturių metų vaikutis. Jo nesėkmingai jieškojo visas kaimas. Teko kviesti R. Vygantą ir Viją iš Utenos. Pėdsakai nuvedė iki tolimo vienkiemo, kur buvo rastas bemiegąs mažylis. R. Vygantas su Vija dalyvauja kinologų varžybose. Pernai jis buvo pripažintas Sovietų Sąjungos vidaus reikalų ministerijos kinologų čempionu.

ATNAUJINO GAMYKLĄ

Pavenčių cukraus gamyklai sukako 50 metų. Sukakties proga gamykla susilaukė išsamaus remonto, kainavusio 8 milijonus rublių. Pertvarkyti, išplėsti ir automatizuoti visi pagrindinai gamyklos skyriai. Jos pajėgumas padidėjo pusantro karto. Buvo pastatytas inžinerinis-buitinis pastatas, savo jėgomis — sporto salė.

PEDAGOGINĖ DIENA?

Tokia diena, surengta Zarasuose, buvo skirta tik jaunimo ateistinio auklėjimo klausimams, nieko bendro neturintiems su jaunimo švietimu. Mokyklose ir darbovietėse buvo skaitomos paskaitos apie materialistinės pasaulėžiūros ugdymą. Mokyklų ateistai kalbėjo apie savo veiklą.

KOMPARTIJOS GRIETINĖLĖ

XIX-sis Lietuvos kompartijos suvažiavimas įvyko Vilniuje sausio 24-25 d.d. Jame buvo vartojama tik rusų kalba. Centro komitetan I sekretoriumi grįžo P. Griškevičius, II sekr. — Maskvos atsiųstas N. Dybenka, sekretoriais — V. Astrauskas, A. M. Brazauskas ir L. Šepetys. Maskvos pavyzdžiu sudarytan kompartijos politbiuran įjungti: P. Griškevičius, V. Astrauskas, J. Bernatavičius, A. M. Brazauskas, N. Dybenka, A. Ferensas, A. Kairelis, V. Mikučiauskas, J. Petkevičius, V. Sakalauskas, R. B. Songaila, L. Šepetys ir P. Šileikis. Politbiuro kandidatais liko V. Beriozovas ir P. Ignotas. Kompartijos centro komiteto skyrių vedėjais paskirti: organizacinio partinio darbo — V. Beriozovas, propagandos ir agitacijos — J. Kuolelis, mokslo ir mokymo įstaigų — S. Imbrasas, kultūros — S. Renčys, pramonės — L. Maksimovas, lengvosios pramonės ir liaudies prekių — I. Izvekovas, statybos ir miestų ūkio — A. Daukša, transporto ir ryšių — P. Gabrėnas, žemės ūkio ir maisto pramonės — V. Simniškis, prekybos ir buitinio aptarnavimo — N. Raguotis, ekonomikos — V. Jankauskas, administracinių organų — S. Apanavičius, užsienio ryšių – M. Sadovskis, bendrojo skyriaus — L. Bartoševičius. Partinės komisijos pirmininku prie kompartijos centro komiteto patvirtintas J. Lukauskas, centro komiteto reikalų valdytoju — B. Aliukonis; redaktoriais: žurnalo "Komunistas" — A. Viršulis, "Tiesos" — A. Laurinčiukas, "Valstiečių laikraščio" — J. Karosas, "Sovetskaja Litva" — J. Jameljanovas, lenkų "Červony štandar" — S. Jakutis.

V. Kst.

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto lietuvių teatro **"AITVARAS"**

vaidinimą **1986 metų kovo 16, sekmadienį,**
2 valandą po pietų, Hamiltono Jaunimo Centre
Bus vaidinama **Anatolijaus Kairio**

"Sidabrinė diena"

3 veiksmų komedija Režisuoja — Aldona Dargytė-Byszkiewicz

Įėjimas — $5.00. ***Hamiltono Aukuras***

Hamilton, Ontario

ŠALPOS FONDO KOMITETAS š. m. pradžioje išsiuntė Suvalkų trikampio lietuviams 47 siuntinius. Komitetas dėkingas visiems, kurie paaukojo dėvėtus drabužius ir tiems, kurie prisidėjo savo darbu prie siuntinių paruošimo. Šiuo metu drabužių siuntimas laikinai nutraukiamas. Šalpos fondo darban įsijungė energinga ir sumani veikloje Danutė Vaitiekūnienė.

TORONTO "ARAS" HAMILTONE. Šalpos fondo komitetas, norėdamas sukelti lėšų šalpos reikalams, nutarė surengti koncertą. Pakviestas Toronto vyrų choras "Aras" ir solistai — V. Verikaitis su R. Strimaičiu. Koncertas įvyks š. m. balandžio 20, sekmadienį, 4 v.p.p., Westdale gimnazijoje, 700 Main St., W. Pelno dalis, jeigu jo bus, skiriama Vasario 16 gimnazijai. Dabar gimnazijoje mokosi 93 mokiniai. Po gaisro nelaimių vyksta didžiulė statyba. Mūsų parama gimnazijai šiuo metu yra labai reikalinga. Savo atsilankymu į šį koncertą paremsite mūsų vienintelę laisvajama pasaulyje lietuvišką gimnaziją. **J. P.**

"KOVO" KREPŠININKAI vasario 17 d. žaidė su stipria "Vyčio" komanda Westdale gimnazijoje. "Vytis" laimėjo 83:76. "Kovo" komandoje žaidė: Meškauskas 4, Vinerskis 10, Tatti 4, Russ, Urbantas 2, Bumelis 2, Butkevičius 7, Rickus 6, Jankus 14, Otto 2, Antanaitis 5, Bartninkas 14, Šiūlys 6.

NORINTIEJI ŽAISTI RAKETBOLĄ arba kėglius (bowling) Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse š. m. gegužės 2, 3, ir 4 d.d., prašomi kreiptis: į Antaną Kybartą tel. 523-0301 dėl raketbolo, į Rimą Sakalą tel. 561-6680 dėl kėgliavimo.

R.A.S.

MIRUS a.a. STASIUI MOTUZUI V. Vokietijoje, jo atminimui paaukojo Tautos fondui $50 A. Patamsienė ir giminės.

PRIEŠVELYKINĮ LAIMĖS RATĄ rengia Giedraičio žūklautojų ir medžiotojų klubas kovo 15, šeštadienį, lietuvių parapijos salėje. Pradžia — 19 v. Įvairūs laimėjimai ir vaišės. Maloniai kviečiami visi.

Valdyba

AUKOS TAUTOS FONDUI Vasario 16 minėjimo proga. **$1000** Kostas Grudzinskas; **$100:** J.E.B.; **$60:** V. Matukaitis; **$50:** Hamiltono lietuvių pensininkų klubas, St. Stanevičius; **$30:** W. Agurkis, Alf. Keliačius, V. Br. Perkauskai, J. Baran, J. Liaugminas, kun. J. Liauba, OFM; **$25:** St. Geidukytė, Reg. Geidukytė, V. Kairys, R. Bulovas, E. Lengnikas; **$20:** B. Orvidas, A. M. Pusdešriai, Br. Steponavičius, A. P., A. St. Šukaičiai, A. Kamaitis, J. Kareckas, V. Leparskās, A. Jusys, A. Tėvelis, V. Grikietis, Pr. Sakalas, Ad. Petraitienė, P. Žulys, J. Butkevičius, P. Šeirys, Vl. Kezys, F. Urbaitis, J. Raguckas; **$15:** K. Meškauskas; **$10:** P. Kanopa, A. Petkevčius, J. Klypas, M. Renkys, Pr. Kažemėkas, P. Masys, V. Kėžinaitis, Br. Venslovas, St. Senkus, Z. Bakaitis, J. Mačiukas, A. Gedrimas, P. Brasas, J. Andriukaitis, Al. Grajauskas, Z. Stonkus, Al. D. Jankūnai, Z. Pulianauskas, A. Čerškus, S. Bitinas, J. Stanaitis, V. Sakas; **$5:** D. Stukas, J. Kažemėkas, Al. Gailienė, M. Repečka, Al. Aušrotas, A. Obcarskis, A. Mikalauskas, A. Mingėla, P. Lukošius, J. Stankus, J. Stungevičius; **$3:** H. Rimkevičius; **$2:** L. Klevas ir bevardis.

Tautos fondo atstovybė nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

St. Catharines, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI. Vasario 16 proga paaukojo **$100:** J. Šarapnickas, J. Girevičius, A. Staugaitis, N.N.; **$60:** J. Kalainis; **$50:** J. Dervaitis, K. Jonušas, P. Šukys, A. Gverzdys, L.K.V.S "Ramovė"; **$40:** P. Meškauskas; **$25:** Z. Jakubonis, A. Šetikas, P. Polgrimas, J. Skeivelas, S. Janušonis; **$20:** P. Balsas, J. Dainora, S. Šetkus, V. Timošenko, J. Gudinskas, J. Ališauskas, J. Žemaitis, kun. K. Butkus, J. Alonderis, A. Zubrickas, S. Zubrickas, A. Paulionis, E. Sakalauskas; **$10:** J. Vyšniauskas, P. Dauginas, A. Dauginas, J. Stundžia, V. Satkus, P. Baronas, J. Karaliūnas, Z. Labuckas, I. Tauteras, S. Gudaitis, J. Paukštys.

Už aukas nuoširdžiai dėkoju.

J. Dervaitis,
TF įgaliotinis

London, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukaktis paminėta vasario 16, sekmadienį. Iškilmingas pamaldas laikė ir pamokslą pasakė klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM. Giedojo "Pašvaistės" choras, diriguojamas R. Bankienės, kuri smuiku solo pagrojo Bacho-Gounod "Ave Maria".

Popietinė iškilmė įvyko Althouse kolegijos salėje. "Pašvaistės" chorui sugiedojus Kanados himną, įžanginį žodį tarė M. Chainauskas. Apylinkės pirm. A. Petrašiūnas pateikė platesnę lietuvių tautos raidą. Nuoširdų sveikinimo žodį tarė Londono miesto burmistro pavaduotojas J. Burghart, buvęs federacinio parlamento narys, ištvermingas lietuvių bičiulis. Po išrinkimo į parlamentą jis tik porą kartų nedalyvavo mūsų nepriklausomybės ar sibirinių trėmimų minėjimuose. Labiausiai jis visus nustebino, kai sibirinių trėmimų minėjimo metu parke pakilo didžiulė lietaus audra. Nuo jo drabužių čiurkšle bėgo vanduo, tačiau, kad ir visas peršlapęs, su mumis išbuvo iki minėjimo pabaigos. Anksčiau jis labai nuoširdžiai talkindavo baltiečių vakarams parlamento rūmuose.

Latvių vardu sveikino Vakarų Ontario universiteto prof. dr. A. Dreimanis. Dalyvavo ir mūsų nuolatinis bičiulis R. Epneris. Raštu sveikino Ontario premjeras D. Petersonas, fed. parlamento narys T. Hockin ir kiti oficialūs asmenys.

Po pertraukos koncertas pradėtas lietuviškomis dainomis, atliktomis "Pašvaistės" choro, kurio pasirodymą žiūrovai sutiko plojimais. Chorui dirigavo R. Bankienė. Šiltai buvo sutikta ir jaunoji solistė iš Toronto — Linda Marcinkutė, akompanuojama Norman Abbott. Ji su jai būdingu nuoširdumu per du išėjimus padainavo 7 lietuvių kompozitorių dainas. Smuikininkė R. Bankienė atliko Johanes Brahms Fritz Kreisler ir Ed. Balsio kūrinius. Jai akompanavo jaunasis muz. A. Petrašiūnas, 1984 m. baigęs Vakarų Ontario universitete muzikos fakultetą vargonų klasę. Jis akompanuodavo universiteto chorui; dabar mokytojauja katalikų gimnazijoje. Jį girdėjome nepirmą kartą, bet šį kartą įsitikinome, kad jis yra tikrai talentingas ir dėmesio vertas akompaniatorius. Jis per visą programą akompanavo ir "Pašvaistės" chorui, kuris užbaigai padainavo Giuseppe Verdi "Nabucco" ir lietuvių širdžiai taip mielą J. Strolios "Parveski, Viešpatie".

Gražiai pranešinėjo programą Laima Lukšienė. Pabaigoje ji pakvietė visus programos dalyvius į sceną ir nuoširdžiu žodžiu jiems išreiškė apyl. valdybos padėką. Ji yra KLB apyl. v-bos vicepirmininkė. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

"The London Free Press" išspausdino minėjimą liečiančią žinutę su mūsų valstybės įsteigimo ir nepriklausomybės atstatymo datomis.

Minėjimas paliko jaukų įspūdį. Turint galvoje blogą orą, žiūrovų nebuvo mažai, bet iš Londono jų galėjo būti ir daugiau. Mūsų draugai iš Rodney apylinkės ir šį kartą nepabijojo rizikingos kelionės, kad ir mažesniu skaičiumi, buvo kartu su mumis. Mūsų dėkingumas priklauso ir jiems. **D. E.**

Windsor, Ontario

VASARIO 16 ŠVENTĖ pradėta 10 v.r. vėliavos pakėlimu prie miesto valdybos. Oras buvo šaltokas, bet neatbaidė vindsoriečių. 10.30 v.r. prasidėjo pamaldos lietuvių katalikų Šv. Kazimiero šventovėje. Kun. K. Simaitis atlaikė pamaldas ir pasakė gražų patriotinį pamokslą. Po pamaldų visi susirinko parapijos salėje. KLB Windsoro apylinkės pirm. M. Kizis pradėjo minėjimą ir pakvietė parapijos kleboną Kun. K. Simaitį sukalbėti invokaciją. Po to pakvietė kalbėtoją J. Urboną — JAV Detroito apylinkės pirmininką ir Amerikos lietuvių bendruomenės vykdomąjį pirmininką. Jis išryškino mūsų ir mūsų tėvynės Lietuvos reikalus. J. Kizienė paskaitė keletą eilėraščių. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Kun. K. Simaičiui sukalbėjus maldą, visi sėdosi prie paruoštų pietų. Pirm. M. Kizis sveikino dr. Č. Kurą jo gimtadienio proga ir iškėlė jo bei jo šeimos darbus lietuvybei ir bendruomenei. Buvo pagerbta E. J. Zatorskių šeima, kuri yra paaukojusi KL Fondui $6.600. Pabaigoje pirmininkas padėkojo moterims ir vyrams už aukas ir darbą, kun. K. Simaičiui už gražų pamokslą ir Romui Dumčiui už surengimą parodos, kuri pasižymėjo turtingumu ir įvairumu.

Vanduolis

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Investavimas Wasagos vasarvietėje
Vienas akeris pirmos rūšies žemės, prie gero susiekimo, padalintas į tris gero dydžio sklypus; vienas jų su restoranu, tinkamu naudojimui. Puikioje vietoje, naujai augančiame kurortiniame mieste, maždaug viena valanda kelio nuo Toronto, su puikia galimybe pradėti bet kokį verslą. Norint smulkesnių informacijų, skambinti **Antanui Bliūdžiui tel. 531-1191, namų 337-2291**
A. P. Gomes Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W., Toronto, Ontario

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	12%
santaupas	7½%	asmenines paskolas	13½%
kasdienines palūkanas už santaupas	7%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	10%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10¼%		
reg. pensijų fondo	9%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	9½%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	10%		

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS — AUDRA TRAVEL — PASAULIO

Įdomios kelionės į LIETUVĄ, pigiausia kaina tik $1,400.00!!! Kelionių ilgis nuo 7 iki 23 dienų. Ilgiausias laikas Lietuvoje – 11 dienų!!!
Į kelionių kainas įskaityta skridimai patogiomis oro linijomis, aplankant gražiausius Europos miestus; viešbučiai, transportas, maistas, ekskursijos bei kiti patarnavimai. **Išvykimo datos:**

Gegužės 13	**Liepos 10**	**Rugsėjo 3,**	**Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų**
Gegužės 28	**Liepos 16,**	**Spalio 2,**	
Liepos 3	**Rugpjūčio 14**	**Gruodžio 26**	

GERIAUSIOS ATSOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!
Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KELIONĖS KAINA: $836.00** įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, viešbučius, 3 dienų pasą į "EXPO 86", spalvotą informacijos knygą, nuotaikingus pietus pramoginiame laive, 2 dienų kelionę autobusu, lydimą patyrusio vadovo, aplankant gražiausias Vakarų Kanados vietas. Norintiems vykti į "Expo 86" kitomis datomis galime pasiūlyti įvairių įdomių maršrutų. Viso pasaulio dėmesys nukreiptas į "EXPO 86", tad vietų skaičius ribotas. *Skubėkite užsisakyti vietas **dabar!***

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Žiemos metu specializuojasi kelionėse į Pietų Ameriką, Karibų salas, Havajus bei kitur.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
KELIAUTOJŲ DĖMESIUI: dėl kelionių ir įmokėjimo garantijos bei saugumo patariame kreiptis tik į oficialiai registruotus kelionių biurus.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyrius kovo 1 d. Tautiniuose lietuvių namuose rengia pagerbtuvių vakarienę poilsin išeinančiai gen. konsulei Juzei Daužvardienei. Ji ilgus metus talkino savo vyrui dr. Petrui Daužvardžiui — generaliniam Lietuvos konsului Čikagoje. Po jo mirties pati perėmė šias pareigas. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas Anicetas Simutis — generalinis Lietuvos konsulas Niujorke.

Naujoji JAV LB Vakarų apygardos valdyba pasiskirstė pareigomis. Ją sudaro: pirm. Angelė Nelsienė, vicepirmininkai — Jonas Matulaitis, Violeta Gedgaudienė, Vladas Šimoliūnas, Romas Nelsas, Vytautas Černius ir Nijolė Pupienė, ižd. Antanas Polikaitis, sekr. Dalia Černienė, vadovas jaunimo reikalams Tadas Dabšys. Naujoji valdyba su Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, Lietuvių fronto bičiuliais ir Amerikos baltiečių laisvės lyga dalyvavo XVIII-tojo politinių studijų savaitgalio ruošoje. Studijos įvyko vasario 1-2 d.d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje, vadovaujantis pagrindine tema "Atsiliepiant į laiko problemas".

Lietuvių seklyčia sausio 26 d. atidaryta Čikagoje, JAV LB socialinių reikalų tarybos įsigytuose namuose. Tarybos pirm. Danguolė Valentinaitė surengė lietuvių seklyčios atidarymą ir vyresnio amžiaus žmonėms skirto pastato apžiūrėjimą. Direktorių tarybos vardu kalbėjo dr. A. Razma, jn., JAV LB krašto valdybos — B. Juodelis, LB Marquette Parko apylinkės — B. Vindašienė. Užpirktieji namai su jų pritaikymu LB socialinių reikalų tarybos reikalams kainuos apie $110.000. Skoloms sumažinti laukiama aukų. Čekius prašoma rašyti ir siųsti: Lithuanian Human Services Council, Inc., 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629. Tel. 476-2655. Vidaus pertvarkymo darbai pagal architektų paruoštus planus pradėti prieš tris mėnesius. Pirmame pastato aukšte bus LB socialinių reikalų įstaiga, gydytojų kabinetai, virtuvė, seklyčia ir knygynas. Lietuvių seklyčia turės savo valgyklą, 120 vietų salę, pakankamą dabartiniams lietuvių poreikiams. Antrame pastato aukšte bus įrengti šeši kambariai pavieniam asmenim su trimis voniomis, didele virtuve, valgomuoju ir bendru salonu. Namams pirkti ir pertvarkyti gauta banko paskola, kurią reikės grąžinti su palūkanomis. Išlaidoms sumažinti reikia skubios tautiečių paramos aukomis.

Venezuela

A. a. kun. Antanas Perkumas, SDB, ilgametis Venezuelos lietuvių kapelionas, pakirstas ilgos vėžio ligos, mirė sausio 31 d. sostinėje Karake, kai ten dar viešėjo vysk. P. Baltakis, OFM. Palaidotas saleziečių kapinėse. Velionis yra žemaitis, gimęs 1909 m. kovo 27 d. Kretingos apskrities Darbėnų apylinkėse. 1927 m. baigė Palangos progimnaziją, 1932 m. — lietuvių saleziečių gimnaziją Italijoje. Iki 1952 m. mokėsi, vėliau dirbo misijonieriumi Kinijoje. Filosofiją studijavo tarptautinėje saleziečių seminarijoje Hong Konge, teologiją — Šanchajuje. Kunigu įšventintas 1941 m. rugsėjo 20 d. Hong Konge. Į Venezuelą atvyko 1952 m., profesoriavo Karako saleziečių seminarijoje, tęsė "Lietuvių kelio" leidimą ir redagavimą, nuolat lankė lietuvių kolonijas. Velionį Šv. Sostas 1956 m. paskyrė Venezuelos lietuvių ateivių misijos vadovu. Kadangi Venezueloje nebuvo Lietuvos atstovybės, padėdavo lietuviams įsikurti, rūpindavosi oficialiais jų reikalais. Velionį 1985 m. rugpjūčio 9 d. aplankė iš Brazilijos atskridęs kun. Pr. Gavėnas, SDB. Ligonis, kankinamas Kinijoje peršautos kojos, plaučius ir kepenis graužiančio vėžio, jau tada buvo beviltiškoje būklėje. Iš ligoninės jis buvo perkeltas į centrinius saleziečių provincijos slaugos namus, kur jį ir kitą sergantį misijonierių prižiūrėjo dvi medicinos seserys. Kadangi a.a. kun. A. Perkumas, SDB, buvo vienintelis lietuvis kunigas Venezueloje, jį laikinai pakeisti buvo atsiųstas kun. P. Urbaitis, SDB, iš Sao Paulo. Galutinį sprendimą dabar teks padaryti vysk. P. Baltakiui, OFM.

Australija

Studijų dienas kovo 28-29 Adelaidėje rengia ALB krašto valdyba. Dienose bus skaitomos ir diskutuojamos paskaitos šiomis temomis: 1. kultūrinis Australijos lietuvių gyvenimas ir jaunosios kartos veikla, 2. politinė vyresniosios ir jaunesniosios kartos veikla, 3. kultūrinių Lietuvos vertybių pritaikymas išeivijoje, 4. kultūrinių ryšių pagyvinimas. Diskusijos vyks lietuvių ir anglų kalbomis, kad jose gyvai galėtų dalyvauti ir jaunesnioji lietuvių karta. Studijų dienų proga bus surengta velykinė paroda, tautosakos vakaras, premijuojami mokyklos vaikų margučiai. Šiuo renginiu rūpinasi Janina Vabolienė — ALB krašto valdybos narė švietimo ir kultūros reikalams.

Britanija

Lietuvių namuose Londone sausio 26, sekmadienį, amžiaus 85-rių metų proga pagerbtas DBLS garbės narys ir visuomenės veikėjas dr. Stasys Kuzminskas. Pagerbtuvių vaišes surengė DBLS centro valdyba. Stalus palaimino Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC. Sukaktuvininko atliktus darbus aptarė centro valdybos pirm. J. Alkis, primindamas, kad dr. S. Kuzminskas dalyvavo VLIKo seime Floridoje ir iš ten parsivežė gražių įspūdžių. Sukaktuvininką sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas, DBLS steigėjas P. B. Varkala, prieš 60 metų Kauno berniukų "Aušros" gimnazijoje buvęs dr. S. Kuzminsko mokiniu. Visi sugiedojo "Ilgiausių metų". Dr. S. Kuzminskas, padėkojęs pagerbtuvių organizatoriams ir dalyviams, dalijosi įspūdžiais iš kelionės Floridon ir ten įvykusio VLIKo seimo. Juokaudamas žadėjo nepasiduoti V. Vokietijoje šimtuosius amžiaus metus pradėjusiam Jonui Glemžai.

Belgija

Europos parlamento rūmuose Briuselyje sausio 9 d. įvyko Europos krikščionių unijos ir Europos liaudies partijos posėdis tarptautinės politikos klausimais. Posėdyje dalyvavo iš Pabaltijo atvykęs Europos lietuvių krikščionių demokratų pirm. inž. A. Venskus. Didelis dalyvių dėmesys teko dabartinei pavergtų tautų būklei. Specialius pranešimus padarė Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Lietuvos ir Vengrijos atstovai. Inž. A. Venskus kalbėjo apie religijos persekiojimą sovietų okupuotoj Lietuvoj, lietuvių kunigų uždarymą sunkiųjų darbų lageriuose, prie šios baus mės pridėtus tremties metus. Abiem posėdžiavusiom organizacijom priklauso 23-jų Europos šalių krikščionių demokratų partijos. Inž. A. Venskus yra nuolatinis abiejų organizacijų tarptautinės politikos komisijos narys.

Vokietija

V. Vokietijos lietuvių evangelikų kunigai ir veikėjai savo problemas aptarė 1985 m. gruodžio 5-6 d.d. suvažiavime Annabergo pilyje prie Bonnos. Sušaukti pasitarimą paskatino a.a. kun. J. Urdzės mirtis 1985 m. sausio 31 d. Pasitarime susilaukta 15 dalyvių. Jie konstatavo, kad atėjo laikas pertvarkyti ir suaktyvinti lietuvių evangelikų veiklą. Religinėn tos veiklos dalin reikia įjungti daugiau pasauliečių, nes lietuvius evangelikus V. Vokietijoje aptarnauja tik trys kunigai, kurių du jau yra pensininkai. Nutarta ypatingą dėmesį skirti kunigų priaugliui. Suvažiavusieji įsteigė Lietuvių evangelikų liuteronų tarybą V. Vokietijoje, išrinkusią naują valdybą trejų metų laikotarpiui. Tą naują valdybą dabar sudaro: pirm. Ričardas Baliulis, pavaduotojai — Tamara Šmitienė ir dr. A. Gintautas, sekr. Kasparas Dikšaitis ir ižd. dr. Andrius Kionigis. Valdybon taipgi įeina trys kunigai — senjoras A. Gelžinius, Fr. Skėrys ir M. Klumbys. Nutarta paruošti dabartinei veiklos būklei pritaikytą statutą. Taryba posėdžiaus kartą per metus, valdyba — dukart.

A. a. Liudvikas Dirsė, priklausęs VLB Stuttgarto apylinkei, mirė 1985 m. gruodžio 19 d. Palaidotas gruodžio 23 d. Herrenbergo Waldfriedhofo kapinėse. Dalyvavo vietinis vokiečių kunigas ir laidotuvių apeigas atlikęs kun. K. Senkus. Velionis, gimęs 1917 m. balandžio 24 d. Dauguose, Vokietijon atvyko karui baigiantis. Čia įsteigė drabužių siuvyklą, kurioje dirbo keliolika darbininkų. Schwarzwaldo Herrenberge turėjo vilą. Liko žmona, keturios dukros ir du sūnūs. Vienas sūnus gyvena Lietuvoje, viena duktė — Maroke, kiti vaikai — V. Vokietijoje. Prieš mirtį, jau sirgdamas, aplankė sūnų Lietuvoje ir atsisveikino.

Aukos Lietuvių Bendruomenei

Vasario 16 proga gautos KLB valdybos veiklai aukos Hamiltone: **$100.00** — J. Butkevičius; **$60.00** — F. L. Ankus; **$55.00** — St. Dalius; **$35.00** – J. Pleinys; **$30.00** – A. Mingėla, J. Kalyn; **$20.00:** J. Astas, D. Stukas, P. Žulys, A. Šilgalis, B. Steponavičius, A. Liaukus, A. Keliačius, B. Orvidas, G. Melnykas; **$10.00:** A. Patamsis, J. Lesčius, P. Kanopa, Vl. Perkauskas, K. E. Gudinskai, L. Mačikūnas, A. Kamaitis; **$5.00:** J. Mazulaitis, A. Petkevičius, A. Prunskus.

Toronto apylinkėje KLB veiklai vokeliais buvo renkama aukos Vasario 16 poga ne tik Anapilio salėje, bet ir prie šventovių — Prisikėlimo, Lietuvos kankinių, Išganytojo ir Lietuvių namuose. Kurie dar nesuspėjot savo aukos atiduoti, prašome siųsti paštu į KLB būstinę: 1011 College St., Toronto, Ont., M6H 1A8 arba KLB įžadininkui — J. Krištolaitis, P. O. Box 446, Waterdown, Ont., L0R 2H0.

Visi aukotojai skelbiami "Tėviškės žiburiuose" ir gauna kvitus, tinkamus mokestinėm atskaitom, jeigu aukojo $15.00 ar daugiau.

Aukojo **$100.00:** dr. J. Sungaila, G. H. Lapai, J. Arštikaitis, A. Bražys, E. I. Punkris, V. T. Gražuliai, M. Andriulevičienė, G. M. Šernas, P. R. Kurai; **$75.00:** A. Kazilis, D. Zulonas; **$70.00:** P. Basys; **$60.00:** W. Mastis.

$50.00 — Br. Bijūnas, A. Ledas, V. S. Aušrotai, P. J. Malis, R. Z., Z. Girdauskas, J. Linkūnaitis, M. Urbonas, V. Montvilas, A. Plenys, G. A. Sakus, J. Pikelis, J. B. Danaitis, J. Kasparavičius, dr. J. Yčas, J. Bukšaitis, B. P. Saplys, A. Kanapka, K. V. Stirbiai, A. Sagevičius, K. P. Budrevičius, A. Mašalas, E. J. Čuplinskas, O. Indrelienė, O. D. Gustainis, Al. Banelis, V. J. Ignaitis, A. E. Abromaitis, V. Sinkevičius, C. K. Jonys, B. J. Vaidotai, V. Simonaitis, Tėvai pranciškonai, S. Čepas, H. Stepaitis, V. Katelė; **$45.00:** J. Vaičiūnas; **$40.00:** A. J. Lajukas, V. Sendžikas, V. Zentinš, M. Girčienė, A. Banelis, N. Preibienė, M. Bušinskas, I. A. Jurcevičius; **$35.00:** E. Šlekys; **$30.00:** A. M. Bumbulis, kun. Pr. Gaida, A. S. Pundziai, V. Šaltmiras, V. J. Plečkaitis, L.B. & G.P. Kurpis, J. E. Šileikis, A. Žilėnas, V. L. Nakrošiai; **$27.00:** J. Kralikauskas.

$25.00: J. Pažemeckas, J. Budreika, J. A. Ranonis, A. Vasiliauskas, R. Dūda, D. A. Nausėdas, J. Morkūnas, A. J. Paršeliūnas, dr. R. Saplys, J. Aukštaitis, I. Meiklejohn, V. O. Taseckas, J. A. Medelis, M. F. Jokubynai, L. Daunienė, J. Vaseris, I. J. Mickevičiai, J. Vitkūnas, V. A. Mašalas, E. Krikščiūnas, dr. A. Valadka, J. M. Zubrickas, J. Ažubalis, M. P. Besąsparis, M. S. Meškauskas, A. Šiukšta, B. Stalioraitis, G. Maurušaitis, M. Petrulis, A. J. Jankaičiai; **$24.00:** V. Matulaitis.

$20.00: S. Grizickas, K. B. Čepaičiai, O. Juodišius, J. R. Miltenis, A.J., D. H. Steponaitis, J. Arcimavičius, dr. Kl. J. Liutkai, J. Augustinavičienė, J. Petronis, L. L. Balsys, V. Anskis, A. R. Ulbos, J. Rimšaitė, A. J. Empakeris, G. Kaulienė, K. Konkulevičius, M. S. Putrimas, J. Stravinskas, A. Jagėla, J. Rugys, A. Rimkienė, T. Stanulis, J. Stankus, M. Empakeris, I. A. Žemaitis, A. Sprainaitis, A. Lukošius, A. Juozapavičius, A. Stulgys, M. Vaišvila, J. S. Sinkevičius, M. Pranaitis, J. Z. Didžbalis, J. Prišas, V. Mėlnykas, J. Gudelis, J. Kairienė, M. V. Matulaitis, J. K. Batūra, E. Ališauskienė, N.N., L. V. Balaišis, B. G. Čižikąi, P. Gaidelis, Ch. D. Goudie, J. Dabrowski, J. Staškevičius, V. Puodžiūnas, A. Grybas, I. Vadauskienė, A. R. Giršai, A. J. Vaškevičius, P. Puidokas, O. T. Krasauskas, F. V. Mockus, V. Dubickas, Edita Miliauskas, M. Vaškevičius, V. Bačėnas, J. Valiukas, J. Andrulis, L. Rudaitis, A. Sakus, G. B. Trinka, L. V. Morkūnas, K. Lukošius, J. I. Nacevičius, G. Balčiūnas, J. Petravičius, A. S. Ciplijauskas, A. Saulis, O. Gailiūnaitė, V. Urbonas, J. V. Naras, J. Kirvaitis, E. Radavičiūtė, St. Vaitekūnas, M. Gečienė, L. Tamošauskas, K. Daunys, I. S. Girdzijauskas, J. A. Puteris, V. A. Bubeliai, B. V. Poškus, J. Zakas, E. Senkuvienė, P. Skablauskas, V. O. Marcinkevičius, P. Jurkšaitis, J. A. Šulcas, O. P. Karaliūnas, P. G. Stauskas, Gintautas Neumann, P. L. Jurėnas, S. Povilenskis, B. Vaidila, M. Dambaras, A. Mikšys, A. Langas, Algis Jurjakmis.

$15.00: L. Adomavičius, K. Otto, J. Palys, A. Klupšas, J. Birgelis, S. V. Vaitkus, P. Lukoševičius, V. K. Gapučiai, J. J. Rovas, Irena Ross, V. Skrinskas, V. Matulevičius, Z. Bersėnaitė, S. A Šergalis, Vyt. Paulionis, A. Kalendra, V. Akelaitis, B. J. Sriubiškiai, V. Pečiulis, J. Jasinevičius, V. Butkys, S. Mazlaveckas, K. Bubliauskienė, S. Žutautas, E. Simonavičienė; **$12.00:** A. Diržys.

$10.00: M. Jankus, J. Varanavičius, V. Miškinis, G. Baltaduonis, S. Valickis, J. Bacevičius, L. Markelis, A. V. Šukiai, V. Dimskienė, P. Alšėnas, M. M. Šakaliniai, A. Bacevičius, J. D., P. O. Dabkus, O. Jakimavičius, V. Adomonis, A. P. Augaitis, A. V. Ramanauskai, J. Maniuška, A. Pranckevičius, D. Kazlauskas, G. M. Valaitis, R. H. Simanavičius, I. L. Baziliauskai, A. Arlauskas, B. S. Prakapai, J. P. Venslovaitis, D. A. Keršiai, Seliokas, L. Griškonis, J. Ražauskas, J. Stankaitis, A. Petryla, B. V. Misevičius, V. Mikelėnienė, E. Dubininkas, B. A. Arūnas, S. M. Gudaičiai, A. Zalagėnas, B. M. Rickevičius, S. Petryla, A. Dramantas, P. B. Serepinas, V. Vaidotas, S. Paciūnas, K. Batūra, V. Birštonas, V. Beresnevičius, J. Maziliauskai, L. Vaštokas, J. Aukštakalnis, S. Gailevičius, J. Strazdas, A. K. Vaidila, J. Ališauskas, P. Adomaitis, A. S. Petraitis, S. E. Markauskas, B. Mackevičius, H. Matušaitis, A. Pažerūnas, V. Jurgulienė, V. Abramavičius, J. Zaldokas, J. Jagėla, S. O. Dačkus, S. Kalūza, J. Šablinskas, A. M. Pranevičiai, F. Kasperavičius, K. B. Žutautai, B. Kišonas, B. O. Saulėnas, J. Zenkevičius, A. Kuolas, S. Vaštokas, A. Peleckis, S. Grigaliūnas, V. K. Naruševičius, J. Karasiejus, V. Morkūnas, J. K. Janulaitis, S. Valiukas, P. Derliūnas, A. S. Bul.; **$8.00:** A. B. Beresnevičius.

$5.00: O. N. Garavičienė, A. Stankus, V. A. Buragai, A. Čepaitis, A. Vanagas, A. S. Kiršinai, V. Karnilavičius, J. J. Valiuliai, O. Dirmantienė, N. Racevičienė, E. Spilchak, P. Čečys, L. Pilipavičius, V. Sonda, J. Drąsutis, P. Čeponkus, K. Abromaitis, V. Nausėda, A. Ruginis, I. Antanaitis, J. Rinkevičius, J. Urbonas, V. Simanavičius, R. Bekeris, B. Urbelis, O. Vilimas, P. Žulys, J. Zabulionis, A. Zarembaitė, G. Šaltimiraitė, P. Lukošius, A. Kairys, M. Raškauskas, A. Baziliauskas, A. Lemežys, A. Martišius, B. K. Poška, V. Pačkauskas, V. Ruslys, A. S. Štuikys, A. Z. Dobilas, H. V. Radėnas, J. Vaskela, M. Šaltmiraitė, J. O. Gegužis, A. S. Kavaliauskas, L. Ozebergaitė, S. Pranckevičius, S. Ruibys, P. Vilutis, E. Aleksienė, V. Kalendrienė, S. Kryževičius, P. Šernas, A. Karpis, E. Bartminas, E. Ulickas, J. Gataveckas; **$3.00:** K. Černiauskas, P. Kairys, S. Juškevičius, K. Čibas, A. Žemaitaitis, Vingevičienė; **$2.00:** S. Čeponienė, A. Norkus, V. Jurevičius, Z. Kučinskas, I. J. Žiurinskas, I. A. Sawielis; **$1.00:** Šipelienė.

J. Krištolaitis,
KLB įždininkas

Otavos lituanistinės mokyklos mokiniai ir jų svečiai, gavę dovanų iš Kalėdų senelio (Vilbikaičio). Dešiniame krašte — mokyklos vedėja ALĖ PAŠKEVIČIENĖ **Nuotr. A. Vilniškio**

Triguba ilgamečio "Šaltinio" sukaktis

Anglijoje išeinantis tikybinės ir tautinės minties žurnalas "Šaltinis" šiemet mini trigubą savo sukaktį: 80 metų nuo įsteigimo Seinuose, 60 nuo atgavinimo Marijampolėje ir 25-rių nuo pasirodymo užsienyje.

Šios trys sukaktys išryškina ne tik žurnalo nueitąjį kelią, jose atsispindi visa mūsų tautos istorija šiame šimtmetyje. "Šaltinis" pasirodė sunkios carinės priespaudos laikais, kai buvo ką tik laimėta keturiasdešimties metų kova už lietuvišką raidę ir Vilniaus didysis seimas iškėlė tautiškai atgimusios Lietuvos autonomijos reikalavimą.

Pirmasis iliustruoto savaitraščio "Šaltinio" numeris išėjo 1906 m. kovo 31 d., redaguojamas Sienų kunigų seminarijos profesorių. Kitais metais išleistame kvieslyje laikraštis pabrėžė savo tikslus — įkvėpti lietuviui "meilę ir prisirišimą prie savo krašto bei savosios kalbos", ginti lietuvių "teises, laisvę ir neliečiamybę, kovoti už Lietuvos autonomiją".

Už carinės politikos kritiką "Šaltinio" redaktoriai dažnai būdavo baudžiami: kunigai Juozas Laukaitis ir Vincentas Dvaranauskas neteko teisė dėstyti Seinų kunigų seminarijoje ir buvo iškelti į parapijas; kunigas Juozas Vailokaitis buvo keturis kartus baudžiamas kalėjimu.

Kilus karui, "Šaltinis" 1914 metų gale buvo perkeltas į Vilnių, kur kitais metais, vokiečiams užėmus Lietuvą, turėjo sustoti. "Šaltinis" buvo atgaivintas jau nepriklausomoje Lietuvoje — 1926 m. Marijampolėje. Jį leido ir redagavo Tėvai marijonai. Tuometinis Lietuvos apaštalinis vizitatorius arkivyskupas Jurgis Matulaitis, sveikindamas "Šaltinio" atgaivinimą, rašė: "Prieš karą ėjo to paties vardo laikraštis, buvo labai skaitomas ir visur Lietuvoje išsiplatinęs. Senasis 'Šaltinis' kėlė skaitytojų širdis prie Dievo ir žadino, kad būtų doresni ir gyventų, kaip tikėjimas liepia. Geidžiu, kad jūs, nors ir mažą pradėję, pavytumėte, o net ir pralenktumėte aną senąjį 'Šaltinį'.

Arkivyskupo linkėjimas išsipildė: savaitraštis buvo populiarus ir ypač plačiai skaitomas Užnemunėje. Jį ištiko tas pats likimas, kaip ir visą nepriklausomos Lietuvos spaudą, kurią 1940 m. vasarą uždraudė raudonieji pavergėjai.

Jau penktą dešimtmetį katalikų spauda Lietuvoje išgyvena antrą spaudos draudimo laikotarpį, jieško užuovėjos užsienyje. "Šaltinis" iš naujo atgimė prieš 25-rius metus Londone. Po penkerių metų persikėlė į Nottinghamą, kur tebeeina kaip dvimėnesinis iliustruotas žurnalas. Jį redaguoja jo atgaivintojas marijomas kun. dr. Steponas Matulis. **Lmb.**

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Antano Rinkūno švietimo fondas

1986 m. kovo 30 d. sueis vieneri metai nuo a.a. Antano Rinkūno mirties. Šio visuomenės šulo mirtis paliko didelę spragą lietuviškame mūsų gyvenime. Vargu ar atsiras kitas asmuo, kuris prilygtų velionies darbštumui ir pasišventimui lietuviško švietimo srityje. Tačiau kiekvienas galime nors kiek prisidėti prie a.a. Antanui Rinkūnui rūpėjusių darbų vykdymo, juoba, kad po jo mirties buvo įsteigtas specialus švietimo fondas. Šalia jo atminimui suaukotų pinigų, fondo santaupose yra ir pajamos iš Antano Rinkūno paruoštų lietuvių kalbos vadovėlių platinimo. Reikalui esant, fondas rūpinsis antrąja vadovėlių laida.

Š. m. sausio mėnesį fondo valdyba posėdžiavo, pasiskirstė pareigomis ir apsvarstė fondo veiklą. Pirmininkės pareigas eiti sutiko Giedra Paulionienė, iždininkės — Irena Ehlers, sekretorės — Rūta Girdauskaitė, narių — Stefa Bubelienė ir Henrikas Stepaitis.

Nutarta fondo veikla tęsti darbą, kuris a.a. A. Rinkūnui buvo svarbus, būtent švietimo priemonių paruošimas. Pagal fondo išgales bus bandoma lietuvių kalbos ir literatūros bei istorijos studentams parūpinti naudingas bei reikalingas priemones. Pirmasis fondo projektas — išleisti A. Rinkūno paruoštus konspektus lietuvių literatūros studentams. Konspektus numatyta išleisti iki sekančių mokslo metų pradžios. Aukos šiam projektui ir ateities užmojams priimamos "Paramos" kredito kooperatyve (sąskaitos nr. 7866) ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve (sąskaitos nr. 1491291) Toronte. **R.**

Aukos Tautos fondui Kanadoje

$500: P. Šalna Co. Ltd., Richmond Hill, Ont.; **$40:** T. Bartkus, Sarnia, Ont.; **$25:** Br. Keburis, Stratroy, Ont.

Mirus a.a. Antanui Kažemėkaičiui, jį pagerbdami vietoje gėlių paaukojo Tautos fondui: sūnus St. Kažemėkaitis $100, duktė su vyru Z. T. Mockai $50, P. M. Jociai $50; $20: Aldona Čerškienė, J. T. Rastapkevičiai, S. J. Paketuras, V. Bukota. Aukas surinko ir atsiuntė Tautos fondui S. Paketuras. Visiems aukotojams ir S. Paketurui nuoširdus ačiū.

Tautos fondo atstovybė Kanadoje

Mylimam tėveliui

A†A
JUOZUI MELNYKUI
Lietuvoje mirus,

sūnų VLADĄ su šeima, Lietuvoje brolį ir seseris su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje –

V. O. R. B. Marcinkevičiai

A†A
VACLOVUI GEČUI
mirus,

jo žmoną LIUDĄ, dukrą LIUDĄ, sūnus – VACLOVĄ, ZENONĄ, PAULIŲ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

V. V. Augėnai
Artūras ir Kristina su šeima

A†A
VLADUI SKVERECKUI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną BRONĘ, dukras su šeimomis ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje –

A. Žilėnas
Z. K. Žebrauskai

Mielam bičiuliui

A†A
VLADUI SKVERECKUI
amžinybėn iškeliavus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną BRONĘ, dukras, vaikaičius, žentus ir gimines Lietuvoje –

Erna ir Justinas Šimkai
Genutė ir Augustas Senkai

A†A
ANTANUI DAČKUI
Lietuvoje mirus,

jo brolį STASĮ su žmona ONUTE ir brolių šeimas Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –

S. Z. Barančiukai *J. Danise*
V. P. Melykai *S. V. Vaitkai*

A†A
ANTANUI DAČKUI
Lietuvoje mirus,

jo brolį STASĮ su žmona ONUTE ir brolių šeimas Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –

S. Z. Barančiukai *J. Danise*
V. P. Melnykai *S. V. Vaitkai*
J. Žadeikis *S. Martinaitienė*

Studentai ir jauni verslo žmonės

Jei atitinkate sąlygas, gali gauti paskolą be palūkanų ir pradėti savo verslą. Pasiimkite prašymo blanką savo gimnazijoje, kolegijoje arba universiteto įdarbinimo centre. Arba galite skambinti telefonu nemokamai: 1-800-387-0777.

Lietuvos vėliava vasario 16 dieną iškeliama 1986 m. prie Mississaugos miesto rotušės pirmą kartą miesto istorijoje Ntr. F. Timuko ir A. Dailydės

Stovykla sportiniams vadovams paruošti

BR. KETURAKIS

Sportinio gyvenimo kelias išeivijoje skiriasi nuo visų kitų organizacijų ir sambūrių pagrindine paskirtimi ir veiklos priemonėmis. ŠALFAS sąjungos pagrindiniai veiklos aspektai artimai rišasi su tautiškumo išlaikymu, tautiniu solidarumu. Mes tai realiai vykdome metinėse, apygardinėse, klubinėse ir net amerikiečių bei kanadiečių varžybose.

Tautiečiui, atokiau stovinčiam nuo šio judėjimo, kuriame atsiskleidžia sukauptos dvasinės ir fizinės pajėgos, sunku suprasti ir įsitikinti, kad jauniausias ir pajėgiausias mūsų jaunuomenės elitas atlieka vertingą darbą tautos ateičiai. Būdinga dar ir blanki vadovaujamų veiksnių ir organizacijų laikysena šiuo požiūriu. Tai neigiamai veikia viešą opiniją vertinant sporto vaidmenį. Todėl sąjungai ir jos padaliniams prasimušti į platesnės apimties dirvonus yra labai sunku.

Vienok sąjungos centro valdyba su artimai veikiančiais sporto darbuotojais, klubų talka ir galbūt visuomeninė parama nusprendė šiais metais surengti bendro sportinio pasitobulinimo stovyklą Wasagoje. Mintis seniai pribrendusi ir atidėlioti nebegalima, nes veiklos galimybės kasmet siaurėja, nyksta lietuviškas veidas klubuose.

Ko siekia ši stovykla?

Klubinėje santvarkoje, kurios vyriausia galva yra vadovybė, trūksta asmenų, nusimanančių apie paveikesnę vadovavimo struktūrą varžybinėje ir administracinėje srityje, apie prieauglio globojimą, artimų ryšių palaikymą su tėvais, LB-nės padaliniais ir jaunimo vienetais. Kiekvienam iš mūsų, ypač vadovams, turi būti aišku, kodėl lietuvių sporto s-ga reikalinga, kokia jos vieta išeivijoje tarp kitų darbingų sambūrių ir kodėl mums, lietuviams, būtinai reikia glaustis prie savo kamieno. Čia bus sutelktos geresnės mūsų paskaitininkų pajėgos, kuriems sportinė ir bendruomeninė veiklos eiga pažįstama. Paskaitininkai nagrinės esamą būklę, stengsis nurodyti aktyvesnio darbo apimtį ir numatomą naudą.

Nuoširdaus bendravimotalkos pavyzdžiai jau iš seno praktikuojami mūsų ūkininkijos. Išeivijos veikla irgi remiasi tuo principu, nes kitaip būtų neįmanoma ko nors didesnio surengti. Sporto s-gai svarbiausia, kad šis užmojis — stovyklos surengimas ir jos užsibrėžti tikslai būtų mūsų pilnai ir teisingai suprasti bei įvertinti. Negalime leisti, kad pažangumo laipsnis kristų be sustojimo ir kad beveik 40 metų gyvuojanti sporto s-ga (skaitant 1946 m. pradinę užuomazgą) šiandien negalėtų tokių darbų atlikti.

ŠALFASS kreipiasi į visus sporto klubus, kad siųstų parinktus atstovus į stovyklą, prašo, ragina ir įsakmiai pabrėžia, kad tėvai, organizacijos ir aplamai visa mūsų bendruomenė palaikytų šio užmojo įvykdymą. Kanados lietuvių spauda, parapijų žiniaraščiai ir radijo valandėlės (nors po minutę) tai paminėtų. Atiduokime mūsų prieaugliui visa, kas jam priklauso rytojaus dienai ir likusiam gyvenimui. Sporto dirva yra plati, tik sąmoningai, paveikiai ją išnaudokime, nes tai nemažas indėlis ir tautos ateičiai.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nejudomo turto mokesčių mokėtojams

Jau dabar turėtumėte būti gavę 1986 m. laikiną nejudomo turto mokesčių sąskaitą. Jeigu dar nesate jos gavę, skambinkite tel. 392-7115 arba rašykite mokesčių rinkėjui (Tax Collector,) City Hall, Toronto M5H 2N2, arba užeikite informacijos įstaigon (Tax Information Counter), Main Floor, City Hall, kaip galint greičiau.

Atminkite, jeigu ir nesate gavę sąskaitos, vistiek turite mokėti nejudomo turto mokesčius. Pirmieji keturi mokėjimai už 1986 m. yra mokami vasario 16, kovo 17, balandžio 15 ir gegužės 15.

Šie 1986 metų mokėjimai yra nustatyti pagal praėjusių metų mokesčių pusę sumos. Gegužės mėnesį jūs gausite sąskaitą 1986 metų nejudomo turto mokesčių likusiai sumai, kuri turės būti apmokėta ir vėl keturiais mokėjimais.

G. H. Clarke,
miesto iždininkas

Amerikiečio knygoje apie Lietuvą

Charles Moser redaguotas leidinys "Combat on Communist Territory"

1985 m. JAV-se išėjo Charles Moser suredaguota knyga "Combat on Communist Territory". Šioje knyge aprašomas pasipriešinimas, kuris vyksta komunistų valdomuose kraštuose. Nikaragvoje, Angoloje, Afganistane, Kambodijoje ir Etiopijoje šis pasipriešinimas esąs ginkluotas. Charles Moser paskyrė vieną šios kygos skyrių Lietuvai ir Ukrainai, norėdamas pagerbti tų kraštų partizanus, kurie, nežiūrint sunkių sąlygų, be jokios Vakarų pagalbos, ilgai kovojo prieš sovietų okupantus.

Įžangą šiai knygai parašė senatorius Malcolm Wallop. Jis rašo: "Amerikiečiai neturėtų būti šiai kovai abejingi, nes pilnai tuose kraštuose įsigalėję ir panaudoję jų išteklius sovietai su didesnėmis jėgomis galės atsisukti prieš amerikiečius."

Straipsnį apie Lietuvą ir Ukrainą parašė Frederic N. Smith. Trumpai aprašęs Baltijos kraštų istoriją, F. Smith priėjo prie jų nelaimių priežasties — 1939 m. rugsėjo mėn. pasirašytosios tarp Vokietijos ir Sov. Sąjungos sutarties. Jis rašo: "Pagal tą sutartį visos trys Baltijos valstybės buvo priverstos užleisti tikras sritis sovietų kariuomenės bazėm ir įgulom. Pradžioje sovietų daliniai elgėsi atsargiai, ypač jiems nesėkmingo žiemos karo metu prieš suomius nuo 1939 m. lapkričio mėn. ligi 1940 m. kovo mėn. 1940 m. gegužės mėn. Sov. Sąjunga okupavo šias tris valstybes ir tų pačių metų rugpjūčio mėn. jas formaliai prisijungė. Kad sovietų valdžia tuose kraštuose geriau įsitvirtintų, NKVD pradėjo persekiojimus ir daryti sąrašus žmonių deportacijoms. 1941 m. birželio mėn. NKVD jau buvo pasiruošusi išvežti tuos žmones į Gulago stovyklas. Birželio 13 d. apie 10.000 estų, apie 14.000 latvių ir tiek pat lietuvių buvo suimta ir išvežta. Tiktai birželio 22 d. vokiečių invazija sutrukdė antrą panašų trėmimą".

Pagal Lietuvos Raudonojo kryžiaus statistiką, 1941 m. birželio mėn. buvo išvežta iš Lietuvos 34.260 asmenų. Kiek ištremtųjų tarpe buvo lietuvių, sunku nustatyti, nes lietuvių, žydų ir lenkų statistikos skiriasi.

1944 m. bolševikams artėjant prie Lietuvos, vokiečiai ten bandė pravesti mobilizaciją, tačiau, lietuviškam pogrindžiui pasipriešinus, ji nepavyko. Šis pogrindis pasiliko veikti sovietams vėl okupavus Lietuvą. Dalis lietuvių pasitraukė į vakarus. F. Smith rašo: "Visi tie lietuviai, kurie priešinosi sovietams, naiviai galvojo, kad JAV ir Vakarai supras padėtį ir pagelbės. 1945 m. liepos 10 d. VLIKas kreipėsi į Vakarų demokratijas ir pasaulio sąžinę. Šis kreipimasis ne tik pasiekė vakarus, bet ir Wiskonsino valstijos kongresmano Alvin O'Konski dėka buvo įrašytas į kongreso metraštį (Congressional Record). 1946 m. pradžioje partizanų veikla Vakarams tikrai buvo gerai žinoma".

"Atrodo, kad aktyvių kovotojų LLA (Lietuvos laisvės armija) eilėse 1944 m. buvo apie 30.000. Prie to dar reikėtų priskaityti vyrus, moteris ir vaikus, kurie laikinai prisijungdavo prie partizanų dalinių specifinėms operacijoms atlikti ir po to vėl tęsdavo savo kasdieninį darbą. Apie kovos intensyvumą galima spręsti iš Lietuvos komunistų partijos paskelbto fakto, kad jos nuostoliai tarp 1944 ir 1952 m. buvo 20.000 žmonių. Pagal LK partijos apskaičiavimus, LLA prarado tiek pat žmonių, nors nekomunistiniai šaltiniai tvirtina, kad partizanai nustojo 30.000 žmonių. K.V. Tauras sako, kad lietuviai kasmet kulminacinėse kovose nustodavo apie 5.500 žmonių, todėl nenuostabu, kad LLA negalėjo tokiu intensyvumu ilgai kovoti. Nuostabu, kad LLA galėjo išsilaikyti be jokios išorinės pagalbos 8-9 metus prieš žymiai stipresnį priešą".

1949 m. sovietai Lietuvoje turėjo aštuonias Raud. armijos divizijas, aviaciją ir apie 30-40.000 NKVD kariuomenės. 1950 m. liko tik apie 4.000 LLA kovotojų. 1955 ir 1956 m. sovietai pasiūlė partizanams amnestiją. F. Smith rašo: "Kovų metu turėta ryšių su Vakarais. Turbūt didžiausias nusivylimas lietuviams katalikams buvo faktas, kad popiežius Pijus XII tiesiogiai neatsakė į 1948 m. jų rašytą laišką. Vatikano radijas tik sustiprino transliacijas į Lietuvą. Lietuviai tikrai turėjo jausti, kad jų tikėjimas buvo skaudžiai išbandytas. Vakarų agentai buvo pasiekę Lietuvą 1945 ir 1946 m., tačiau jie nedavė ir netgi jokios paramos nepažadėjo. Jie norėjo gauti tik informacijų. Rizikuodami gyvybe LLA atstovai 1948 m. buvo pasiekę Vakarus, tačiau jų misija buvo nesėkminga".

* * *

Pagal lenkų istoriką Pobog-Malinowski, Baltijos respublikos ir buv. Lenkijos respublikos rytinė dalis buvo vakariečių nurašyta sovietams dar prieš prasidedant vokiečių-sovietų karui, Teherano ir Jaltos nutarimai ne tik partizanams, bet ir Londone esančiai egzilinei lenkų vyriausybei ilgai nebuvo žinomi. Buvo žinoma tik Atlanto charta, pagal kurią pavergtiems kraštams buvo žadama laisvė. **J. B.**

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

INA LUKOŠEVIČIŪTĖ, Toronto "Volungės" choristė, aiškina dainų turinį kitataučiams Vasario 16 šventėje Toronte Nuotr. St. Dabkaus

Toronto Maironio mokyklos choras, vadovaujamas muzikės DALIOS VISKONTIENĖS, dainuoja Vasario 16 iškilmėje, surengtoje Anapilio salėje Toronte-Mississaugoje Nuotr. St. Dabkaus

Reikia surinkti antkapių įrašus

DR. JURGIS GIMBUTAS

Lietuvių išeivijos pėdsakų yra visuose žemynuose. Ryški istorijos žymė yra antkapinių paminklų įrašai lietuvių kalba. Jau įrodyta tokių įrašų reikšmė tautotyrai, folkloristikai, kalbotyrai, kartais poezijai ir aplamai istorijai. Jau prieš šimtą metų apie tai rašė J. K . . .gis "Auszroje" 1884 m., nr. 9. Vėliau rūpinosi prof. Mykolas Biržiška (Kapai, "Liuosoji valanda", "Lietuvos aido" mėnesiniame priede 1917. XII. 11), A. Ašmantas (Lietuvybė Klaipėdos krašto kapinėse, "Vakarai" 1937. VI. 2, nr. 124) ir kiti.

Čia suminėtuosius ir daugiau panašių bibliografinių duomenų suregistravo jau pasižymėjęs Lietuvos etnografas Vacys Milius savo straipsnyje "Kapinės — etnografinių tyrimų objektas" (išsp. knygoje "Archeologiniai ir etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1970 ir 1971 metais", Vilnius 1972, psl. 155-162). Mūsų išeivijoje šiek tiek dėmesio skirta antkapių įrašams dviejose Lithuanian Library Press knygose, išleistose Čikagoje. Jos yra : Algimanto Kezio, SJ, "Palikę tėviškės namus" (apie Šv. Kazimiero lietuvių kapines Čikagoje, 1976 m.) ir Vl. Būtėno, Alg. Kezio, El. Bradūnaitės ir J. Bradūno "Pennsylvanijos angliakasių Lietuva", 1977 m. Pastarojoje randame daugiau antkapių nuotraukų su istoriškais įrašais. Pavyzdžiui, Shenandoah Šv. Jurgio kapinėse:

"A. A. Mart. Dalineviczius 34 m. amz. uszmusztas Kasyklosie 24 d. Birzelio 1912 m. Wilniaus Red. Traku Pav. Par Stokliazkiu Kaimo Alsziniku".

Kitas panašaus pobūdžio įrašas Mahanoy City Šv. Juozapo kapinėse:

"S.P. YUOZAS KUCZINCKAS DR. S. ANTANO IR PAZEISTAS MAINORIE 1901 30 DIENA OCT EIDAMAS PRO SZALI SU KALBIK SWIEK A MARIJA".

Iškalta akmenyje, nurašyta žodis žodin raidė raidėn su visomis rašybos klaidomis. Surinkus vienon vieton daug įrašų iš visokių vietų ir laikotarpių, tyrinėtojo darbas bus visa tai išaiškinti minėtaisiais moksliniais aspektais.

Šio straipsnelio tikslas yra sudominti išeivijos lietuvius visur, kur esama lietuviškų kapų: Kanadoje, JAV-se, keliose Pietų Amerikos valstybėse, Australijoje, daugelyje Vakarų Europos šalių. Reikia nebedelsti, paskubėti suregistruoti įdomesniuosius antkapių įrašus, nes kai niekas nebesirūpina jų priežiūra, kapai panaikinami arba antkapiai sunyksta.

Štai dr. Povilas Rėklaitis, rašydamas Marijos Gaigalaitienės nekrologą 20 metų po jos mirties V. Vokietijoje, informuoja apie gresiantį pavojų jos ir jos anksčiau mirusio vyro prof. dr. Viliaus Gaigalaičio kapui Brettene (žr. "Europos lietuvis", 1985. IX. 6, nr. 34). Gaigalaičio kapus puošia dailus paminklas su akmenyje iškaltais Šv. Rašto žodžiais lietuvių kalba.

Kun. prof. V. Gaigalaitis buvo žymus Klaipėdos krašto veikėjas, "Sandoros" draugijos vadovas. Jo sukauptos lituanistinės bibliotekos dalis saugoma V. Berlyne, valstybinėje bibliotekoje. Knygos pažymėtos specialiu ekslibriu, kad jos skiriamos Kauno universitetui, kai Lietuva vėl bus nepriklausoma. Tokio svarbaus žmogaus lietuviams brangus kapas būsiąs panaikintas 1990 m., jei iki to laiko (po 4 metų!) nebus padarytas kapo laikymo pratęsimas. Tam reikia nemažai pinigų, o kuris fondas tuo pasirūpins? — klausimu be atsakymo baigia savo straipsnį dr. Rėklaitis. Jis tiksliai nurašė antkapio įrašą ir nufotografavo paminklą.

1985 m. rudens Mokslo ir kūrybos simpoziume Čikagoje buvo diskutuotas keliamasis reikalas su Lituanistikos instituto Tautotyros ir kraštotyros skyriaus mokslininkėmis Elena Bradūnaite-Aglinskiene ir dr. Liucija Baškauskaite. Sutarta kreiptis į lietuvių visuomenę per spaudą. Tų pokalbių paskatintas red. Br. Kviklys jau kėlė šį reikalą "Draugo" vedamajame (1985. XII. 17).

Kaip praktiškai galima būtų vykdyti reikalingąjį antkapių įrašų surinkimą? Reikia savanorių talkininkų, kurie aplankytų savo apylinkės kapines, pajieškotų antkapių su lietuviškais įrašais ir juos tiksliai nurašytų. Fotografavimas gali būti naudingas, jei įrašas pakankamai stambus ir ryškus, apšvietimas palankus. Dažnai senų antkapių įrašai būna sunkiai įskaitomi, išdilę ar išblukę, apsamanoję ar apardyti. Tokiais atvejais reikia nurašyti visa, kas įskaitoma, pažymint daugtaškiu praleistąsias vietas. Antkapio teksto dokumentavimas turi būti palydėtas metrika: tikslus kapinių vardas, adresas, kapo vieta (nors apytikriai), kapinių priklausomybė parapijai ar organizacijai, paminklo medžiaga ir forma (trumpas apibūdinimas), įrašo atlikimo technika (iškalta akmenyje, atlieta metale, įrašyta dažais ar kitaip). Reikia nurašyti tiksliai, išlaikant tą pačią žodžių ir skaitmenų tvarką, kaip antkapyje, netaisant pasitaikančių rašybos klaidų. Paprasčiausia rašyti į įrištą sąsiuvinį su kietais viršeliais, skiriant kiekvienam antkapiui po atskirą puslapį. Tokius prirašytus sąsiuvinius ar jų kopijas priims "Tėviškės žiburių" redakcija ir persiųs Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui (Mr. Robertas Vitas), 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Kam patogu, galės patys įteikti ar pasiųsti savo užrašus tam centrui, kuris yra žinomajame Jaunimo centre Čikagoje.

Kuriuos įrašus verta dokumentuoti? Visų pirma tokius, kur prie vardo ir pavardės įrašyta dar kas nors lietuviškai: mirusiajam charakterizuoti, kokiam įvykiui prisiminti, ar religiniai tekstai, kartais poetų citatų. Gali pasitaikyti įdomių įrašų ir nelietuvių kalba prie lietuviškų pavardžių. Ir tokius verta nurašyti. Meniškų paminklų ar šiaip originalių, nešablonišku nuotraukos gali būti vertingos meno istorijai. Kur įmanoma, reikia pažymėti paminklo kūrėjo pavardę ir kada pagamintas.

Ateinančio pavasario mirusiųjų atminimo diena galėtų būti gera pradžia, o po to — visokios vasarinės išvykos. Galimas dalykas, kad skaitytojų tarpe atsiras tokių, kurie jau yra suregistravę įdomių antkapinių įrašų. Belieka pagaminti užrašų kopijas ir pasiųsti kur prašoma.

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.
INCOME TAX
TAXTRONIX Certified Service

10% nuolaida dešimtmečio sukakties proga "Tėviškės žiburių" skaitytojams

"Taxtronix" firma parūpina mokesčių specialistus ir garantuoja:

- draugišką, patikimą pagalbą sudėtingais ir paprastais mokesčių atvejais
- labai prieinama kaina už ištisų metų paslaugą (mes atstovausime jums "Revenue Canada" įstaigoje, jei reikės)
- tuoj pat pateikiami rezultatai skaitytuvu (kompiuteriu)
- mūsų skaitytuvo programa sudaryta taip, kad gautumėte **palankiausius rezultatus** ir pilną priklausomą grąžą
- patogios vietos ir valandos: kasdien 10-6

Centrinė įstaiga: 2290 Bloor W (prie Durie) 769-4558

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

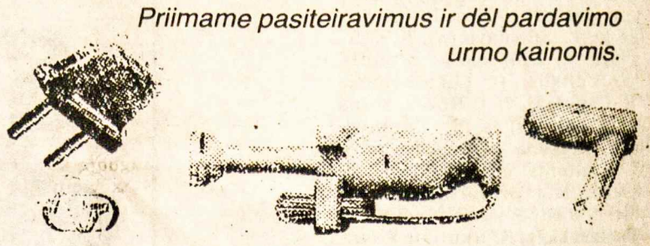

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

KLB kultūros komisijos pirmininkė RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ-KURIENĖ įteikia $1000 kultūrinio visuomenininko premiją muzikui STASIUI GAILEVIČIUI Toronte-Mississaugoje 1986.II.16 už jo nuopelnus lietuvių chorų vadovavime ir muzikinėje kūryboje Nuotr. St. Dabkaus

Daugiau kultūrinių renginių!

D. MACKIALIENĖ

Lietuviškas gyvenimas išeivijoje dar palyginti stipriai pulsuoja. Pasiskaitę spaudoje, matome kiek daug įvairių renginių vyksta lietuviškose kolonijose. Nors tie renginiai ne vienodo lygio ir paskirties, bet vis tiek džiugu, kad lietuvių išeivių veikla kultūrinėje srityje dar vis gaivalinga ir judri. Tik apgailėtina, kad daugiausiai rengiami pokyliai ar šiaip pasilinksminimai, kiek rečiau koncertai, o dar mažiau dėmesio tenka rašytojui, grožinei literatūrai, literatūros vakarams.

Tiesa, įvairiuose renginiuose atliekamos tam vakarui skirtos meninės programos, tačiau jos daugiau skirtos tik vakaro nuotaikai ar renginio dėmesiui sukelti. Rašytojas ar kitos srities menininkas retai tepagerbiamas, ypač rašytojas-beletristas, poetas ar dramaturgas. Retokai rengiami literatūros vakarai, kur drauge su kūrėju būtų dalinamasi literatūroje pasiektais laimėjimais. Rašytojas atlieka labai didelę misiją lietuviškame išeivijos gyvenime. Savo kūryba jis palaiko ir ugdo mūsų kultūrą, kuri būtina išeivijos gyvastingumui palaikyti ir kuri išliks ateinančiom kartom.

Ar ne per daug laiko skiriame baliukams ir kitokiems mažareikšmiams renginiams? Ar nereikėtų savo puotas kiek apkarpyti ir vieton jų surengti dailiojo žodžio vakarus ar popietes? Dar turime daug rašytojų, kurie kuria ateičiai, kurie palaiko išeiviuose gyvastingumą, tik gal nesusilaukia tinkamo dėmesio ir įvertinimo. Jie tikrai prisidėtų prie tokių renginių kartu su dailiojo žodžio skaitymo menininkais, kurių irgi dar turime apsčiai. Reikėtų tik žmogaus, kuris imtųsi iniciatyvos, mėgintų pritraukti jaunimą. Pastarasis scenos pasirodymams yra gana jautrus ir visada pilnas entuziazmo prisidėti. Tai reikėtų daryti nebūtinai tik dideliuose lietuviškuose telkiniuose. Tai galima įgyvendinti ir mažesnėse lietuvių kolonijose, nes ten žmonės turi mažiau parengimų, ir literatūros vakaras jiems būtų maloni atgaiva. Gal tokiu būdu knyga rastų artimesnį kelią į skaitytojo namus, gal ir jaunimas pamažu pradėtų domėtis, bejieškodamas savo "šaknų".

Vakaronė "Lietuviška žiema"

Britanijos Londono Šv. Kazimiero parapijos klubo valdybos moterys, vadovaujamos Viktorijos Puidokienės, P. Senkuvienės, Z. Grupiljonienės, sumanė pagyvinti lietuvišką veiklą, kuri paskutiniaisiais metais Londone labai apsnūdo. Pirmasis bandymas buvo vyskupo Antano Baranausko minėjimas-vakaronė. Pasisekė puikiai, žmonės prašė daugiau tokių vakaronių. Antrajai panašaus pobūdžio vakaronei buvo parinkta tema "Lietuviška žiema".

Vakaronės programai parengti buvo pakviesta dail. Marija Barėnienė. Ji sudarė šios vakaronės programos atlikėjų ratelį, kuriame Justinas Černis sutiko rūpintis poezija, Vincentas O'Brien — muzikai bei dainoms.

Vakaronė įvyko sausio 25 d. Londono parapijos svetainėje. Vakaronę pradėjo klubo valdybos sekr. Viktorija Puidokienė, pakviesdama dail. M. Barėnienę prabilti. Ji pradėjo savo paskaitą nuo senovės laikų, kai Lietuva buvo po ledais. Čia ji sakė, kad tų ledynų laikotarpio palikuonių Lietuvoje yra daug, jų tarpe garsusis Puntukas. Taip M. Barėnienė gražia tarme ir artistišku skaitymu keliavo per ilgo laikotarpio istoriją, panaudodama J. Aistį, Putiną-Mykolaitį, K. Borutą, A. Miškinį, K. Binkį, K. Donelaitį ir kitus. J. Černis jai talkino, skaitydamas šių autorių kūrinius — J. Aisčio, K. Donelaičio, D. Poškos, kun. K. Savickio, M. Katkaus, vysk. M. Valančiaus, J. Janonio, P. Vaičiūno. J. Černis savo laiku buvo nuolatinis aktorius Londono lietuvių meno sambūrio "Vaidila", tad savo dalį atliko ne tik kaip geras skaitovas, bet ir aktorius. Buvo perduoti įvykiai žiemos metu — kryžiuočių išvykos Lietuvon, ypač Žemaitijon. Įspūdingai buvo perduota istorinė legenda apie Lucko suvažiavimą ir jo garsiąsias puotas. Žadą užgniaužiantis buvo pasakojimas apie badus ir marą, kurie vyko žiemos metu, kai Vilniuje žmonės valgė žmones . . .

Vincentas O'Brien su moterimis padainavo senų, seniausių liaudies dainų. Čia turbūt jos pirmą kartą pasiekė lietuvių ausis. Į kitas dainas Vincentas O'Brien įtraukė visus vakaronės dalyvius dainuoti kartu.

Programos pabaigoje buvo perduota su lietuviška žiema turintieji įvairiausi prietarai, mįslės, gyvulių kalbos, paukščių čiulbėjimas, pasakos.

Vakaras praėjo lyg viena trumpa valanda, nors už svetainės sienų šaltis ir žiema čiupinėjo angliškąją žemę.

Džiugu, kad mes dar turime tokių žmonių, kurie nebijo darbo ir dalinasi savo sugebėjimais su visais.

Programai pasibaigus, dail. M. Barėnienė buvo apdovanota gyvomis gėlėmis ir padėkos žodžiais už puikiai paruoštą programą. Po to sekė užkandžiai, dainos ir bendras lietuviškas šeimyniškas pobūdis.

Lauksime kitos vakaronės!

Stasys Kasparas

Atsiųsta paminėti

ELTA-PRESSEDIENST, 1986, Nr. 1, herausgegeben vom litauischen Informationsdienst ELTA, 6806 Viernheim, Franconville Strasse 16, W. Germany.

TAUTOS GYVYBĖ, politinis, literatūrinis, tautinio sąmoningumo žurnalas, 1986 m. 1 nr. Leidėjas — Lietuvių tautinio sąmoningumo sąjūdis. Redaktorė — Birutė Kemežaitė. Metinė prenumerata — $12. Adresas: 7124 So. Mozart St., Chicago, IL 60629, USA.

KRIVŪLĖ, Vakarų Europos lietuvių sielovados leidinys, 1985 m. 2 (42) nr. Redaguoja kun. Br. Liubinas ir V. Natkevičius, techninė redaktorė — dr. B. Vileišytė.

METMENYS 50, kūryba ir analizė, 1985. Redaguoja Vytautas Kavolis. Administruoja Marija Paškevičienė, 3308 West 62nd Place, Chicago, IL 60629, USA. Numerio kaina — $5.00. Prenumerata metams — $10.00.

Lietuvos proistorės istorija

J. JAKŠTAS

Pagal įsigyvenusią tradiciją Lietuvos istorija pradedama nuo XIII š., kai šaltiniuose iškilo vardas Mindaugo, laikomo pirmuoju maždaug sujungtos lietuvių tautos valdovu. Pirmąja Lietuvos istorijos data laikoma 1219 m., kai vienoje kronikoje minimas net 21 kunigaikštis, sudaręs taikos sutartį su Volynijos-Haličo kunigaikščiais. Toje kronikoje paminėtas ir Mindaugas, vienas 5 kunigaikščių, laikytų "vyresniaisiais". Toliau istorijose dėstoma, kaip steigėsi Lietuvos valstybė ir kaip Mindaugas tapo jos valdovu. Kas buvo prieš Mindaugą, vadinama Lietuvos proistore. Ji siekusi, kaip vienas istorikas kartą išsireiškė, net ledų laikotarpį.

Tik keli faktai paliečiami iš priešmindauginių laikų. Pvz. normanų pasirodymas Baltijos kraštuose ir jų Apuolės puolimas (IX š.), vokiečių kūrimasis Baltijos srityse, kalavijuočių ordino pradžia, kryžiuočių ordino pradžia ir jo steigimasis Prūsijoje.

Kas Lietuvos istorijose buvo tik paskirų vaizdų laikotarpis, karo istorikas Zigmas Raulinaitis įtraukė į istorinį laikotarpį, laikytą istorijos pakraštyje.

Z. Raulinaitis, karys ir plunksnos darbininkas, pradėjo rašyti dar Lietuvoje karinėmis temomis. Atvykęs į JAV (1949) ir tapęs "Kario" redaktoriumi (nuo 1954) atsidėjo Lietuvos istorijos karinių temų raštams. Kaip "Kario" redaktorius paskelbė 9 studijas karinėmis temomis. Paskutinė jų "Lietuvos raiteliai I. Kunigaikščių sąjunga".

Kaip autorius įžangoje pasisako, veikalas skirtas įvadu Mindaugo kaip karo vado istorijai, kurioje jo užsimota aprašyti to pirmo Lietuvos karaliaus vesti karai. Tai paliekama antram tomui. Tuo tarpu šiame pirmame tome imamasi pavaizduoti priešmindauginių laikų karinė istorija XIII š. pačioje pradžioje. Čia taip pat užgriebiama ir Mindaugo laikotarpio pradžia, minint 1219 m. sutartį. Jos paminėjimą autorius paženklino ir veikalo paantrašte "kunigaikščių sąjunga".

Tai nemažas, net 300 puslapių, darbas, sekant daugiausia dviem šaltiniais — kronikomis: Henriko Latvio ir Eiliuota Livonijos kronika. Abi parašytos Padauguvyje besikuriančių vokiečių autorių ir skirtos jų tautiečių kolonijos steigimui. Kronikos mūsų autoriaus kuo stropiausiai išnagrinėtos. Jis tiesiog seka jų autorių pėdomis, dalyką dėstydamas.

Iš esmės veikalo turinį sudaro abiejų kronikų teikiamos žinios. Dar šiek tiek prisiduriama ir iš rusiškų kronikų. Pagal jas pakalbama apie livoniečių vokiečių susidūrimą su Naugardo, jo tolimų apylinkių ir Polocko rusiais. Atpasakojant kronikų turinį ir vietomis ištisai cituojant jų ištraukas, sudarinėjami kovų vaizdai. Jie sudėstyti chronologiška eile ir atpasakojami vienas po kito. Kiekvieno vaizdo turinys paženklintas jam tinkama antrašte. Vaizdai trumpi, atbaigti, ryškūs. Per visą veikalą jų teikiama 120. Maždaug 300 puslapių veikalui vienam vaizdui tenka vidutiniškai 2.5 pusl.

Kadangi abu kronikų autoriai buvo livoniečiai, tai jie ir aprašinėjo daugiau Livoniją (dabar Latvijos ir Estijos kraštą). Lietuviai livoniečiams vokiečiams, kaip ir jų kronikininkams, buvo tik kaimynai ir todėl rečiau minimi. Iš 120 vaizdų lietuviams tenka 25.

Išskirtinas yra vienas vaizdas, kuriuo paženklinta paties veikalo paantraštė. Juo jis supažindina skaitytoją su Haličo-Volynijos sutartimi. Istorikas drąsiai išvedžioja, tvirtindamas, kad "ji (t.y. kalbama sutartis) išveda į istorijos šviesą ir liudija vieningą, apjungtą Lietuvos valstybę su aiškia centrine valdžia" (186 p.). Prie šios kardinalinės išvados pridurta dar mums iš netolimos praeities neužmiršta pastaba: "Taigi nuo 1219, pagal istorinį šaltinį, lenkai pirmą kartą iškyla kaip tuo metu pavojingiausias Lietuvos priešas". Aiški užuomina į mūsų senesnės kartos pergyventą praeitį! Čia patvirtinamas tas Benedetto Groces žinomas teiginys: "Kiekviena istorija yra dabarties istorija".

Toliau istorikas paskirai svarsto lietuvius kunigaikščius su jų paminėtomis sritimis. Apie jų 5 "vyresniuosius" istorikas drįsta jau per moderniai kalbėti: "Taigi tie 5 kunigaikščiai, moderniųjų laikų kalba kalbant, sudarė savo rūšies lyg ministrų kabinetą, su ministru pirmininku Živinbudu. Tai pirmas mūsų valstybės kunigaikščių ministrų kabinetas".

Atsargiau ir kukliau samprotavo apie tą sutartį sovietų istorikas V. T. Pašuta (Obrazovane Litovskago gosudarstva). Pasak jo, čia turime pereinamąją formą — žemių konfederaciją nuo patriarchalinės visuomeninės santvarkos į valstybinę". Pagal Pašutą, lietuviai 1219 m. dar neturėjo savos valstybės, bet artėjo prie jos. Kiek vėliau, iškilus Mindaugui, ji įsisteigė.

Kaip jau minėta, autorius, sekdamas dviem minėtais šaltiniais ir dar pagrindiniu nauju F. Bennighoveno veikalu "Der Orden der Schwertbrueder" (1965), kalba daugiau apie kovas Livonijos ordino valstybėje. Įterpė kelis vaizdus ir apie lietuvius, žygiavusius į ordino kraštą. Pirmas pavaizduotas lietuvių puolimas susidėjus su lybiais prieš naujai pastatytą Rygą 1204 m. Bandyta naują pilį užimti ir, žinoma, sugriauti. Nesėkmingas puolimas aprašytas pagal Henriką Latvį.

Įspūdingai ir gan smulkiai aprašytas kunigaikščio Žvelgaičio vadovautas išpuolis net į Estijos Saaremo salą. Skyrius pavadintas "Žvelgaičio žuvimas" ir ištęstas net į 4 puslapius. Įvykis trumpai minimas ir mūsų istorijos vadoveliuose. Mūsų autoriaus jis vispusiškai atpasakotas net su geografinėmis pastabomis, paminint naujausius archeologinius tyrinėjimus. Tai pirmas lietuviui skaitytojui teikiamas vaizdas mūsų istorijos angoje 1205 m. Dar Lietuvos istorjos mėgėjui vertas dėmesio aprašytas pirmas Livonijos ordino magistro Volkvino žygis į Lietuvą 1223 m. Istorikas smulkiai pavaizdavo kalavijuočių kelius į šiaurės rytų Lietuvą, į Aukštaičius. Prie aprašo pridėjo nubrėžtą schemą ir pažymėjo kautynių vietą prie Jaros upės (Šventosios prieupio). Lietuviai pralaimėjo mūšį ir dėl jo istorikas pastebi: "Kautynės prie Jaros upelio buvo skaudi, tačiau naudinga pamoka lietuviams, kuria jie puikiai pasinaudojo 1236 garsiajame Saulės-Šiaulių mūšyje" (293 p.). Šia pastaba privedama Lietuvos proistorė prie istorinių laikų.

Pašaliniais aprašais paminėti ir lietuvių rusiškų žemių puolimai, k. a. Naugardo su jo plačiomis apylinkėmis, Polocko. Tų žygių metu, matyt, Polockas buvo prijungtas prie Lietuvos, nes jis randamas jos ribose pačioje istorinių laikų pradžioje.

Nors autorius, vadovaudamasis dviem pagrindinėm kronikom rašė Livonijos istoriją, tačiau įterpė ir pašalinį skyrių "Jotvos ir Prūsų fronte" (Jotva vadinamas jotvingių gyventas kraštas). Pirmu paantraštiniu straipsniu "Nepasisekęs jotvingių žygis" atpasakojamas jotvingių žygis į Haličo-Volynijos valstybę. Vyksmas atpasakojamas pagal Haličo-Volynijos kroniką. Vertingo darbo pabaigoje pridėtas poskyris "Dobrynės ordino įkūrimas". Iš tikrųjų čia dėstoma vokiečių ordino pradžia ir jo magistro Hermano Zalcos derybos su Mozūrų kunigaikščiu Konradu dėl jo įsteigimo Prūsijoje. Autoriui vadovu šiuo reikalu buvo kiek senstelėjęs, bet pagrindinis A. L. Ewaldo veikalas "Die Eroberung Preussens durch die Deutschen, 1-4, (1872-86). Išdėstoma tik vokiečių ordino pradžia, nesiekiant jo įsikūrimo Prūsijoje. Jo vietoje paminimas Dobrynės ordino įsteigimas. Jis buvo irgi vokiškas ordinas, nieko nereiškęs Prūsijos istorijoje.

Z. Raulinaičio veikalas yra naujoviškas mūsų istoriografijoje. Jis teikia vaizdus iš mūsų proistorės paskutinio (XII) šimtmečio ir tarsi ženklina lietuvių tautos tarpinę padėtį tarp vakarinės ir rytinės Europos. Sudaryta valstybė ir laviravo tarp jų abiejų. Jų veikiama ji gyvuoja ir šiandien. Atidus Raulinaičio monografijos skaitytojas turės pajusti, kad mūsų tautos likimas mezgėsi jau prieš 800 m. Jis yra istorinis Lietuvos palikimas.

Z. Raulinaitis, LIETUVOS RAITELIAI. Pirmoji knyga. Kunigaikščių sąjunga. Išleido "Karys" (341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA). Tiražas – 800 egz., 307 psl.

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Sapnas

Plačiabangis Nemunas
plauna
mano sapnus neramius.
Aplankiau aš šiąnakt palei
Kauną
Panemunės krantus.

Aplankiau ąžuolyną aš seną,
brisdama per geltonus lapus.
Ten mano jaunystė gyveno,
ten tiek daug nelankytų
kapų.

Žemės raudančios kvapas
ten gyvas
prasiveržia pro medžių
šaknis.
Aš nuplaučiau rankas lapų
syvais
ir rasa sidabrine akis.

— — — — — — — — — —

Plačiabangis Nemunas
plauna
mano sapnus neramius.
Ar galėčiau nusiųsti į Kauną
šio krašto lietaus lašelius

ir su jais mano ašarą tyrą,
mano ilgesio šauksmą
drauge? . . .
Į šipulius sapnas subyra,
kaip subyra nukritus
žvaigždė.

Toronto Maironio mokyklos mokiniai Lietuvos vėliavos iškėlimo apeigose prie miesto rotušės 1986 m. vasario 16 išvakarėse. Dalyvavo vyresniųjų skyrių mokiniai Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Liudviko Rėzos (1776—1840) bibliotekos aprašą 1985 m. rudenį V. Berlyno "Prūsijos kultūros archyve" surado R. Vokietijos baltistas prof. Georgas Dominas. To dokumento data — 1841 m. gegužės 24 d. Išsamus K. Donelaičio "Metų" pirmojo leidėjo L. Rėzos asmeninės bibliotekos aprašas, paruoštas po savininko mirties, atskleidžia jo interesus, jieškojimų ir darbų kryptį. Prūsijos valdininkai paliktos bibliotekos knygų sąrašą paruošė su jiems būdingu pedantiškumu. Jame knygos sugrupuotos filosofijos, istorijos, teologijos bei kitais aspektais. Varžytinėm paruoštame sąraše yra daug įvairiausių knygų, pradedant retais (dar pavieniais) L. Rėzos mokytojo filosofo I. Kanto veikalais ir baigiant paties bibliotekos savininko kūriniais. Spėjama, kad šis neįkainojamas L. Rėzos palikimas 1841 m. pavasarį, praėjus beveik metams po jo mirties, buvo parduotas varžytinėse, dingo rinkėjų ir bibliotekų lentynose.

XXXIV-sis "Draugo" romano konkursas baigėsi be laureato. Vertintojų komisiją Čikagoje sudarė: pirm. Danutė Bindokienė, sekr. Aušra Liulevičienė, nariai — Julija Švabaitė-Gylienė, dr. Alfonsas Šešplaukis ir prof. Bronius Vaškelis. Apsvarsčius visus konkursui atsiųstus kūrinius, slaptu balsavimu nutarta jokios premijos neskirti. Komisija tik patarė "Draugo" redakcijai tartis su kai kuriais autoriais dėl jų kūrinių spausdinimo dienraščio atkarpoje. Posėdyje dalyvavo marijonų vienuolijos provincijolas kun. V. Rimšelis, MIC. Panašiai yra pasielgusi ir tradicinio "Dirvos" novelės konkurso komisija, 1985 m. taip pat neradusi premijuotinų kūrinių.

Čikagos "Margutis" savo koncertams stengiasi surasti naujų talentų. Į sekantį "Margučio" koncertą kovo 9, sekmadienį, 3 v.p.p., yra pakviesta jauna dar dainavimą studijuojanti sol. Guoda Puzinauskaitė, sopranas, gyvenanti prie Vašingtono, ir klarnetu grojantis Denverio universiteto prof. dr. Ramūnas Kireilis. Akompanuos iš Hamburgo pas tėvus Čikagon atskridusi pianistė prof. dr. Raminta Lampsatytė-Kollars.

Žurnalistas Algis Rukšėnas, politinių mokslų magistras, pasižymėjo Simo Kudirkos tragediją atskleidusia knyga "Day of Shame" (Gėdos diena). 1983 m. jis parašė satyrą "Posėdis pragare", kurią su Klivlando "Vaidilos" teatru paruošė rež. Petras Maželis, laimėdamas geriausio spektaklio žymenį šeštajame lietuvių teatrų festivalyje. A. Rukšėnas dabar yra parašęs sovietinį gyvenimą atskleidžiantį satyrų ir anekdotų rinkinį "Is That You Laughing, Comrade?" Rinkinį netrukus išleis Niujorko ir New Jersey leidykla "Citadel Press".

Poeto vysk. Antano Baranausko 150 metų gimimo sukaktį pernai bene plačiausiai paminėjo Britanijos lietuviai. Londono ir apylinkių lietuviams minėjimą spalio 19 d. surengė prie lietuvių parapijos veikiantis Šv. Kazimiero klubas. Paskaitą apie žymųjį poetą vysk. A. Baranauską skaitė rašytojas Kazimieras Barėnas, apie skirtingus metų laikus "Anykščių šilelyje" kalbėjo dail. Marija Barėnienė, ištraukas deklamavo Justinas Černis. Poezijos vakarą vysk. A. Baranauskui pagerbti Wolverhamptone lapkričio 16 d. lenkų klubo patalpose surengė Šiluvos Marijos moterų draugija su Britanijos lietuvių katalikų bendrija. Lenkų šventovėje šiai sukakčiai skirtas Mišias atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC, salėje skaitęs paskaitą lietuvių ir anglų kalbomis. Su "Anykščių šileliu" minėjimo dalyvius supažindino skaitovės N. Narbutienė ir G. Kaminskienė. Savo eilėraščiais programon įsijungė į literatūros vakarą atvykęs Laimutis Švalkus. Antroje vakaro dalyje buvo skaitomi lietuvių rašytojų poezijos ir prozos kūriniai. Mančesterio lietuvių klubas 150-tąjį vysk. A. Baranausko gimtadienį paminėjo 1985 m. gruodžio 7 d. Kruopščiai paruoštą paskaitą skaitė M. Ramonas, vysk. A. Baranausko "Anykščių šilelį" lyginęs su K. Donelaičio "Metais". Abu šie kūriniai dabar užima garbingą vietą mūsų tautos literatūroje. Sukaktuvininkas vysk. A. Baranauskas buvo prisimintas ir pagerbtas net trijose Britanijos lietuvių kolonijose.

Kazimiero Būgos atminimas įamžintas Dusetose. Centrinėje miestelio aikštėje atidengtas paminklas K. Būgai, o kalbininko vardu pavadintoje vidurinėje mokykloje — bronzinis bareljefas. Jų autorius — skulptorius B. Vyšniauskas.

Telšių kraštotyros muziejus surengė šiauliečio dail. A. Krištopaičio akvarelių parodą, kuriai buvo pasirinkta serija "Telšiai", atskleidžianti šio Žemaitijos miesto istorinius bei kultūrinius objektus. Anksčiau čia šiltai buvo sutiktos dail. A. Krištopaičio darbų parodos "Žemaičių architektūra" ir "Gandralizdžiai". Dail. A. Krištopaitis taipgi yra sukūręs akvarelių rinkinius "Lietuvos medžiai" ir "Malūnai". Pastarajame daugiau kaip 100 lakštų vaizduoja technikos paminklais tapusius senuosius vėjinius, garinius ir vandens malūnus. Akvareles įsigijo "Aušros" istorijos ir etnografijos muziejus Šiauliuose.

Saviveiklinis liaudies teatras Anykščių kultūros namuose savo veiklą pradėjo prieš 25-rius metus Antano Vienuolio pjese "Prieblandoje", kurią tada režisavo B. Zabiela. Sidabrinė teatro sukaktis paminėta ta pačia A. Vienuolio pjese, kurią dabar paruošė rež. A. Navalinskas. Vaidino scenos veteranai — P. Gindrėnas, D. Kučinienė, A. Gogelis ir J. Kajeckas su kitais aktoriais.

G. Puccinio operoje "Madame Butterfly" vaizduojama į britų laivyno karininką Pinkertoną įsimylėjusios japonės tragedija. 1967 m. Japonijoje buvo pradėtas rengti tarptautinis operos dainininkių konkursas nustatyti geriausiai Madame Butterfly vaidmens atlikėjai. Nuo 1973 m. į konkursą buvo įjungtas ir Pinkertono vaidmuo. Šiemetinis jau V-sis konkursas įvyks gegužės mėnesį Nagasakio mieste. Sovietų Sąjungos atstovai buvo išrinkti dainininkų perklausoje Vilniaus operos ir baleto teatre. Teisę dalyvauti konkurse išsikovojo Vilniaus operos lyrinis sopranas Irena Milkevičiūtė. Kartu su ja Japonijon vyks sopranas Š. Šoidagbajeva iš Ulan Udės, tenorai O. Kulka iš Kijevo ir A. Rozumenka iš Leningrado.

Šimtąjį filologo prof. Merkelio Račkausko gimtadienį vilniečiams priminė jo darbų parodą surengusi respublikinė biblioteka. Parodos lankytojai susipažino su velionies paruoštu "Lotynų kalbos vadovėliu", "Graikų kalbos gramatika", lotyniškų posakių rinkiniu, knyga "Romėnų senybės", Cezario, Horacijaus, Livijaus veikalais, kuriem prof. M. Račkauskas yra parašęs komentarus. Jo atliktiem vertimam atstovavo Platono "Dialogai", Erazmo Roterdamiečio "Pagiriamasis žodis kvailybei", Lukrecijaus "Apie daiktų prigimtį".

Poetą Antaną Miškinį primenanti lenta 1986 m. sausio 29 d. atidengta Vilniuje, prie namo, kuriame jam teko gyventi. Įrašas skelbia: "Šiame name 1959—1983 metais gyveno poetas Antanas Miškinis". Paminklinės lentos atidengime kalbėjo Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja A. Čeplėjienė, Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas A. Pocius ir literatūros kritikas V. Kubilius, dalijęsis atsiminimais, priminęs, kad šiame name A. Miškinis parašė penkis poezijos rinkinius ir atsiminimų knygą "Žaliaduonių gegužinė".

Prūsijos monetų lobį 1985 m. birželio 26 d. Tauragės rajono Lauksargių kolchozo Aukštvilkių kaime rado daržą ravėję moksleiviai iš Tauragės. Lobį sudaro 91 Prūsijos moneta (sidbarinės ir auksinės), Prūsijos karūnos ordino kryžius, auksinė grandinėlė, laikrodis ir du vestuviniai žiedai. Dabartiniame darže seniau buvo sodyba. Atrodo, žemė daug kartų buvo suarta, kol lobis iškilo į paviršių. Karūnos ordino kryžius įsteigtas 1861 m. Prūsijos kaizerio Wilhelmo I vainikavimo proga. Jis turėjo keturias klases. Rastas ordinas priklausė IV klasei. Monetos susietos su 1861—1912 m. laikotarpiu. Auksinė grandinėlė yra rankų darbo, turi dėžutės formos pakabutį miniatiūrai ar nuotraukai įdėti. Vidinėje vestuvinių aukso žiedų pusėje du įrėžimai: "RC MS d. 12.4.91" ir "RC JČ d. 12.4.91". Lobis greičiausiai buvo paslėptas prieš I D. karą. Moksleiviai savo radinį atidavė Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejui. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	9 %
180-185 d. termin. ind.	9¼%
term. indėlius 1 metų	9½%
term. indėlius 2 metų	9½%
term. indėlius 3 metų	9½%
pensijų s-tą	9½%
spec. taup. s-tą	7½%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	7 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	12 %
mortgičius nuo	10½% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!
valdžios knygelė
"Plans, Permits and Payments"
ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING
Įsigykite nemokamą egzempliorių!
239-3991

ANTANAS GENYS
RE/MAX professionals inc. Realtor

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

racinis prekybos mokestis padidinamas 1%. Tai maždaug puse cento pabrangins benziną ir pakels įvairių Kanados gaminių kainas. Finansinė $700 milijonų parama yra numatyta neišmokėtų žemės ūkių savininkams. Valdžios įsipareigojimai kultūriniams reikalams padidinami $75 milijonais.

Biudžete taipgi pasiūlytas metinių atlyginimų sumažinimas tūkstančiu dolerių visiems Kanados parlamento nariams ir senatoriams. Parlamentarai dabar gauna $56.100 metinę algą ir $18.700 išlaidoms padengti. Senatoriams mokama $55.800 alga, išlaidoms padengti duodama $9.000. Tokiu pavyzdžio parodymu kanadiečiams parlamente ir senate būtų sutaupyta $386.000. Ministerių pavaduotojai ir kiti panašūs pareigūnai šiemet negautų algų pakėlimo. Šį pasiūlymą turi priimti juo nelabai patenkinti parlamento nariai.

Finansų ministeris M. Wilsonas nuo š. m. kovo 1 d. keturių mėnesių laikotarpiui padidino iki 10% palūkanas Kanados paskolos lakštams, išleistiems 1982-85 m. Jiems buvo numatytos tik 8,5% palūkanos. Pastaruoju metu gerokai pabrangusios paskolos paskatino kanadiečius atsisakyti menką uždarbį duodančių Kanados paskolos lakštų. Už lakštus, išleistus prieš 1982 m., keturis mėnesius bus mokama 10,5% palūkanų. M. Wilsonas tikisi, kad po keturių mėnesių dėl jo naujo biudžeto sustiprės pasitikėjimas Kanados doleriu, nukris per daug iškilusios palūkanos paskoloms. Tada jos už 1982-85 m. laidos Kanados paskolos lakštus galės būti vėl sumažintos iki 8,5%.

Benzino vartotojus Kanadoje suerzino vis dar labai aukštos jo kainos, gerokai aukštesnės negu Amerikoje, nors statinė naftos, tarptautinėje rinkoje kainavusi 39 kanadiškus dolerius, atpigo iki $25. Gamtos išteklių ministerė P. Carney teisnosi, kad pigiau pirkta nafta dar nėra pasiekusi valyklų. Benzinas gaminamas iš brangiau pirktos naftos. Toks pasiteisinimas daug kam atrodė neįtikėtinas, kai Amerikoje parduodamo benzino kainos nuolatos krinta. Dabar staiga litrą benzino dviem centais atpigino naftos bendrovės ir Kanadoje. Sekantis atpiginimas pranašaujamas pavasarį, nors benzinas buvo ir tebėra gerokai brangesnis Kanadoje nei JAV. Kaltė tenka per aukštiems Kanados vyriausybės ir provincinių vyriausybių mokesčiams.

Buvęs Ontario premjeras W. Davis dabartinei liberalų vyriausybei paliko kadaise už $650 milijonų nupirktą ketvirtadalį "Suncor" naftos bendrovės akcijų. Jis netgi rezervavosi teisę ateityje padidinti akcijų skaičių. Deja, ta graži idėja įsigyti naftos bendrovę jos neturinčiai Ontario provincijai dabar baigėsi pajuokos ožiu. Akcijos buvo pirktos už paskolintus pinigus. Dėl jų netgi teko pabranginti šioje provincijoje paruodamą benziną. Pelną sumažino didelis naftos kainų kritimas tarptautinėje rinkoje. Akcijų atneštas pelnas netgi nepadengia pirkimui paimtos paskolos palūkanų. Premjero D. Petersono vyriausybė akcijų dabar negali parduoti dėl smarkiai kritusios jų kainos, nes būtų atgauta tik dalis investuoto $650 milijonų kapitalo. Laukiama palankesnių sąlygų.

Daug kam atrodo, kad policija turi laikytis savo uniformos. Jeigu kuriai sektai jo religija neleidžia nusiskusti barzdos ir uniformine kepure ar šalmu pakeisti turbano, nėra būtina, kad toks žmogus taptų policijos nariu. Torontiečiams jis gali būti naudingas kitame darbe. Iš Halifakso atėjo pranešimas, kad tokią nuolaidą vienam sikų naujokui padarė ir Kanados kariuomenė. Čia dar labiau išryškės tradicinį šalmą pakeitęs turbanas. Tenka sutikti, sikai pasižymėjo II D. kare, tačiau tada jie dažniausiai turėjo savo dalinius.

Toronto metropolinės policijos komisijos pirm. C. Westcottas sutiko policijos tarnybon priimti iš Indijos atvykusius sikus, kurių religinė sekta reikalauja, kad vyrai dėvėtų turbaną, augintų ūsus su barzda ir nešiotų ceremoninį durtuvą. Teisinamasi, kad policijai reikia turėti ryškiai matomus visų tautybių atstovus. Šis nutarimas susilaukė nemažo protesto. Policininkai iš kitų torontiečių išsiskirdavo savo uniforma, aukštu ūgiu, tvarkinga išvaizda. Ūgis jau anksčiau susilaukė nuolaidos žemesnius vyrus turinčiom tautybėm. Dabar atėjo eilė ir uniformai. Daug kam atrodo nenormalu policininką turėti su turbanu, apžėlusį barzda, prie revolverio pasikabinusį durklą, kurį grumtynėse gali iš makšties ištraukti ir juo pasinaudoti sulaikytas nusikaltėlis. Taipgi negalima užmiršti, kad sikai yra kerštingi žmonės, ypač kai tai liečia indiečius. Vienas sikas ginklą panaudojo Toronto teisme ir pabėgo palikęs gyvybės auką. Jis ir šiandien tebėra nesurastas.

Pasiūlymas studentams

Joint Baltic American National Committee (JBANC), kuris atstovauja Amerikos lietuvių tarybai, latvių ir estų organizacijom, praneša, kad ALTa ir JBANC priima kandidatus 1986 m. vasaros ir 1987 m. žiemos mėnesiam laikinius tarnautojus-internus.

Vienas studentas iš kiekvienos Baltijos kraštų tautybės bus parinktas dešimties savaičių darbui JBANC įstaigoje netoli Vašingtono. Kiekvienam internui bus mokama $1,500.00 stipendija už vasaros darbą; taip pat bus apmokamos oficialios kelionių išlaidos. JAV valdžios agentūrose Vašingtone internai dirba nemokamai.

Internų programa teikia progą studentams patirti ką reiškia Vašingtone specialių interesų grupių atstovavimo darbas ir įgalina susipažinti su Baltijos valstybes liečiančiais politiniais klausimais. Internai supažindindami su daugelio kongreso narių štabų nariais ir egzekutyvinių įstaigų tarnautojais.

Internai turi sklandžiai mokėti savo tautybės kalbą, būti bent 18 m. amžiaus, JAV piliečiai, turėti automobilį. Pirmenybė duodama studentams, kurie pagrindiniu dalyku studijuoja politinius mokslus, žurnalistiką, baltistiką, sovietologiją, istoriją arba valdžios mokslus.

JBANC prašo studentus atsiųsti savo biografijas (resume) kartu su lydraščiu (cover letter) iki 1986 m. balandžio 30 d. šiuo adresu: Amerikos lietuvių taryba, 2606 W. 63rd St., Cihicago, IL 60629. Kai kurie universitetai duoda kreditus už politinį bei kitokį vasaros interno darbą. Studentai turėtų pasiteiraut, ar jų universitetas duoda kreditus. Kandidatai taip pat prašomi pažymėti, ar jie norėtų dirbti JBANC žiemos metu. Tie studentai, kurie nebuvo parinkti vasaros programai, turės progos dirbti žiemos programoje.

Daugiau informacijų apie šią vasaros programą teikia Amerikos lietuvių taryba tel. (312) 778-6900 arba JBANC, P.O. Box 4578, Rockville, MD 20850. Tel. (301) 340-1954.

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**

DANUTĖ SKUKAUSKAITĖ, baigusi Carletono universitete Otavoje politinius mokslus (R. Europos ir sovietų studijų kursą) bakalaurės laipsniu; šių metų pavasarį baigs žurnalistiką taip pat bakalaurės laipsniu. Žurnalistikos praktiką atliko "MacLeans" žurnalo įstaigoje Otavoje, CBC radijo stotyje Otavoje, CKEY-AM stotyje Toronte ir CKCU stotyje Otavoje. Gyvendama Toronte, dalyvavo ateitininkų organizacijoje, "Atžalyno" tautinių šokių grupėje, Kanados lietuvių žmogaus teisių komitete, darbavosi VLIKo įstaigoje vasaros atostogų metu, reiškėsi Lietuvių Bendruomenės veikloje, yra "Tėviškės žiburių" bendradarbė

Skautų veikla

• Per iškilmingą Vasario 16 sueigą vilkiukų įžodį davė: R. Arias, P. Dailydė, M. Genys, J. Kavaliauskas, P. Leknickas, G. Neimanas, T. Pajaujis, L. Ruslys; paukštyčių įžodį davė: A. Karaitė, L. Karaitė, R. Slapšytė, K. Steponaitytė; skaučių įžodį davė: D. Batūraitė, R. Gaižutytė, V. Leknickaitė, I. Sakutė.

• Vasario 23 d. įvyko metinis Romuvos susirinkimas. Dalyvavo 34 nariai. Susirinkimui pirmininkavo S. Kuzmas, sekretoriavo G. Kuzmienė. A. Senkus pranešė apie įždo stovį. Išrinkti į Romuvos valdybą: A. Aušrotas, K. Batūra, A. Gvildys, P. Karosas, S. Kuzmas, G. Kuzmienė, P. Petrauskas, A. Senkus, A. Vasiliauskas.

• Vasario 25 d. įvyko skautininkų ramovės sueiga. Seniūnu perrinktas v.s. V. Morkūnas. "Rambyno" skautų tuntinkas prašė pagalbos vienetams talkinti ir pagyvinti tunto veiklą. Susikaupimo metu Herkaus Manto įgulos vadas V. Keturakis davė skautininkų įžodį.

• DLK Mindaugo dr-vė surengė iškylą Romuvon vasario 22-23 d.d.

• Šv. Jurgio minėjimas ir iškilminga sueiga įvyks gegužės 4 d. Lietuvos kankinių šventovėje. **J. Bt.**

Iškilieji sportininkai

Leonas Rautinšas, buvęs iškilus Kanados krepšininkas, sėkmingai žaidžia krepšinį Italijoje Romos komandoje. Jo komanda Italijos pirmenybėse laikosi antroje vietoje. Neseniai Italijos laikraščiai daug rašė apie jo komandos laimėjimą prieš pirmoje vietoje esančią Simac komandą. Antraštės skelbė: "Šviesaus veido L. Rautinšas gerai mėtė baudas, ir tas komandai atnešė pergalę".

V. Kazakiewicz laimėjo šuolio su kartimi varžybas Toronte ir Hamiltone. Be to, laimėjo aukso medalį Maskvos olimpiadoje, kur turėjo nepalankias varžybas ir Maskvos žiūrovus. Šiuo metu gyvena V. Vokietijoje; paklaustas apie jo tautybę, atsakė esąs lietuvis. Jo tėvas buvęs lietuvis. Su juo besikalbančia I. Balsyte pasisveikino lietuvišku "labas".

A.S.

"AUŠROS" ŽINIOS

York lygos vyrų krepšinio pirmenybių rungtynės įvyko vasario 24 d. George Harvey gimnazijos patalpose. "Aušra" — "Hotspurs" rungtynes laimėjo "Aušra" 84:72 (39:36). Po pralaimėtų rungtynių prieš "Pistons" komandą "Aušros" vyrai, nenorėdami prarasti savo pirmaujančios pozicijos lygoje, pradėjo greitą puolimą ir zonį dengimą. R. Sysako metimai tiek iš po krepšio, tiek iš toli buvo sėkmingi (37 krepšiai). "Aušros" komanda šiose rungtynėse kontroliavo aikštės vidurį ir savo krepšio lentą. Rungtynės buvo aukšto lygio, įdomios žiūrėti ("Hotspurs" komandoje visi žaidėjai juodukai). "Aušros" komanda šias rungtynes žaidė be priekaišto. Žaidė: S. Arlauskas 6, A. Baziliauskas 6, V. Dementavičius 3, R. Underys, K. Bartusevičius 5, V. Gataveckas 4, R. Sysak 37, R. Toni 19, A. Valickas 4. **K.Š.**

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9 %	už 90 dienų term. indėl.
9¼%	už 6 mėn. term. indėlius
9½%	už 1 m. term. indėlius
9¾%	už 2 m. term. indėlius
9¾%	už 3 m. term. indėlius
9½%	už pensijų planą
7½%	už specialią taup. s-tą
7 %	už taupymo s-tas
6-8 %	kasd. palūkanų sąskaita
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	11½%
2 metų	12 %
3 metų	12½%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	10½%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 50 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

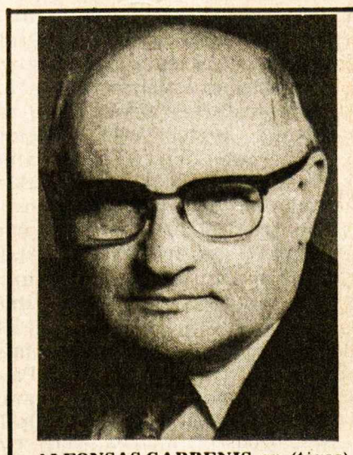
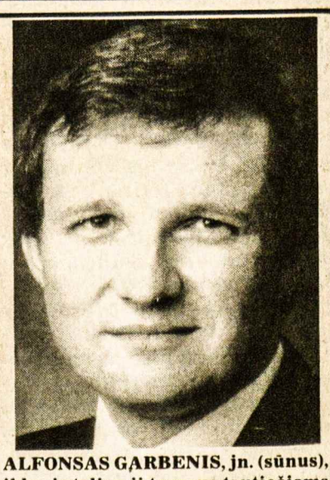

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st, west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999
232-2322

JANE–ANNETTE, šviesus, [illegible] prižiūrėtas trijų miegamųjų namas. Privažiavimas. Kiemas išeina į upę ir parkus. Kaina — $104,900.
PARDUOTAS
BLOOR WEST VILLAGE, visas naujai atremontuotas dviejų aukštų namas. Trys miegamieji, atviras planas, viengubas garažas. Kaina – $134.900.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
realtor
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: *Tom Thompson ir J. Tamošiūnas*

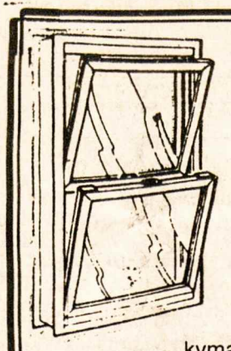
A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"
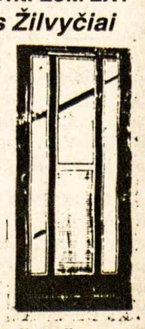

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*
allan BROWN
624-6336 namų 624-2199
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

SKAITYTOJAI PASISAKO

PREZIDENTAS CARTERIS

"TŽ" 1986 m. vasario 11 d. laidoje Vašingtoniškis duoda suprasti, kad tik tie lietuviai supranta politiką, kurie yra demokratai. Nenoriu ginčytis su Vašingtoniškiu, bet, kiek žinau, visi Amerikos prezidentai yra diriguojami jų patarėjų ir senatorių. Sutinku, beveik visi yra pridarę klaidų. Jeigu buvęs prezidentas J. Carteris būtų geriau supratęs sovietus, tai atsistojęs prieš televizijos kameras nebūtų bučiavęs L. Brežnevo. Tai buvo lyg uždėjimas antspaudo, dėkojimas už visus blogus jo darbus.

Geriau būtų, jeigu Vašingtoniškis parašytų dabartiniam prezidentui ar savo senatoriui ir paklaustų kodėl Amerika nekalba apie Amerikoje gimusį lietuvį V. Skuodį, kalinamą sovietiniame lageryje. **Valius Kutkevičius,**
Rochester, N.Y.

NAUJAME KRAŠTE

Š. m. kovo 6 sueis šeši metai naujo mano gyvenimo svetingoje Kanadoje.

Su dviem lagaminais, su 90-čia rublių, iškeistų į dolerius, ir su sesers nupirktu bilietu pasiekiau šį kraštą, kur pasitiko giminės su glėbiais gėlių rankose.

Nuo tos dienos mane, lyg naujagimę, su didele kantrybe globojo ir materialiai rėmė sesuo Ona — priėmė gyventi į savo šeimą ir davė visą pusmetį pirmąsias pamokas naujoje aplinkoje, naujoje kalboje.

Daug padėjo brolis Kostas su šeima, o ypač brolienė Aldona ir jos vaikų šeimos, kurių nuoširdumui bei dosnumui ir šiandien ribų nematyti.

Per tuos metus visur jaučiau nuoširdų priėmimą, patyriau visokią paramą ne tik iš giminių, bet ir iš draugų, pažįstamų ir net nepažįstamų lietuvių.

Neįmanoma čia visus išvardinti, tačiau negaliu nepaminėti Vlado M., jo pasiaukojančios pagalbos ir Birutės T., kurios rekomenduota buvau gavusi darbą Kičeneryje.

Už visa tai, kad šiandien esu laiminga, kad galiu savarankiškai gyventi buvusiame svetimame, o dabar savame krašte, visiems nuoširdžiausiai dėkoju ir lieku skoloje, kurios neįmanoma atlyginti jokiais meterialiniais turtais. **Irena Raškevičienė**

NIJOLĖS BŪRELIAI

Daug kartų teko skaityti mūsų laikraščiuose apie vokietaites vienuoles, kurios yra sudariusios Nijolės Sadūnaitės vardu maldos būrelius ir net keliose vietovėse. Jos savo laikraštėlyje spausdina daug įvairių žinių ir nuotraukų apie Lietuvą. Jos taip pat kelia viešumon vergų lageriuose esančių pavardes.

Būtų taip pat įdomu pasiskaityti, kur ir kiek lietuvaitės vienuolės yra įsteigusios panašių būrelių? Gal mūsų ateitininkai galėtų pavadinti savo bent vieną kitą padalinį Nijolės Sadūnaitės vardu ir imtis panašios akcijos kaip vokiečių vienuolės? Bet gal nėra kam tų ateitininkų paraginti? Gal mūsų spauda galėtų paskatinti?
A. Lukas,
Hamilton, Ont.

SENELIŲ PRIEGLAUDOJE

Tariu nuoširdų ačiū už "TŽ". Labai mėgstu skaityti, nes yra daug žinių apie mūsų tėvynę Lietuvą ir išeivijos darbus. Matyti, kad visi vieningai dirba Tėvynės laisvei.

Aš tebedirbu mūsų vienuolyno vadovaujamoje senelių prieglaudoje, kuri yra privati. Tą darbą labai mėgstu — aptarnauti senukes. Tai gražus meilės aktas. Jų amžius — nuo 60 iki 87 metų. Kelios jų nebeturi geros orientacijos, reikia padėti, nes nežino ką daro. **Sesuo Marija Bernadeta,**
Koersel, Belgija

PROF. MACEINOS STRAIPSNIAI

Ačiū už labai turiningą ir įvairų savaitraštį. Labai džiaugiuosi prof. Maceinos straipsniais. Gaila, kad Profesorius neredaguoja mūsų liturginių tekstų. Taip pat gaila, kad "TŽ" labai pavėluotai ateina. **Kun. Jonas Jūraitis,**
Šveicarija

"KAUNAS" ARGENTINOJE

Gražioje Atlanto pakrantėje yra vasarvietė "Pinamar". Miesto telefonų sąraše yra keletas lietuviškų pavardžių. Vieno vasarnamio pavadinimas yra "Kaunas". Pasirodo, kad tai p. Levinienės nuosavybė. Ji yra žydų tautybės, gimusi Kaune. Argentinon atvyko su tėvais dar maža būdama. Jos vyras Levinas yra gimęs Argentinoje. Ji gražiai atsiliepa apie lietuvius — jie esą žmoniškesni už rusus ir lenkus. Lietuvoje žydai turėję net ministeriją savo reikalams.

Lankėsi Argentinoje dainininkai iš Sovietijos. Dalios Kutkaitės atvaizdas buvo atspausdintas daugelyje laikraščių, bet nebuvo minima, kad ji lietuvaitė ar lietuviai. Rašė "sovietica" arba "rusa". Argentinoje lietuviai, latviai, estai, arménai, ukrainiečiai, gudai laikomi rusais. Pernai prezidentas Alfonsin Vasario 16 proga sveikino lietuvius telegrama, bet neatšaukė potvarkio rašyti dokumentuose, kad esame gimę Šov. Sąjungoje. Prieš rinkimus ir radikalai, ir peranistai žadėjo panaikinti kariškių dekretą, bet po rinkimų pamiršo. **Bičiulis**

Delhi, Ontario

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU mieliems parapijiečiams, taip gausiai dalyvavusiems mano mylimo vyro a. a. Alfonso Rudoko mirties metinių Mišiose. **Žmona Bronė**

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių namų švietimo fondo "Labdara" (sutrumpintai "Fondas") stipendijų komisija skiria stipendijas-premijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas-premijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a. turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b. studijuojantieji aukštesniosiose mokslo institucijose, c. Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje mokiniai, d. lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e. lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f. TLN nariai arba jų šeimos nariai (turi pirmenybės privilegijas). Neatsiradus tinkamų kandidatų, likusieji pinigai bus perkelti į sekančių metų sąskaitą. Prašymą rašant, svarbu duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas ir pažymius, lietuvišką veiklą bei dalyvavimą lietuviškose organizacijose. Dėl smulkesnių informacijų skambinti T. Stanuliui **231-4937** Toronte. Prašymus siųsti: **Švietimo fondas, 1573 Bloor St. West, Toronto M6P 1A6, Canada** arba palikti LN raštinėje ne vėliau kaip **kovo 6 d.**

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 23 d. Jei yra neįmanoma jame dalyvauti, prašoma raštiškai įgalioti kitą asmenį.

TLN švietimo fondo "Labdara" komisija

TORONTO NT

Dail. A. Tamošaičiui, sulaukusiam 80 m. amžiaus, vasario 16 d. Brockvillėje, p. Reginų namuose, buvo surengtos pagerbtuvės, kuriose sukaktuvininkas kalbėjo apie Vasario 16 reikšmę Lietuvai. A. Tamošaitis gavo daug sveikinimų. Vienas jų buvo iš Kanados imigracijos ir įdarbinimo ministerės Floros MacDonald, atstovaujančios parlamente Kingstono apylinkei. Savo laiške ministerė rašo: "Džiaugiuosi galėdama kartu su Jūsų draugais bei šeimos nariais pagerbti šią ypatingą dieną Jūsų gyvenime. Praėję metai praturtino Jus patirtimi ir gausiais atsiminimais — liūdnais ir džiugiais. Gimtadieniai dažnai yra proga sustoti bei pažvelgti praeitin. Visi galime dalintis su Jumis tais momentais, kurie gali padėti mums pasitikti ateitį su skaidria nuotaika ir stiprybe." Panašų sveikinimą atsiuntė ir Ontario vyriausybės ministeris Ken Keys, atstovaujantis Kingstono apylinkei, ir Ontario parlamento narys Robert W. Runciman. Bet svarbiausias sveikinimas atėjo iš Kanados ministerio pirmininko B. Mulronio: "Nuoširdžiausi sveikinimai ir geriausi linkėjimai Jūsų aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga".

Toronto-Parkdale-High Park apylinkės atstovas Kanados parlamente Andrew Witer š. m. vasario 14 d. padarė pareiškimą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinių proga. Trumpai paminėjęs iškovotą nepriklausomybę, jis kalbėjo: "Sekantys metai buvo sunkūs tai mažai valstybei, kuri pergyveno karo siaubą ir ekonominį sutrikimą. Vis dėlto Lietuva neprarado savo orumo bei ryžto. Deja, 1940 m. Sov. Sąjunga užėmė tris Baltijos valstybes ir prievarta įjungė jas Sov. Sąjungon. Sovietai aiškina, kad Baltijos valstybių gyventojai įsijungė savanoriškai. Istorinis faktas yra tas, kad istorijos revizija sovietiniuose vadovėliuose yra ne kas kita, kaip melas. Lietuvių kilmės kanadiečiams toji diena (vasario 16, vert.) primena trumpą demokratinį jų tėvynės laikotarpį, kuriuo jie džiaugėsi. Toji diena taipgi primena kaip brangi yra demokratijos dovana ir kaip lengvai ji gali būti prarasta. Drauge su lietuvių kilmės kanadiečiais minėkime tą dieną ir išreiškime pagarbą jų drąsai bei atsparumui. Laisvė bei demokratija nėra prekybinis dalykas, ir ji turi būti atstatyta visur ten, kur yra paneigta". Šio pareiškimo tekstas išspausdintas leidinyje "House of Commons Debates" 1986. II. 14.

Toronto estų laikraštis "Vaba Eestlane" (Laisvasis estas) 1986. II. 21 išspausdino rašinį apie Lietuvą ryšium su Vasario 16 švente drauge su trijų lietuvaičių nuotrauka. Rašinyje cituojamas JAV valstybės sekretoriaus G. P. Shulzo sveikinimas Lietuvos atstovui Vašingtone dr. S. Bačkiui, minima Vasario 16 iškilmė Toronte ir paskutiniai įvykiai okupuotoje Lietuvoje — kun. J. Zdebskio žuvimas, neoficialios spaustuvės darbuotojų suėmimas.

"The Toronto Star" 1986. II. 23 išspausdino W. Clarko reportažą apie Estijos nepriklausomybės paskelbimo 68-ją sukaktį, kurios iškilmė įvyko Toronto universiteto "Convocation" salėje. Programa buvusi atlikta estų kalba, išskyrus politikų sveikinimus, kurie buvo perduoti anglų kalba. Kanados min. pirm. B. Mulronio vardu sveikino parlamento narys A. Witer ir pažadėjo rūpintis išleidimu iš okup. Estijos neseniai iš ten pasitraukusių tėvų Randpere dukrelės Kaisos. Y. Shymko palinkėjo, kad ir federacinė vyriausybė paskelbtų Estijos nepriklausomybės dieną, kaip tai daro Ontario vyriausybė. Dalyvių dauguma — vyresnio amžiaus ir vidurinės kartos žmonės, nors buvo ir jaunimo.

"Parama" š. m. sausio mėn. peržengė 50 milijonų dol. balansą, nes aktyvai tą mėnesį paaugo $705.000. Nuo 1985 m. "Paramos" kapitalas pakilo $6.841.000. "Parama" nors ir nėra bankas, tačiau atlieka visas bankines operacijas, turi įvairias taupymo sąskaitas. Iš savo pajamų "Parama" remia įvairias Kanados lietuvių pastangas ir kultūrinę veiklą. Paskutiniame posėdyje paskirtos aukos: sporto klubui "Kovas", Lietuvių katalikų mokslo akademijai, Kanados sporto apygardai — skvašo ir raketbolo pirmenybių taurei, lietuvių išeivijos sporto istorijai, "N. Lietuvai" ir "T. žiburiams". Posėdyje patvirtinti 23 nauji nariai. **V.A.**

"The Sunday Sun" 1986. II. 23 išspausdino S. Prakapo laišką, dėkojantį už šio dienraščio skelbiamas informacijas apie Sov. Sąjungos, ypač Lietuvos disidentus, apie vyskupo J. Steponavičiaus persekiojimą.

Komunistinio Lietuvių sūnų ir dukterų klubo susirinkime š. m. sausio 5 d. buvo svarstytas jų turimos salės bei namų pardavimo klausimas. Klubo narys Tuffy Zidner (Židžiūnas), Ontario Real Estate Board vicepirmininkas, pažadėjo klubui savo pagalbą pardavimo reikale. Išrinkta valdyba: prim. J. Yla, buvusio "Liaudies balso" redaktorius, vicepirm. J. Morkis, sekr. J. Morkis, ižd. A. Guobienė, reikalų vedėjas J. Morkis. Tarybos direktoriai: J. Mingilas, P. Daugėla, T. Židžiūnas.

• **Žmonės sunyksta, kai nebeapsivelka šventadienio drabužiais** (Carlyle)

Klivlando skautų "Pilėnų" tunto tėvų komiteto suruoštame Užgavėnių blynų baliuje M. AUKŠTUOLIS loterijoje laimėjo N. KERSNAUSKAITĖS padovanotą paveikslą. Šalia laimėtojo matyti R. APANAVIČIŪTĖ ir G. PUŠKORIUS Nuotr. V. Bacevičiaus

A†A
SIMUI BALTRUŠAIČIUI
mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą velionies žmonai LEONORAI ir kartu su ja liūdime –

Vytautas ir Aleksandra Paulioniai

A†A
Inž. BENONUI BARANAUSKUI
staigiai mirus,

jo dukroms — ŽIBUTEI VAICEKAUSKIENEI, JŪRATEI SIČIŪNIENEI ir visai giminei gilią užuojautą reiškia –

Juodikių šeima

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio	3 – 16	3. Liepos	2 – 11	5. Rugpjūčio	20 – 29
2. Gegužės 28 – birž. 11 (išparduota)		4. Liepos	16 – 30	6. Rugsėjo	3 – 17
				7. Spalio	8 – 17

Grupes 2, 5 ir 7 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

SOLD
x. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Tikinčiosios Lietuvos dienos proga religinei Lietuvos šalpai surinkta $5,530. Stambesnes sumas aukojo: $1000 — Anapilio moterų būrelis; $200 — J. Prišas; $100 — V. V. Dalindos, A. J. Pliopliai, V. K. Stankai; $50 — J. S. Andruliai, J. Arštikaitis, J. Staškevičius. Tikimasi ir daugiau aukų. Pernai iki Velykų buvo surinkta $10,487.

— Pakrikštyta Roberto ir Violetos (Melvydaitės) Duz dukrelė Angelė-Teresė.

— Vasario 25 d. palaidotas a.a. Petras Balčiūnas, 66 m., kovo 1 d. — a.a. Simas Baltrušaitis, 65 m.

— Paskaita apie tikėjimo pagrindus — kovo 9, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, Anapilio salėje.

— Gavėnios rekolekcijos — kovo 20-23 d.d. Vadovaus kun. J. Duoba, MIC, iš Čikagos.

— Paaukojo a.a. kun. St. Kulbio paminklui Šv. Jono lietuvių kapinėse $100 — kun. J. Staškus, $50 — K. V. Stankai, K. V. Ottai; $5 — K. Budrevičius; parapijai $200 — N. Balčiūnienė; $100 — A. Melvydas, J. A. Šulcai; $40 — J. Kuprevičius, J. G. Ross.

— Mišios kovo 9, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Leoną Daulenskį, 11 v.r. — už a.a. Bronių Norkų, Leonavičių mirusius.

Lietuvių namų žinios

— LN socialinės veiklos komiteto iniciatyva sudarytas ligonių lankytojų būrelis turės pasitarimą penktadienį, kovo 14, Lietuvių namuose. Visi galintieji prisidėti prie ligonių lankymo kviečiami dalyvauti.

— Bilietai į "Velykų stalą" bus pradėti platinti šį sekmadienį 1 v.p.p. Visi stalai ar vietos rezervuojamos, tik sumokant bilieto kainą. Telefoninių rezervacijų LN tarnautojai neturi teisės priimti, tad visuomenė yra prašoma bilietus įsigyti sekmadieniais popiečių metu arba pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais darbo valandomis LN raštinėje nuo 9 iki 5 v.p.p.

— Visuotinis LN narių susirinkimas įvyks kovo 23 d.

— LN bingui nupirktos 2 lentos ir elektroninė mašina. Visais bingo patobulinimo reikalais rūpinasi bingo komisija.

Mirus a. a. Benonui Baranauskui, vietoj gėlių, užjausdami jo šeimą, paaukojo "Tėviškės žiburiam" J. Juodikių šeima $25.

A. a. Simo Baltrušaičio atminimui vietoje gėlių Bronius Bagdonas "Tėviškės žiburiams" paaukojo $20.

A. a. Simo Baltrušaicio atminimui Antanas Bliūdžius paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Petro Balčiūno, 66 m. amžiaus, laidotuvių Mišios buvo atnašaujamos vasario 25 d. keturių kunigų, dalyvaujant vyskupui A. Ambrosic, Lietuvos kankinių šventovėje. Liturginiai skaitymai buvo atlikti anglų ir lietuvių kalbomis. Pamokslą lietuvių k. pasakė kun. J. Staškus. Giedojo parapijos choras, kurio nariu buvo ir velionis. Dalyvavo pilna šventovė lietuvių ir kitataučių. Mat velionis visą laiką darbavosi kanadiečių katalikų mokyklose, ilgą laiką buvo vedėju. Laidotuvėse dalyvavo daug jo draugų kanadiečių. Pastarųjų atstovas po pamaldų pasakė atsisveikinimo žodį. Lietuvių draugų vardu kalbėjo Algirdas Banelis. Baigminės apeigas atliko vysk. A. Ambrosic.

Kanados lietuvių veteranų sąjunga "Ramovė" iš St. Catharines, Ont., per sekr. J. Vyšniauską atsiuntė "Tėviškės žiburiams" $25 auką.

FLORIDOJ PARDUODAMAS KONDOMINIUMAS (dviejų miegamųjų) centrinėje-rytinėje Floridoje, netoli Fort Pierre, ant Atlanto kranto. Platesnės informacijos prašome kreiptis į dr. Joną Valaitį: 5204 Ellington, Western Springs, IL 60558, USA. Tel. (312) 246-2775.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Tikinčiosios Lietuvos dieną per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, o per 11.30 v. Mišias — parapijos choras. Pamokslus sakė klebonas kun. A. Simanavičius, OFM.

— Parapijos rekolekcijos prasidės kovo 9, sekmadienį. Pamokslus per visas Mišias sakys kun. A. Saulaitis, SJ. Šiokiadienių Mišios ir pamokslas rytais — 9.30 v., vakarais — 7.30, o šeštadienį — 9.30 v.r. ir 4 v.p.p.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai aplankomi iš anksto susitarus. Penktadienį, 7 v.v. vietoj Šv. valandos bus Kryžiaus keliai, o po to — Mišios su paskaita apie maldą.

— Vasario 28 d. palaidotas a.a. Benonas Baranauskas, 66 m. amžiaus.

— Šv. Pranciškaus trečiojo ordino šios parapijos kongregacijos Mišios ir mėnesinis susirinkimas — kovo 6, ketvirtadienį, 10 v.r.

— "Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai", T. Dubois oratorija kurią ruošia parapijos choras su solistais L. Marcinkute, R. Strimaičiu ir J. Vaškevičium, bus atlikta D. penktadienį 4.30 v.p.p., parapijos salėje.

— Metinis Prisikėlimo par. kredito kooperatyvo narių susirinkimas — kovo 9, sekmadienį, 3 v.p.p., parapijos salėje. Mišios už mirusius narius — šį sekmadienį, 11.30 v.r., Prisikėlimo šventovėje.

— Bilietai į parapijos vakarienę, kuri bus kovo 16 d., gaunami po Mišių salėje. Meninę programos dalį atliks "Volungės" ir Ročesterio bendruomenės choras, kuriam dabar vadovauja R. Obalis. Šis jungtinis choras kovo 16 d. giedos Taikos Karalienės garbei kun. G. Šukio parašytas Mišias.

— Parapijai aukojo $100: V. Zakas, dr. J. M. Uleckai; $50: S. V. Liuimos, V. I. Biskiai, E. R. Girdauskai, O. Beniušienė, A. Lediene, dr. A. Balsys, religinei Lietuvos šalpai: M. Jasionytė $100; pranciškonų klierikų fondui: A. Lediene $100.

— Mišios kovo 9, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Joną Kalinauską, 9.30 v.r. — už a.a. Reginą Pranckūnienę, 10.15 v.r. — už a.a. Emą ir Juozą Janušaičius, kun. Stasį Kulbį, Igną Juzukonį, 11.30 v.r. — už Prisikėlimo parapijos kooperatyvo mirusius narius, 7 v.v. — už a.a. Janiną Grėbliauskienę.

Estijos nepriklausomybė šventės iškilmės buvo surengtos vasario 21 d. Estų namuose ir vasario 23 d. Toronto un-to salėje. Pirmoje iškilmėje lietuviams atstovavo KLB pirm. adv. A. Pacevičius, St. Jokubaitis ir kt. Antroje iškilmėje oficialių lietuvių atstovų nepastebėta.

Aštuntoji išeivijos latvių dainų šventė šiais metais rengiama Toronte. Bus visa eilė muzikinių renginių nuo liepos 1 iki 6 d. Vienas didžiųjų koncertų numatytas Roy Thomsono salėje, kuriame dalyvaus rinktinės latvių dainos meno pajėgos. Jau užsiregistravo 42 chorai iš Austrijos, Kanados, JAV, V. Vokietijos.

Kanados lietuvių žmogaus teisėm ginti komiteto rūpesčiu kovo 2 d. Toronto Lietuvių namų Mindaugo menėje buvo rodomas filmas "Harvest of Despair" (Beviltė pjūtis). Jame vaizduojamas ukrainiečių badmetis, sukeltas komunistinės sistemos, kuriame žuvo 7-10 milijonų žmonių. Tai dokumentinis filmas, skirtingas nuo žydų "Holocaust" filmo, kur yra daug vaidybinio elemento. Jis yra pagamintas Kanadoje ir atveria akis tiems, kurie yra linkę į dokumentinį žanrą. Jam sunku bus pritraukti mases žiūrovų, kaip tai padarė "Holocaust" filmas. Dėkinga medžiaga filmui būtų sibiriniai baltiečių trėmimai, kurie tebelaukia filmininkų.

"The Globe a. Mail" literatūros skyriuje bendradarbiauja Antanas Šileika naujų knygų recenzijomis. 1986. II. 22 laidoje išspausdintas jo straipsnis "Very Strange Tales" apie knygą "The Secret Journal of Alexander Mackenzie".

Komunistinės propagandos laikraštį "Gimtasis kraštas" Naujų metų proga sveikino: Sofija ir Feliksas Speičiai iš Montrealio, dail. Alf. Dargis iš V. Vokietijos, J. Rudys iš Sarnijos, Ont., Leonas Urbonas iš Australijos, Petrė Bendzaitis iš Toronto, Vitas Gerulaitis, sn., iš Woodhaven, N. Y.

Metinis "Tėviškės žiburių" spaudos balius Anapilio salėje artėja šuoliais. Ir meninė programa, ir didžioji loterija bei kiti reikalai jau paruošti. Bilietai gaunami abiejų parapijų salėse po pamaldų. Stalai rezervuojami iš anksto. Skambinti "TŽ" administracijai tel. 275-4672.

"Daugiakultūrį dialogą" — informacinį susirinkimą rengia liberalų veikėjai kovo 14 d., 1.30-3.30 v.p.p., "La Contessa Ballroom", 69 Milvan Dr., North York (Finch Ave. — Weston Rd.). Dalyvaus ir Kanados liberalų partijos vadas J. Turner. Dalyvauti gali visi suinteresuoti minėtu klausimu tik prašoma iš anksto pranešti tel. (416) 743-3153.

Kanados baltiečių karių veteranų lygos metinis suvažiavimas šiais metais įvyks kovo 15, šeštadienį, 1 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W. Suvažiavime kaip garbės svečiai dalyvaus Kanados kariuomenės štabo generolai ir kiti valdžios atstovai. Pagrindinę kalbą pasakys Ontario kultūros ir pilietybės reikalų ministerė Lily Munro. Bus šventinama nauja šios lygos vėliava, rodomas filmas apie Sov. Sąjungos teismą Kopenhagoje 1985 m. Kaip atstovai suvažiavime dalyvaus baltiečiai šauliai ir kariai iš įvairių Kanados vietovių. Visi, kurie domisi šia karių veteranų veikla, kviečiami šiame suvažiavime dalyvauti.

SLA 236 kuopa šaukia visuotinį narių susirinkimą 1986 m. kovo 16 d. Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., 2 v.p.p. Bus SLA vykdomosios tarybos rinkimai. Narių dalyvavimas būtinas. **Valdyba**

"Sportas, jaunimas ir lietuvybė" — šia tema rengiamos svarstybos kovo 16, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose. Pagrindiniu kalbėtoju bus inž. V. Adamkus iš Čikagos. Įvadinę paskaitą skaitys dr. R. Petrauskas apie sporto reikšmę fiziniam ir dvasiniam jaunuolio brendimui. Dr. R. Petrauskas yra klinikinis psichologas, verčiasi privačia praktika, dirbdamas su mažamečiais vaikais, turinčiais psichologinių defektų. Jis yra patarėjas-psichologas Toronto katalikų mokyklų sistemoje, veiklus visuomeninėje ir sporto srityse. 1984 m. vadovavo Laisvės olimpiadai Kanadoje. "Aušros" sporto klubo narys. **K.**

Metinis Vlado Pūtvio šaulių kuopos susirinkimas — kovo 16, sekmadienį, 3.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose, buvusiame pensininkų kambaryje (1573 Bloor St. W.). **Valdyba**

Religinei Lietuvos šalpai paremti popietėje kovo 23, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje kalbės rekolekcijų vedėjas kun. J. Duoba, MIC, iš Čikagos. Tai dienai pritaikytą programą atliks dainos vienetas "Sutartinė", vadovaujant N. Benotienei, o šiltus pietus paruoš J. Bubulienė. Bilietų kainos: suaugusiems — $10, vaikams — iki 6 metų nemokamai, nuo 6 iki 15 m. — $5. Bilietus įsigyti iš anksto sekmadieniais po Mišių Anapilyje. Visus maloniai kviečia Lietuvos kankinių parapijos katalikių moterų skyrius ir parapijos socialinė sekcija.

Velykinių papročių parodą kovo 23, sekmadienį, 12-5 v.p.p. Toronto miesto rotušės salėje — Rotundoje rengia Etninio meno taryba. Dalyvaus įvairios tautinės grupės su savo rodiniais. Telefonas informacijai 977-3927 Aleida Lambertie.

Š. m. kovo 16, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose rengiamas

SIMPOZIUMAS:

"Sportas, jaunimas ir lietuvybė"

Įvadas – dr. Rimas Petrauskas. ◆ *Pirmininkas –*
*Paskaita – **Valdas Adamkus** iš Čikagos.* ◆ *Rimvydas Sonda.*

Po paskaitos – atsakymai į klausimas ir diskusijos

Visi kviečiami dalyvauti

Įėjimas nemokamas

Rengia – Kultūrinė LN komisija ir LN vyrų būrelis

Toronto Lietuvių namų vyrų būrelio

METINIS SUSIRINKIMAS

šaukiamas 1986 m. kovo 9, sekmadienį, 2 v.p.p., Lietuvių namuose.

***Susirinkimo darbotvarkėje** – pranešimai ir valdybos rinkimai.*
Bus platinami tradicinio baliaus pakvietimai.
Visi nariai ir prijaučiantieji kviečiami dalyvauti.

Būrelio valdyba

Toronto Lietuvių namų vyrų būrelio rengiamas

METINIS pobūvis

Lietuvių namuose, Gedimino pilies menėje, š. m. kovo 15, šeštadienį, 6.30 val. vakaro

Vakarienė su vynu – ruošia V. Birštonas
Gaivinantis bufetas – savikaina.

Meninė programa, muzika, loterija ir kitos įvairenybės.
Bilietas — $12.00.

Platina TLN vyrų būrelio nariai.

Telefonai: 769-1266, 231-9425, 762-3318

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir LABDARA FOUNDATION narių metinis–visuotinis susirinkimas

šaukiamas 1986 m. kovo 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija prasideda 1.30 valandą po pietų.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas: a. susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. iždininko, c. statybos ir remonto komisijos, d. visuomeninės veiklos, e. švietimo fondo "Labdara"
5. Revizijos komisijos pranešimas
6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. 1985 m. apyskaitų tvirtinimas
9. 1986 m. sąmatos tvirtinimas
10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
11. Valdomųjų organų rinkimai: valdybos — 3 narių, b. revizijos komisijos — 1 nario
12. Einamieji reikalai
13. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių namų valdybą bus prirenkami trys nariai. Iš valdybos išeina: O. Delkus, T. Stanulis ir B. Jackus. Į revizijos komisiją bus renkamas vienas narys, iš kurios išeina A. Jucys.

Lietuvių namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-tės raštišką sutikimą. Tam tikslui yra paruošti specialūs blankai, kuriuos nariai gali gauti LN raštinėje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojai, nemažiau kaip du nariai, pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintieji perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporation Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notarui (Notary Public), pristatyti į LN raštinę nevėliau 1986 m. kovo 20 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštinėje.

Lietuvių namų valdyba

RASTAS MOTERIŠKAS ŽIEDAS Anapilyje tarp kapinių ir salės. Kreiptis į "Tėviškės žiburių" administraciją tel. 275-4672.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba antiies susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS — trys kambariai ir virtuvė Rodgers ir Dufferin rajone. Atskiras įėjimas, vieta automobiliui. Skambinti telefonu 651-6613 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — $20, JAV-se — $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui — $15.00.

LIETUVIŲ BENDRANAMYJE (condominium) St. Petersburg Beach, Fl., parduodamas erdvus 1 miegamojo butas antrame aukšte, patogioje vietoje, arti miesto paplūdimio, susisiekimo ir krautuvių. Tel. (813) 360-0901.

MONTREALQUE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė vasario 16 d. prasidėjo pamaldomis Šv. Kazimiero šventovėje, kurioje visos Montrealio lietuvių organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Aukas nešė KL Bendruomenės bei organizacijų atstovai. Prie vainiko žuvusiems kovose dėl tėvynės stovėjo garbės sargyba. Iškilmingas Mišias atnašavo klebonas kun. St. Šileika, asistuojamas kun. Iz. Sadausko ir kaimyno dijakono. Parapijos choras, sustiprintas AV parapijos choro, gražiai pasirodė, diriguojant kun. Milox ir vargonuojant muz. A. Stankevičiui. Jaunimas atliko skaitymus. Dalyvių buvo artipilnė šventovė. Po pamaldų visi buvo pakviesti į parapijos salę trumpom vaišėm.

Verduno katalikų aukštesniosios mokyklos salėje 3 v.p.p. prasidėjo popietinė iškilmė. Daiva Piečaitytė, šio minėjimo pranešėja, trimis kalbomis pasveikino svečius ir paprašė įnešti vėliavas. Sugiedojus Kanados himną, buvo iškviesti du dalyvavę savanoriai — K. Sitkauskas ir D. Jurkus, kuriems prisegta po gėlę. Tylos minute pagerbti visi žuvę dėl Lietuvos laisvės. Šios šventės pagrindinė kalba, kurią pasakė labai montrealiečių mėgstamas poetas dr. H. Nagys, buvo išklausyta su didele rimtimi.

Po to prasidėjo sveikinimai svečių, kurių šiemet ypatingai daug prisirinko. Pirmiausia sveikino šios apylinkės parlamento atstovas G. Chartrand, po jo Verduno atstovas Kvebeke ir kartu iždo prezidentas P. Gobeil, Kvebeko imigraicijos ir kultūros ministerės atstovė R. Desmarais, Verduno burmistras R. Savard ir LaSalle burmistro atstovas. Po jų ėjo visa eilė mūsų kaimynų sveikinimų: Baltiečių federacijos, latvių, estų, lenkų, ukrainiečių ir vengrų. Estų atstovas įteikė savo tautinę vėliavą. Montrealio miesto burmistras ir Montrealio vykdomasis pirmininkas savo sveikinimus atsiuntė raštu.

Šio minėjimo rezoliucija buvo perskaityta lietuvių kalba ir visų priimta rankų plojimu. Ji bus pasiųsta Kanados ministeriui pirmininkui, užsienio reikalų ministeriui ir JT pirmininkui.

Muziko A. Stankevičiaus sudarytoje meninėje programoje dalyvavo lituanistinė mokykla, "Gintaras", "Pavasaris", mergaičių trijulė, Montrealio vyrų oktetas bei choras ir sol. Ant. Keblys. Šie vienetai pasirodė pavieniui arba grupuotėmis. Visa meninė programa užtruko tik vieną valandą.

Programai pasibaigus, KLB Montrealio apylinkės pirm. Arūnas Staškevičius padėkojo meniniams vienetams, jų vadovams bei svečiams ir įteikė Daivai Piečaitytei už labai aktyvią lietuvišką veiklą jaunimo premiją, paskirtą KLB kultūros komisijos. Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu.

"Rūtos" klubas kviečia narius ir visuomenę kovo 12 d., 12.30 v.p.p., Seselių namuose pasiklausyti dr. I. Gražytės-Maziliauskienės aktualios paskaitos.

AV parapijoje rekolekcijas ves Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. St. Šileika. Rekolekcijos vyks Didžiąją savaitę.

Atnaujintas AV parapijos komitetas vasario 19 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. A. Jonelis, vicepirm. E. Augūnas, sekr. Iz. Mališka, ižd. El. Krasovskienė, nariai — M. Girdžiuvienė ir Vl. Žitkus.

A. a. Agota Latvaitytė-Martinaitienė, 69 m. amžiaus, mirė vasario 20 d. Palaidota vasario 24 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi du sūnūs, vaikaičiai, du broliai ir kiti giminės. **B. S.**

"Lito" nariai prašomi atkreipti dėmesį kad, "Lito" skelbimuose "Nepriklausomoje Lietuvoje" ir "Tėviškės žiburiuose" nebeskelbsime mokamų palūkanų. Mokamų ir imamų palūkanų nuošimčiai yra parodomi skelbimo lentoje "Lito" įstaigoje. Taip pat pilną ir tikslią informaciją gausite paskambinę į "Litą". Mes nustojom skelbę palūkanas, nes vykstant dažniem jų pasikeitimam gaunate klaidingą informaciją. Kol laikraščiai pakeičia ir kol gaunate juos, palūkanos kartais pasikeičia net porą kartų. Pvz. šiuo metu už RRSP planą mes mokame 10.5%, tuo tarpu laikraštyje dar skelbiama 9.5%. Tokia informacija yra nuostolinga "Litui". **Vedėjas**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

RRSP 10.25%

Taupyki ateičiai, mažinki mokesčius!

Pensijų plano RRSP terminas už 1985 metus baigiasi vasario 28 d. Smulkesnė informacija tel. 766-1891

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	———
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	———
Sekmadieniais	10.30-12.30	———	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"